

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

ผู้วิจัย นางสาว จุรีพรรณ พูลศรี ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(การแนะแนว)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวชิรพิทักษ์ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.วรรณช แหยมแสง ปีการศึกษา 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดย
กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต
จังหวัดภูเก็ต โดย (1) เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุด
กิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มและ(2) เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนระหว่างกลุ่มทดลอง
ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มและกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการสุ่มดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต มาแผนการเรียนละ 1 ห้อง จำนวน 159 คน และเลือกห้องที่มี
คะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่ำ ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 40 คน แล้วสุ่มอย่างง่าย
เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) ชุดกิจกรรม
แนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มสำหรับกลุ่มทดลอง (2) กิจกรรมแนะแนวปกติสำหรับกลุ่มควบคุม (3)
แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ .87 สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมี
คะแนนการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียน
กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม และ การปรับตัวกับเพื่อน

Thesis title : EFFECT OF A GUIDANCE ACTIVITY PACKAGE BASED ON GROUP ACTIVITY ON PEER ADJUSTMENT OF MATHAYOMSUKSA I STUDENTS SATRIPHUKET SCHOOL IN PHUKET PROVINCE.

Researcher : MISS Jureepun Poonsri ; **Degree :** Master of Educational (Guidance) ;

Thesis advisors : (1) Dr. Ranchuan Kamwachirapitak , Associate Professor ; (2) Dr. Waranuch Yamsaeng, Assistant Professor ; **Academic year :** 2003

ABSTRACT

The Objectives of this research was to study the effects of a guidance activity package based on group activity on peer adjustment of Mathayomsuksa I students Satriphuket School in Phuket Province by (1) comparing peer adjustment of the group before and after used a guidance activity package based and, (2) comparing peer adjustment between the experimental group used a guidance activity package based on group activity and the control group used a normal guidance activity

The sample groups of this research were 159 students chosen from class of study plan from Mathayomsuksa I at Satriphuket School and 40 students chosen from students in the class who were under the percentiles rank of P 25 from their test Score; then they were randomly selected into an experimental group and a control group. The size of each group was 20 students. The instruments used in this study were (1) a guidance activity package based on group activity for experimental group, (2) a normal guidance activity for control group and, (3) the peer adjustment evaluation form with the reliability of .87. The data was analyzed by using \bar{X} , S.D and tested by t-test.

The findings were (1) after using a guidance activity package based on group activity the experimental group had peer adjustment marks higher than before its was used at the level of .05, and (2) the students in the experimental group had peer adjustment marks higher than the control group at the level of .05

Keywords : Guidance activity package based on group activity, Peer adjustment

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณุช แหยมแสง อาจารย์ที่ปรึกษาตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชใน ความกรุณาถ่ายทอดวิทยาการ ความรู้ ตลอดจนคำแนะนำที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ในการจัดทำ วิทยานิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ส่วนหนึ่งของความสำเร็จในงานวิจัยนี้ ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจาก อาจารย์เรวัตกร แซ่อ้อย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณรงค์ อ้วนอง อาจารย์จติพร อัครวิไลวรรณ อาจารย์ ปิ่นทิพย์ กรณี อาจารย์ รพีพรรณ ลิ้มปิติ ที่ได้กรุณาตรวจเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ ผู้อำนวยการโรงเรียนวิจิตสงครามและคณาจารย์รวมทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือ และผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีภูเก็ต อาจารย์แนะนำ อาจารย์ ฝ่ายวิชาการอาจารย์ฝ่ายห้องสมุดรวมทั้ง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้ความร่วมมือในการ เก็บข้อมูล Mr. Thomas James Bell อาจารย์สอนภาษาอังกฤษของมหาลัยทักษิณและอาจารย์ วลัยลิกา รัตนโสภาส ที่กรุณาเสียสละเวลา ในการตรวจบทความวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษให้

ขอขอบคุณแรงบันดาลใจ กำลังใจ การสนับสนุนส่งเสริมความก้าวหน้าอันมีคุณค่า จากคุณพ่อ อมร พูลศรี คุณแม่ สมปอง พูลศรี ญาติพี่น้องทุกท่านและ นางสาว สายบัว ทานให้ ที่เอื้อเฟื้อสถานที่ในการศึกษาค้นคว้าและช่วยค้นคว้าเอกสารงานวิจัยมาโดยตลอดและขอขอบคุณ เพื่อนๆ แขนงการแนะนำทุกท่านที่ให้คำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยถือได้ว่าบุคคลทุกท่านข้างต้นเป็นผู้มีพระคุณยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด

นางสาว จุรีพรรณ พูลศรี

ธันวาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
การปรับตัวกับเพื่อน.....	8
ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	63

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	73
ก ประวัติผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	74
ข แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม.....	76
และกิจกรรมแนะแนวปกติ	
ค - ตารางแสดงการหาค่า IOC ของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม.....	149
- ตารางแสดงข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน.....	150
- ตารางแสดงหาค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน.....	157
- ตารางแสดงคะแนนดิบของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	158
ง - ใบขออนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือและในการเก็บข้อมูล.....	159
- ใบเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย.....	162
ประวัติผู้วิจัย.....	167

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	กิจกรรม จุดมุ่งหมาย และเทคนิคที่ใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนว.....	40
	โดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อน	
ตารางที่ 3.1	ความเหมือนและความแตกต่างของชุดกิจกรรมแนะแนว.....	45
	โดยกิจกรรมกลุ่มของกลุ่มทดลอง	
ตารางที่ 3.2	คุณภาพของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนเป็นรายข้อ.....	47
ตารางที่ 3.3	รูปแบบการวิจัย.....	50
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลพื้นฐานของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนของกลุ่มทดลอง.....	55
	และกลุ่มควบคุม	
ตารางที่ 4.2	การเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลอง.....	56
	และกลุ่มควบคุม ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม	
ตารางที่ 4.3	การเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนระหว่างก่อนและหลัง.....	57
	การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม	
ตารางที่ 4.4	การเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองและ.....	57
	กลุ่มควบคุมหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม	

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์.....	39
ภาพที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวกับเพื่อนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อน และหลังการทดลอง	56

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการพัฒนาประเทศเพื่อให้ก้าวสู่ความเจริญในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัย ความเจริญด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมตลอดจนการรับเอาวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมอย่างรวดเร็วซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม การดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม เกิดการเปลี่ยนแปลงต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนไป ปัญหาความยุ่งยากในการปรับตัวย่อมเกิดขึ้นได้ทุกวัย โดยเฉพาะวัยรุ่นประสบปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่หรือมีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลต่อการปรับตัวของวัยรุ่น ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่ ครู พ่อ แม่ และผู้ปกครอง จะต้องช่วยกันประคับประคองความคิดของเด็กในวัยนี้ ให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควรตามระเบียบของสังคม จากการศึกษาของงานวิจัยของ สายพิน กันพยนต์ (2538) พบว่าวัยรุ่นตอนต้นมีอายุประมาณ 13-15 ปี มีปัญหาในการปรับตัวกับเพื่อนมาก นอกจากนี้ วัชร ทรัพย์มี และนางลักษณ ประเสริฐ (2530) สัมภาษณ์พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยประสบปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนหากปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไขจะกระทบกระเทือนถึงพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของนักเรียน เช่น ด้านอารมณ์ ด้านส่วนตัวและสังคม อาจส่งผลต่อการเรียนบางครั้งจะทวีความรุนแรงจนเป็นผลร้ายต่อสังคม เช่น ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ขณะทำงานหรือมีสุขภาพจิตเสื่อม

จากการศึกษาของนิภา นิรายน (2530) พบว่าปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่นทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พบข้อมูลตรงกันคือ อายุ 13-15 ปี มักแสดงออกทางพฤติกรรมการปรับตัวแบบผิด ๆ เบี่ยงเบนจากมาตรฐานอันดีงามของสังคม อาทิ เช่นการก้าวร้าว และประพฤติตนเป็นอันธพาล การติดยาเสพติดล้น แต่นำไปสู่การกระทำที่ผิด เช่นลักทรัพย์ มีอาชีพทุจริต นอกจากนี้วัยรุ่นเป็น วัยหนึ่งที่มีการเกาะกลุ่มในหมู่เพื่อนมาก และให้ความสำคัญต่อการมีสัมพันธภาพกับเพื่อนมากกว่าวัยเด็ก ทำให้สัมพันธภาพของพวกเขากับพ่อแม่ลดลงไม่ผูกพันเท่ากับวัยเด็ก กลุ่มเพื่อนจะช่วยเป็นเสมือนตัวแบบและให้กำลังใจในการแก้ไขปัญหซึ่งกันและกัน

ในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สุชา จันทร์เอม 2529 และกราบาริโอ (Grabarino 1985) อ้างถึงใน โยธิน คັນสนยุทธและคณะ 2533) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยของการพยายามหาเอกลักษณ์ของตนเอง (Self Identity) การอยู่ในกลุ่มเพื่อนจะเปิดโอกาสให้วัยรุ่นเรียนรู้วิธีการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ควบคุมพฤติกรรมของตนเองพัฒนาทักษะทางสังคมกับบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกันและกลุ่มเพื่อนจะช่วยให้สามารถเข้าใจผู้อื่น เข้าใจความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น เกิดความผูกพันและยอมรับซึ่งกันและกัน ทำให้วัยรุ่นมีเป้าหมายในชีวิต มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

จากการสัมภาษณ์ครูแนะแนว หรือสอบถามครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พบว่า นักเรียนเหล่านี้มีปัญหาในเรื่องการขาดความร่วมมือขณะทำงานกลุ่มหรือมีความรับผิดชอบงานของตนเองมากกว่าการทำงานกลุ่มหรือ ขาดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนอีกด้วย เมื่อทำสังคมนิติ พบว่านักเรียน 52 คน มีระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนต่ำถึง 48 คน ดังนั้นครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือ ทำให้นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำงานกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข และได้รับการยอมรับจากเพื่อน (เปรมปรี พงษ์ประสิทธิ์ 2538 :46 อ้างถึงในสุพัตรา สุภาพ 2529 : 71) ในการส่งเสริมการปรับตัวกับเพื่อนมีหลายวิธี เช่น การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล การให้ตัวแบบ การใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้กิจกรรมกลุ่มทางเลือกดังกล่าวผู้วิจัยได้เลือกการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม เพราะชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่รวมกันอย่างเป็นระบบตามขอบข่ายการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมซึ่งประกอบด้วยเทคนิค 3 เทคนิค เช่นการอภิปรายกลุ่ม เกม และ บทบาทสมมติ จากการศึกษาแนวคิดของโรเจอร์ส (Rogers, 1969:19 อ้างถึงใน นัยนา นิยมโชค 2539:23) และสแตรง (Strang, 1957 อ้างถึงในนิตยา เชียงทอง 2526 : 4) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและผู้อื่นมาก มีความเห็นอกเห็นใจกัน เป็นคนมีเหตุผล ได้รับการยอมรับจากหมู่คณะ นอกจากนี้กิจกรรมกลุ่มช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม ทักษะคิด เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับตนเองและสมาชิกในกลุ่ม ลดความสับสนวุ่นวาย และสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้อย่างดี และจากการศึกษางานวิจัยของพวงแก้ว เนตรโสภารักษ์ (2532:106) และบุญศรี จึงธนาเจริญเลิศ (2530:46) กล่าวว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มด้วยเทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกทั้งด้านความคิดและปฏิบัติโดยการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การศึกษางานวิจัยของเมตตา จินดารักษ์ (2525 : 41) และ วิมล หนองพงษ์ (2537:173)กล่าวว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มด้วยเทคนิคเกม ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการจัดสถานการณ์ให้นักเรียนลงเล่นด้วยตนเองภายใต้กติกาที่กำหนดไว้ช่วยให้นักเรียนเกิดการวิเคราะห์ความรู้สึกรู้สึกคิด และพฤติกรรมต่างๆ และ เกิดความสนุกในการเรียนรู้และการศึกษางานวิจัยของจิราภรณ์ หุ่นตระกูล(2528:49-55)และสุนันท์ กิตตินรนนท์(2536:64) กล่าวว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มด้วยเทคนิคบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในบทบาทของผู้เล่นที่สวมบทบาทและแสดงออกตามที่คิดซึ่งไม่มีการฝึกซ้อมมาก่อนช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดง ดังนั้นจากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าเทคนิคการอภิปรายกลุ่ม เกม และบทบาทสมมติช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เรื่องการปรับตัวกับเพื่อนในด้านการเข้าใจตนเอง ความสัมพันธ์กับเพื่อน และ การดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มและกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

3.2 นักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต มี 12 ห้อง จำนวน 3 แผนการเรียนๆละ 4 ห้องจำนวนทั้งหมด 597 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสุ่มครั้งนี้ สุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต มาแผนการเรียนละ 1 ห้อง จำนวน 159 คน นำมาทดสอบด้วยแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน แล้วเลือกห้องที่มีคะแนนจากแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนต่ำ ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 40 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

4.3.1 *ตัวแปรอิสระ* คือ วิธีการจัดกิจกรรมแนะแนวซึ่งมี 2 วิธี

- 1) การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม
- 2) การใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

4.3.2 *ตัวแปรตาม* คือ การปรับตัวกับเพื่อน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันของคำศัพท์เฉพาะ และ ข้อความ ผู้วิจัย จึงได้ให้ความหมายของคำศัพท์เฉพาะ และ ข้อความ ดังนี้

5.1 *การปรับตัวกับเพื่อน* คือ ความพยายามของบุคคลในด้านการปฏิบัติตนให้เข้ากับเพื่อนทั้งด้านการทำงานหรือการสังสรรค์กับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศซึ่งวัดได้โดยใช้แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน โดยพิจารณาจากด้าน ต่างๆดังนี้

5.1.1 *ด้านการเข้าใจตนเอง* ได้แก่การเข้าใจความรู้สึกที่มีต่อตนเองและเพื่อน และการเข้าใจพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อน

5.1.2 *ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน* ได้แก่การรู้จักและเข้าใจเพื่อน การแสดงพฤติกรรมในการทักทายเพื่อนได้อย่างเหมาะสมรวมทั้ง การรู้จักเป็นผู้ให้และเป็นผู้รับอย่างถูกต้องเหมาะสม

5.1.3 *ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน* ได้แก่การได้รับการยอมรับจากเพื่อน การเห็นความสำคัญของตนเองและเพื่อน การแสดงความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อน ความร่วมมือในการทำงานและความรับผิดชอบในการทำงาน

5.2 ชุดกิจกรรมแนะแนว คือ เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบ ตามขอบข่ายของการแนะแนว ด้านส่วนตัวและสังคมประกอบด้วยคู่มือผู้ให้บริการซึ่งมีคำชี้แจง การเตรียมการของผู้ให้บริการ แผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ คู่มือผู้รับบริการซึ่งมีใบงานใบความรู้ และ แบบทดสอบก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม และ สื่อหรืออุปกรณ์

5.3 กิจกรรมกลุ่ม คือ วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน วิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและสมาชิกในกลุ่มที่เกิดขึ้นขณะนั้น นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาเองในด้านที่บกพร่องให้ดีขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.3.1 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

5.3.2 ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้

5.3.3 ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต

5.3.4 ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้เทคนิค ดังนี้ คือ การอภิปรายกลุ่ม เกม และบทบาทสมมติโดยแต่ละเทคนิค มีขั้นตอนดังนี้

1) การอภิปรายกลุ่ม คือ วิธีการที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกทั้งด้าน ความคิดและการปฏิบัติโดยนักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และฝึกฝนการทำงานเป็นกลุ่มซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และขั้นที่ 4 ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

2) เกม คือ วิธีการที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการจัดสถานการณ์ให้นักเรียนลงเล่นด้วยตนเอง ภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาที่กำหนดไว้ ผลการตัดสินใจออกมาเป็นแพ้ หรือชนะ วิธีนี้ช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่างๆ และทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้แล้วช่วยฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางสังคมกับเพื่อน หรือ ผู้อื่น เป็นการเรียนรู้ในด้านสังคมและอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และขั้นที่ 4 ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

3) *บทบาทสมมติ* คือ วิธีการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในบทบาทของผู้เล่น โดยที่ผู้เล่นสวมบทบาทและแสดงออกตามที่ตนคิดว่าจะเป็นซึ่งไม่มีการฝึกซ้อมมาก่อน วิธีนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดง มีการฝึกทักษะการสังเกต และรู้วิธีแก้ไขปัญหาในสถานการณ์นั้นๆอย่างกว้างขวางขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในการแสดงออกทั้งด้านความคิดและการกระทำและนำแนวคิดที่ได้รับไปใช้ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองให้เหมาะสมมากขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และขั้นที่ 4 ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

5.4 *กิจกรรมแนะแนวปกติ* คือ วิธีการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เรื่องการปรับตัวกับเพื่อน โดยใช้วิธีอธิบาย ให้นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงาน และศึกษาจากใบความรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็นและสรุปสาระสำคัญร่วมกัน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 นำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนระดับอื่นๆ ได้

6.2 นำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มนี้ ไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหา ด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียนที่มีปัญหาล้ำกัน เช่น แก้พฤติกรรมการปรับตัวทางสังคม เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ฯลฯ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพื่อน และการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพื่อน
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของการปรับตัว
 - 1.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพื่อน
 - 1.2.1 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
 - 1.2.2 สาเหตุของการปรับตัว
 - 1.2.3 ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีและลักษณะของการปรับตัวที่ไม่ดี
 - 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพื่อน
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2.2 ความหมายของกลุ่มและกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2.3 ขนาดของกลุ่มและประเภทของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2.4 ลำดับขั้นของการเรียนรู้เวลาและจำนวนครั้งของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2.5 เทคนิคที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมและคุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2.7 แนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2.8 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อน

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพื่อน

1.1 ความหมายและความสำคัญของการปรับตัว

ความหมายของการปรับตัว มีผู้เสนอแนวคิด ไว้ดังนี้

ดาร์วิน (Dawin, 1859) เป็นผู้ริเริ่มใช้คำว่า “การปรับตัว” (Adaptation) ในทฤษฎีว่าด้วยการวิวัฒนาการ ในปี ค.ศ. 1859 เชื่อว่า สิ่งมีชีวิตที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมของโลกที่เต็มไปด้วยอันตรายเท่านั้นที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ ต่อมานักจิตวิทยาได้ขอยืมคำว่า “การปรับตัว” ทางจิตวิทยามาใช้ในความหมายทางจิตวิทยา โดยเปลี่ยนจากคำว่า “Adaptation” มาใช้คำว่า “Adjustment” หมายถึงการปรับตัวให้เป็นไปตามความต้องการของจิตใจ (ในแง่ของจิตวิทยา การปรับตัวเป็นไปตามความต้องการของร่างกาย)

มัลม์และจาไมสัน (Malm and Jamison, 1952) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง วิธีที่คนเราประพฤติเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตัวเองในสภาพแวดล้อมทั้งปกติและมีอุปสรรค

แชฟเฟอร์และโซเบน (Shaffer and Shoben, 1956 : 56 อ้างถึงใน สุรัชย์ โภคียกุล 2526:9) สรุปว่า การปรับตัวคือ การลดหรือการทำให้เกิดความพอใจในแรงขับ

เบอร์ทรานด์ (Bortrand, 1958 : 320 อ้างถึงใน สุรัชย์ โภคียกุล 2526 : 9) เห็นว่าการปรับตัวเป็นกระบวนการทางสังคมที่เกิดขึ้นกับบุคคล จะโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตามในการที่จะเลือกทางเลือกต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นการหลีกเลี่ยงหรือทำให้ลดลงข้อขัดแย้งระหว่างกลุ่มหรือบุคคล การปรับตัวเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมมากกว่าจะเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์

ลาซารัส (Lazarus, 1969) สรุปว่า การปรับตัวของมนุษย์ประกอบขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการทั้งหลายทางจิต ที่ใช้ในการเผชิญแรงผลักดันสองอย่างคือ

1. แรงผลักดันภายนอก เกิดจากที่มนุษย์ต้องอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และต้องผูกพันกับผู้อื่น ฉะนั้นคนเราต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม

2. แรงผลักดันภายใน เป็นความต้องการภายในของแต่ละบุคคลเอง เกิดจากสภาพทางสรีระของบุคคล ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ ความอบอุ่น เกิดจากสภาวะทางจิตใจ เป็นผลของการเรียนรู้จากประสบการณ์ทางสังคมในชีวิตที่ผ่านมา เช่น ความต้องการความอบอุ่นใจ หรือยอมรับของสังคมและความต้องการความสำเร็จ ฯลฯ

กิลเมอร์ (Gilmer, 1976 : 66 อ้างถึงใน จัตรชัย วิเทศน์ 2535:8) กล่าวถึง พฤติกรรมการปรับตัวว่าเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการกับสิ่งเร้าใน สิ่งแวดล้อม การปรับตัวจะประกอบด้วยความพยายามที่จะตอบสนองต่อความต้องการโดยการ เอาชนะอุปสรรคทั้งจากแรงผลักดันภายในและแรงผลักดันภายนอก

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 180) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการ ที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเองไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหา ด้านบุคลิกภาพและปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่ ตนสามารถทนอยู่ได้ในสังคม สภาพแวดล้อมนั้น

สุภาพรณ ไครตจรัส (2524 : 14) สุรัชย์ โกคิยะกุล (2526) และเสาวลักษณ์ เจนวนิวิยะกุล (2535) กล่าวว่า การปรับตัวคือ ความพยายามที่แก้ไขความ ขัดแย้งในใจหรือวิตกกังวล และแสวงหาแนวทางเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองและอยู่ใน สังคมอย่างมีความสุข

อรทัย ชื่นมนุษย์ (ม.ป.ป. : 11) กล่าวว่า การปรับตัว คือ ปฏิกริยาของเราที่มี ต่อสิ่งแวดล้อมคนแต่ละคนผันผวนในสิ่งที่ลำบากให้สำเร็จถึงจุดมุ่งหมาย

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความ พยายามของบุคคลที่พยายามจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะปัญหานั้นเป็นปัญหาด้าน ความต้องการ ด้านอารมณ์ และด้านบุคลิกภาพอื่นๆ เพื่อให้การแก้ไขปัญหานั้นเป็นไปด้วยความ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนบุคคลสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นอย่างปกติสุข

ฉะนั้นการปรับตัวกับเพื่อน หมายถึง ความพยายามของบุคคลในด้านการ ปฏิบัติตนให้เข้ากับเพื่อนทั้งด้านการทำงานหรือการสังสรรค์กับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

ความสำคัญของการปรับตัว

ความสำคัญของการปรับตัว ซึ่งนิภาพร มาพบสุข (2542 : 434 - 436) กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. การรู้จักปรับตัวเป็นการบรรเทาความรู้สึกคับข้องใจ (Frustration) ความ ขัดแย้ง (Conflict) ความกดดัน (Pressure) และความเครียด (Stress) เมื่อบุคคลเกิด ความเครียดและไม่สบายใจ ย่อมต้องรู้จักวิธีการปรับตัวที่ดี ช่วยให้ชีวิตของบุคคลมีคุณภาพ ไม่เจ็บป่วยทางกายและจิต

2. การรู้จักปรับตัวที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดปัญหาสุขภาพจิต หากบุคคลปรับตัวได้จะมีพฤติกรรมปกติ แต่ถ้าปรับตัวไม่ได้ ก็จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือปัญหาสุขภาพจิต

3. การรู้จักปรับตัวจะช่วยให้มีสุขภาพกายและจิตที่ดี บุคคลสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ทางกาย และทางจิต และเป็นผลดีต่อบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่ สามี ภรรยา บุตรหลาน และบุคคลในสังคม

4. การรู้จักปรับตัวทำให้มีบุคลิกภาพที่ดี บุคคลรู้จักการปรับตัวในสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ดียอมทำให้บุคคลไม่เครียด ขจัดความทุกข์ทางใจ ช่วยให้บุคลิกภาพของบุคคลนั้นน่าเชื่อถือ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ส่วนคนที่ปรับตัวไม่ได้ยอมขาดความมั่นใจในตนเอง ต้องพึ่งพาคนอื่นเสมอ

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับตัวมีผลดีต่อบุคลิกภาพที่ดีของบุคคล แต่ละคนเช่น ช่วยบรรเทาความรู้สึกคับข้องใจ เมื่อเกิดความกดดัน เครียด ลดปัญหาทางจิตและส่งผลต่อการมีสุขภาพกายและจิตที่ดีด้วย

1.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน

แนวคิดที่เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน มีผู้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

แฮร์รี แสตค ซัลลิแวน (Harry Stack Sullivan, 1953 อ้างถึงใน คักดา เหมือนโพธิ์ 2538) เน้นความสำคัญของการรับรู้ผู้อื่นอย่างถูกต้องตามความเป็นจริงในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลที่มีการปรับตัวที่ดีคือผู้ที่สามารถรับรู้ผู้อื่นได้ตามความเป็นจริงจะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

อิริค ฟรอมม์ (Erik Fromm, 1956 อ้างถึงในจรี วาทิกทินกร 2533) ผู้ที่มีการปรับตัวกับเพื่อนจะมองชีวิตในแง่ที่เป็นประโยชน์ ชื่นชมในตนเอง กล้าเผชิญกับเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่ตนเองไม่หลีกเลี่ยงนี้ สามารถรักตนเองและผู้อื่นและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนบุคคลที่ไม่ได้รับการตอบสนองในความต้องการพื้นฐานดังกล่าวจะอยู่อย่างโดดเดี่ยวและมีความเป็นปฏิปักษ์

ออตโต แรงค์ (Otto Rank, 1958 อ้างถึงในจรี วาทิกทินกร 2533) เน้นความสำคัญของการยึดมั่นในเจตจำนงของตนและบุคคลอื่น ผู้ที่มีการปรับตัวกับเพื่อนที่ดี คือผู้ที่ไม่มีความขัดแย้งระหว่างการพึ่งพิงผู้อื่น และการเป็นตัวของตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

อับราฮัม เอช มาสโลว์ (Abraham H Maslow ,1970 อ้างถึงใน นิภา นิธยาน 2530:42) ได้อธิบายถึงกระบวนการพัฒนาตนเองขึ้นอยู่กับลำดับขั้นของความ ต้องการมี 5 ขั้น 1) ความต้องการทางร่างกาย 2) ความต้องการความปลอดภัย 3) ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วม 4) ความต้องการเป็นที่ยกย่องยอมรับ และรู้สึกว่าตนมีคุณค่า 5) ความต้องการที่จะพัฒนาตนอย่างสมบูรณ์เต็มที่ตามศักยภาพ มาสโลว์ อธิบายว่าผู้ที่ขาดความรักจะมีปัญหาถึงขั้นปรับตัวผิดปกติ ส่วนผู้ที่ปรับตัวดี คือ ผู้ที่รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ได้รับการยอมรับ มีเพื่อน และเห็นคุณค่าในตนเอง

อีริก อีริกสัน (Erik Erikson ,1976 อ้างถึงในศักดิ์ดา เหมือนโพธิ์2538) เน้น ความสัมพันธ์ของความสามารถเอาชนะความขัดแย้งภายในจากวิกฤตการณ์ตามขั้นพัฒนาการ ของแต่ละวัย ผู้ที่ปรับตัวกับเพื่อนดี มีลักษณะดังนี้ มีความเชื่อมั่น มีอิสระ เป็นตัวของตัวเอง มีความคิดริเริ่ม ขยันหมั่นเพียร เข้าใจและรู้จักตนเอง ให้ความสนิทสนมใกล้ชิดกับบุคคลอื่น สร้าง หลักฐานมั่นคง ทำประโยชน์ และให้ความดูแลผู้อื่น

อัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler อ้างถึงในฉัตรชัย วิเทศน์ 2536) เชื่อว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมโดยพื้นฐาน มีศักยภาพที่ให้ความร่วมมือ และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น ด้วยความรักมากกว่าการแข่งขัน มองเห็นเพื่อนมนุษย์มีคุณค่า

จากแนวคิดทั้ง 6 ท่านนี้มาเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการ ปรับตัวกับเพื่อนนั้นมีผลทำให้บุคคลนั้นเข้าใจตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่น มี อารมณ์ที่มั่นคง และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นด้วยความรักและเข้าใจต่อกัน หรือได้รับการ ยอมรับจากเพื่อนในกลุ่ม หากบุคคลปรับตัวไม่ได้ย่อมเกิดผลเสียทั้งตัวเองและบุคคลรอบข้าง

1.2.1 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

พจมาน ดวงธรรม (2543 : 18) กล่าวถึง อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ไว้ดังนี้

1. เป็นกลุ่มที่ประสานชีวิตจากสังคมบ้านไปสู่สังคมโรงเรียน
2. เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน และการทำงานกับเพื่อนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี
3. กลุ่มเพื่อนช่วยยุงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ
4. กลุ่มเพื่อนกระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ
5. กลุ่มเพื่อนให้กำลังใจขณะที่ผิดหวังและหาทางเลือกในการแก้ปัญหา

จากแนวคิดข้างต้นแสดงว่าบุคคลที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีจะได้รับการพัฒนา อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่ถ้าปราศจากการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกับบุคคลนั้นมักลำบากในการเรียนรู้และขาดการยอมรับจากเพื่อน

1.2.2 สาเหตุของการปรับตัว

วรินทร์ สายโอบเอื้อ (2522: 159-160) กล่าวถึง สาเหตุของการปรับตัวไว้ดังนี้

1) ไม่สามารถตอบสนองของความต้องการพื้นฐานของตนได้ เพราะมีอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่นทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจ คับข้องใจตามมา มาสโลว์ (Maslow) ได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย
2. ความต้องการความปลอดภัย
3. ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ
4. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ
5. ความต้องการสัจการแห่งตน

2) เกิดจากความขัดแย้ง

ความขัดแย้ง หมายถึง การที่บุคคลไม่สามารถจะตัดสินใจเลือกกระทำทั้งสองสิ่งได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว มี 3 ลักษณะ คือ

1. ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการที่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียวในสิ่งที่ชอบเท่า ๆ กัน ตั้งแต่ 2 - 3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างก็ยิ่งเลือกยากขึ้น แม้จะเลือกแล้วก็ยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือกได้

2. ความขัดแย้งในทางลบ เกิดจากการที่ต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบ ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ไม่ได้ เลือกแล้วก็ไม่สบายใจ

3. ความขัดแย้งในทางบวกและลบ สิ่ง que เลือกมีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจ แต่เลือกเพียงอย่างเดียวจากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าสาเหตุของการปรับตัวเกิดจากการไม่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานและจากความขัดแย้ง.

จากแนวคิดข้างต้นพอสรุปได้ว่า สาเหตุของการปรับตัวมีสาเหตุที่สำคัญ 2 สาเหตุ คือ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของตนเองได้ และ เกิดจากความขัดแย้ง หากได้รับการแก้ไขให้ตรงกับสาเหตุก็จะไม่เกิดผลเสียในด้านการปรับตัวของแต่ละคน

1.2.3 ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีและลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดี

ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี และลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดีนั้นมีลักษณะที่แตกต่างอย่างชัดเจนซึ่งมีผู้เสนอไว้ดังนี้

1) ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

- ลอตัน (Lawton, Hurlock ,1967:68 อ้างถึงในฉัตรชัย วิเทศน์ 2535:10) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี ดังนี้
1. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 2. ให้และรับความรักหรือปรารถนาดีได้ เช่น กล่าวชมคนที่ประสบความสำเร็จ
 3. สามารถขจัดปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 4. ใช้เหตุผลในการพิจารณาต่าง ๆ เช่นการอดทนรอคอยในสิ่งที่ต้องการ รู้จักคิดวางแผนก่อนทำจริง
 5. สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากข้อผิดพลาดของตนเอง
 6. สามารถวางแผนการใช้เวลาของตนเองได้อย่างเหมาะสม
 7. สามารถแสดงออกถึงความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองได้
 8. ทนกับสภาวะความคับข้อง ไม่ใช้พลังงานไปในการขัดโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่นและยอมรับสภาพความไม่แน่นอนของชีวิต
 9. สามารถเอาพลังงานทั้งหมดรวมถึงการมีสมาธิมาใช้ในการวางแผนเป้าหมายและประสบความสำเร็จ

กอร์โลว์ (Gorlow. 1969 : 75-76 อ้างถึงในสุรชัย โกคิยะกุล 2526:15) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวดี ดังนี้

1. รักษาบูรณาการแห่งบุคลิกภาพไว้ได้ เกี่ยวข้องกับประชาสัมพันธกันระหว่างความต้องการของบุคคลและพฤติกรรมที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมาย
2. ปฏิบัติตามความต้องการของสังคม ให้กลมกลืนกับมาตรฐานที่สังคมวางไว้ ด้วยความรับผิดชอบของตนเอง
3. ปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง สามารถเผชิญกับความลำบากเพื่อจุดมุ่งหมายที่วางไว้

4. มีความมั่นคง สามารถทำนาย พฤติกรรมและหวังว่าจะปรับตัวได้
5. มีวุฒิภาวะสมกับวัย วุฒิภาวะและพัฒนาการของบุคคลกับการ

ปรับตัวจะเติบโตพร้อมกัน

6. รักษาอารมณ์ให้อยู่ในสภาวะปกติ
7. มองสังคมในทัศนะที่ดีและช่วยเหลือสังคมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ไทดอลล์ (Tidall, 1969 : 76อ้างถึงใน จรรยาพร กาญจนโชติ 2536:101) กล่าวถึงการปรับตัวที่ดีไว้ดังนี้

1. รักษาบุรณาการของบุคลิกภาพ อาศัยความสามารถในการผสมผสานความต้องการของตนกับพฤติกรรมที่แสดงออก เพื่อสนองความต้องการ โดยที่พฤติกรรมดังกล่าวเข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อม

2. การปฏิบัติตามปทัสถานของสังคม

3. การยอมรับสภาพความเป็นจริง

4. มีความมั่นคงและมีวุฒิภาวะ

5. มีอารมณ์ปกติเสมอคือสามารถควบคุมอารมณ์ได้

นิภา นิษยณ (2520:230 - 232) กล่าวถึง ลักษณะของเด็กวัยรุ่นที่สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและมีสุขภาพจิตดี พอสรุปได้ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นและรู้สึกมั่นคง ภาคภูมิใจในตัวเอง

2. มีลักษณะอบอุ่นเป็นมิตร นิสัยน่ารัก เมตตาผู้อื่นด้วยใจจริง

รู้จักเกรงใจ คำนึงถึงจิตใจผู้อื่น

3. มีความรู้สึกตระหนักในคุณค่าของภาวะหน้าที่ที่ปฏิบัติ

4. พร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ ๆ และสนใจในกิจกรรมรอบตัว

5. มีความกล้าที่จะเผชิญความจริงในชีวิต

6. มีจิตใจหนักแน่นมั่นคงไม่หือถอย

7. รักษาสุขภาพกายและสุขภาพใจ

8. มีความสามารถควบคุมจิตใจตนเองและปรับตัวได้

9. สุขภาพจิตแข็งแรง ไม่หลงโทษตัวเอง เมื่อทำผิดมักจดจำ

ประสบการณ์ไว้เป็นบทเรียนที่มีค่า

แสดงออกได้ดังนี้

ไม่ก้าวร้าว

ร้ายก็ไม่ท้อแท้

ประโยชน์ ไม่เก็บตัว

ข้อโต้แย้งของผู้อื่น

รัตนา ยัญทิพย์ (2522 : 32 -33) กล่าวว่า การปรับตัวได้ดีจะ

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง ภาคภูมิใจในตนเองไม่มีปมด้อย
2. ยอมรับสภาพความเป็นจริง กล้าที่จะเผชิญกับชีวิตแม้จะมีเหตุ
3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น เป็นผู้ที่มีมองบุคคลอื่นในแง่ที่ดีปราศจากอคติ
4. ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ไม่มีการทะเลาะวิวาทบ่อยๆ
5. เป็นบุคคลที่สามารถนำเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วมาใช้ให้เป็น
6. สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี ใจกว้างรับฟังความคิดเห็น
7. ปราศจากนิสัยทางจิตที่กระทบกระเทือนบุคลิกภาพ
8. มีความเข้าใจ สภาพของตัวเอง รู้จุดเด่น และ จุดด้อยของตนเอง
9. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
10. มีความรู้สึกเป็นอิสระรู้สึกตนไม่ถูกบังคับ

ประวิณ สิ้นเศรษฐากุล (2529 : 14 -15อ้างถึงในนิภา นิธยาน 2520:151-157) แสดงทัศนะเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่สามารถปรับตัวอย่างมีความสุข แบ่งได้ 3 ประการ ดังนี้

1. เป็นคนมีผลงานสร้างสรรค์ ดำรงชีวิตด้วยความกระตือรือร้นอันมีชีวิตชีวา เข้าทำนอง “ไฟก้าวหน้า”
2. สร้างไมตรีที่อบอุ่น สามารถปรับตัว สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เข้าทำนอง “เอาใจเขามาใส่ใจเรา”
3. รู้จักตัวเอง ยอมรับตัวเองในข้อดีและข้อเสีย ควบคุมอารมณ์ได้ เชื่อมั่นในตนเองไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์และเหตุการณ์

จากลักษณะของการปรับตัวของบุคคลได้ดี สรุปว่า บุคคลที่มีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนจะแสดงออกถึงความสามารถในการพูดคุย ติดต่อสัมพันธ์หรือทำงานร่วมกับเพื่อน และบุคคลอื่นได้โดยไม่ทะเลาะกัน เคารพในความคิดและเหตุผลของผู้อื่น รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความพึงพอใจ ในบทบาทของผู้นำและผู้ตาม ให้ความร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มทั้งในความคิดและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม สามารถที่จะพูดหรือกระทำอย่างเปิดเผยจริงใจตรงไปตรงมา และมีความเหมาะสมตามความคิดและ ความรู้สึกของตนเอง

2) ลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดี

คาเพลน (Kaplan.1958 อ้างถึงใน สุรัชย์ โกศิยะกุล 2526:32)

กล่าวถึง พฤติกรรมที่เกิดจากการปรับตัวไม่ดีมี 6 ประเภท

1. พวกที่ชอบกระพริบตาบ่อย ๆ เลี้ยวริมฝีปาก ดึงผม กัดเล็บ กระดิกขา บัสสาวะบ่อย พวกนี้เกิดจากความวิตกกังวล
2. พวกหมกมุ่นอยู่กับความเศร้าโศกเสียใจ ตื่นเต้นจนเกินไป ไม่รับผิดชอบงาน พวกนี้เกิดจากอารมณ์รุนแรงเกินไป
3. พวกที่พึ่งพาคนอื่น ทำงานคนเดียวไม่ได้ ซ้ำแหว่ง ซ้ำส่งสัย ขาดเหตุผล ตัดสินใจไม่ได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถและมีปมด้อยพฤติกรรมเหล่านี้ เกิดจากการขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์
4. พวกที่ชอบแสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่น ตำนินิตีเตียน พูดจาขวานผ่าซาก พวกนี้คิดว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่น
5. พวกที่พูดจาหยาบค้าย ขาดความสุภาพ ชอบขัดขืนคำสั่ง ชอบรังแกและทารุณสัตว์ ตลอดจนชอบต่อต้านระเบียบวินัยของโรงเรียน พวกนี้เกิดจากการต่อต้านสังคม
6. พวกที่เจ็บป่วยโดยขาดเหตุผล กินจุแต่หิวเก่ง บางครั้งอาเจียนและอุจจาระไม่เป็นเวลา พวกนี้มีสาเหตุจากจิตใจได้รับความกระทบกระเทือน

แม็คคินเนย์ (Mc Kinney ,1961: 265-267 อ้างถึงใน

พระคัมภีร์ 2543:27) กล่าวถึงเด็กวัยรุ่นที่มีความยุ่งยากในการปรับตัวกับเพื่อน สรุปได้ดังนี้

1. มีความรู้สึกว่าคุณมีปมด้อยและไม่มั่นคงปลอดภัย
2. ชอบปฏิเสธคำร้องจากเพื่อน (ผู้อื่น)
3. เคร่งขรึม จริงจังกับชีวิต ไม่ชอบพูดล้อเล่น
4. ไม่มีความมั่นคงในโลกของตนเอง ไม่สนใจโลกภายนอก
5. ชอบแยกตัวอยู่ในโลกของตนเอง ไม่สนใจโลกภายนอก
6. ปฏิบัติตนตามเคยชินไม่เปลี่ยนแปลง ไม่รู้จักยืดหยุ่น

โรเจอร์ (Rogers.1962: 148 อ้างถึงใน บุญศรี จิงณาเจริญเลิศ 2530:13)

กล่าวถึง เด็กวัยรุ่นชายที่ไม่สามารถปรับตัวได้จะมีพฤติกรรมไม่เป็นมิตร เป็นนักเลงโต ชอบทะเลาะวิวาท คุยไม่โอ้อวดและเห็นแก่ตัว ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงที่ไม่สามารถปรับตัวจะมีพฤติกรรมแยกตัวออกจากสังคม ขาดความสนใจในสิ่งรอบข้าง ชอบฝันกลางวัน และไม่กล้าแสดงออก

วรรณ ปุณฺณโชติ (2515: 49-53 อ้างถึงใน สุรัชย์ โทคิยะกุล 2526:16-18)

ได้รวบรวมพฤติกรรม ลักษณะของนักเรียนที่มีความยุ่งยากในการปรับตัว สรุปได้ดังนี้

1. ก่อความสงบบภายนอกและภายในห้องเรียนสม่ำเสมอ
2. แสดงอาการเศร้าซึมและไม่มีความสุข
3. ไม่สามารถทำงานรวมกลุ่มกับเพื่อนในวัยเดียวกันได้
4. แสดงอาการกระวนกระวายกลัวและมีอารมณ์ตึงเครียดเกินไป
5. แสดงให้เห็นว่าชอบทำงานและเล่นตามลำพัง
6. หลีกเลียงและหลบหน้าคนอื่นเสมอ
7. มักทำลายสิ่งของของผู้อื่น
8. มักพูดโกหกและคุยอวดอ้าง
9. ลักษณะโสมม
10. แสดงอารมณ์โกรธต่อคำพูดและคำวิจารณ์ของคนอื่นมากเกินไป
11. แสดงอาการไม่รู้จักโต และไม่มีความรับผิดชอบในการทำงาน

ร่วมกับผู้อื่น

12. แสดงความรู้สึกว่าคุณมีปมด้อยมาก ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
13. แสดงอาการอิจฉาริษยา คนอื่นเสมอ
14. แสดงอารมณ์ร้ายแรง เอะอะที่กักอยู่เสมอ

15. ชกต้อยกลั่นแก้งข่มขู่ผู้อื่นเสมอ
16. ไม่สามารถแสดงความสนุกร่วมกับผู้อื่น
17. บ่นอยู่เสมอว่าไม่ชอบไปโรงเรียน
18. แสดงอาการดื้อรั้นอยู่เสมอ
19. แสดงพฤติกรรมที่ผิดปกติเสมอ
20. มักพูดและใช้ภาษาหยาบคายเสมอ

วรรณา ปุรณโชติ ให้ข้อสังเกตว่าเด็กธรรมดาทั่ว ๆ ไปบางครั้งก็มีพฤติกรรมบางอย่างเหมือนดังที่กล่าว แต่จะไม่มากหรือบ่อยเกินไป

ราศี ธรรมนิยาม(2524 : 185) กล่าวว่า บุคลิกภาพที่แสดงออกของเด็กที่ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้มี 2 ลักษณะคือ

1. ก้าวร้าว คุยไม่โอ้อวดเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง
2. ถอยหนี เก็บตัว ไม่พูด ไม่สังคมกับใคร

นอกจากนี้ก็มีลักษณะอื่นๆ เช่นการไม่ได้รับการคบหาจากเพื่อน บางคนก็ชอบเถียงผู้อื่นทั้งๆที่ตนเองไม่มีความสามารถช่วยงานกลุ่มให้ดำเนินงานได้อย่างดี

วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี (2529 : 165) กล่าวถึงเด็กที่ปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ได้ว่าเป็นเด็กที่ไม่มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับมารยาทของสังคม จึงชอบทำอะไรที่ฝ่าฝืนระเบียบ ประเพณีและค่านิยมทางสังคมหรือการปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ได้ นอกจากนั้นมักชอบรวมกลุ่มกับเพื่อนๆแล้ว สร้างกฎเกณฑ์ตลอดจนค่านิยมขึ้นมาใหม่ ภายในกลุ่มซึ่งไม่สอดคล้องกับค่านิยมเดิมของสังคม และ เมื่อเข้ามาเรียนในโรงเรียนก็มักเป็นเด็กที่ชอบหนีโรงเรียนชอบชกต้อย และทะเลาะอยู่เสมอ

จากแนวคิดข้างต้น พอสรุปได้ว่า ลักษณะของการปรับตัวที่ไม่ดีมีผลต่อบุคคลนั้นอย่างเห็นได้อย่างชัดเจนเช่น แสดงพฤติกรรมไม่เป็นมิตร ชอบแยกตัวออกจากสังคม ไม่สามารถทำงานรวมกลุ่มกับเพื่อนได้ และชอบทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ขาดการควบคุมอารมณ์ ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาการทั้งด้านอารมณ์และสังคมอาจรุนแรง จนเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสมขณะทำงานกับเพื่อน

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพื่อน

1) งานวิจัยในประเทศ

กรรณิการ์ พันศิริกุล (2515:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจปัญหาส่วนตัวสังคมและการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนหญิงมีปัญหาส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาด้านการเรียนและสังคม

ปราชาญาณปณี กัณเณตร (2515:186) ศึกษาความสามารถในการปรับตัวของวัยรุ่นที่อยู่ในกรุงเทพฯกับต่างจังหวัดพบว่า วัยรุ่นชายในต่างจังหวัดมีความสามารถในการปรับตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงในต่างจังหวัด

พวงสร้อย วรกุล (2522:65-67) ศึกษาการเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาปีการศึกษา 2521 จำนวน 678 คน พบว่านักเรียนมีปัญหาด้านการปรับตัวกับเพื่อนและครูมาก

เมตตา จินดารักษ์ (2525:1) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานครจำนวน 28 คน โดยแบ่งเป็น กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คนปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนด้วยกิจกรรมกลุ่มมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ (2530 : 30) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษากการปรับตัวกับเพื่อน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเข้าใจตนเอง 2) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน 3) ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียนจากการศึกษา พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) งานวิจัยต่างประเทศ

กรอนลันด์ (Groulund, 1957:175 อ้างถึงใน สุรัชย์ โภคิยะกุล 2526:32) ศึกษาเด็กที่เพื่อนชิงชัง พบว่า เด็กเหล่านี้ประสบปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสภาพแวดล้อมการที่เด็กถูกเพื่อนชิงชังยังเป็นเหตุให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพเกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ และยังทำให้เด็กส่วนหนึ่งต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอัลแมน (Ulman, 1957 : 257-267 อ้างอิงจาก สุรัชย์ โภคิยะกุล 2526:32) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่ออกโรงเรียนกลางคันประสบกับปัญหาการปรับตัวทางสังคมและถูกเพื่อนชิงชัง

คาเพลน (Kaplan, 1959 อ้างถึงใน สุรัชย์ โภคิยะกุล 2526:32) ศึกษาผลของสุขภาพจิตของเด็กระดับมัธยมศึกษา จำนวน 810 คน พบว่า พวกที่ปรับตัวได้คือพวกที่มีความสุขในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีเหตุผลดีเหมาะสมกับวัย ประมาณร้อยละ 69.6 ส่วนพวกที่ปรับตัวไม่ได้ปานกลาง คือ พวกที่ไม่มีความสุขเท่าที่ควร มีความยุ่งยากในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และต่อสู้บางอย่างประมาณร้อยละ 24.2 และพวกที่ปรับตัวไม่ได้ขั้นรุนแรงคือพวกที่มีปัญหาการปรับตัวอย่างรุนแรง และต้องการความช่วยเหลือประมาณร้อยละ 18

กิลล์ (Gill, 1962:144-149 อ้างถึงใน สุรัชย์ โภคิยะกุล 2526 : 32) ศึกษาพบว่าเด็กที่เรียนดีมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและเด็กที่เรียนดีสามารถแก้ปัญหาด้านการปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่มีผลการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกรอนลันด์ (Groulund, 1957) พบว่าเด็กที่ประสบปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสภาพแวดล้อม มีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นเหตุให้การเรียนไม่มีประสิทธิผลเกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ และไม่มีความสุข

สแตรง (Strang, 1985:14-15 อ้างถึงใน นิตยา เชียงทอง 2526:4) กล่าวว่าการศึกษาที่ทำกับนิสิตกลุ่มที่ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ดี และกลุ่มที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัวของนิสิต กลุ่มละ 26 คน พบว่า ผู้ที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีจะมีอารมณ์ขัน มีความรู้สึกเข้าใจ ผู้อื่น รู้จักแก้ไขสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ ปรับตัวเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพื่อนทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ข้อคิดว่า สาเหตุที่นักเรียนมีผลการเรียนต่ำ หรือ มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่อบุคคลรอบข้าง เนื่องจากนักเรียนวัยรุ่นมีการปรับตัวกับเพื่อนไม่เหมาะสมและการปรับตัวกับเพื่อนอย่างเหมาะสมจะเป็นแนวทางให้วัยรุ่นประสบความสำเร็จในการทำงานกลุ่มการพัฒนาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นๆ

ในสังคม ในการพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนในกลุ่มตัวอย่างต่างๆกันโดยใช้กิจกรรมต่างๆ จึงน่าจะ เป็นข้อมูลสนับสนุนได้ว่าการปรับตัวกับเพื่อนเป็นคุณลักษณะที่สามารถพัฒนาได้

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

ในปัจจุบันยังไม่มีผู้ให้นิยาม หรือ ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง แต่มีผู้ให้ความหมายของชุดการสอน และกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

ความหมายของชุดการสอน

ฮุสตัน และคนอื่น (Hunston and others . 1972 : 10-12) ให้ความหมายของคำว่าชุดการสอนคือชุดของประสบการณ์ที่อำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนเพื่อให้ สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 118) กล่าวว่า ชุดการสอน เป็นสื่อ ประสมที่ได้จากกระบวนการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย เรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บุญชม ศรีสะอาด (2538: 169) ให้ความหมายของชุดการสอน ว่าเป็น สื่อการเรียนหลายอย่างมาประกอบกัน จัดเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด(Package) เรียกว่า สื่อประสม (Multi-Media) เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ชุดการสอนหมายถึงเครื่องมือช่วยสอนที่เป็นสื่อประสมที่ สอดคล้องกับวิชาหน่วย เรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาพฤติกรรม การเรียนรู้ อย่าง มีประสิทธิภาพโดยชุดการสอนประกอบด้วยแผนกิจกรรม สื่อ และอุปกรณ์ การประเมินก่อนและ หลังนิยมนจัดไว้ในกล่องหรือซองแบ่งเป็นหมวดหรือเป็นชุดๆ

ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

คอร์ทแมน อาชบาย และ เดอกร๊าฟฟ์ (Kottman, Ashby& De Groaf.2001:3 อ้างถึงใน สมร ทองดีและปราณี รามสูต 2545:11) ให้ความหมายกิจกรรมแนะแนว (Guidance Activities) เป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับ บริการแนะแนว แต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนว หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้รับบริการ แต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมาย และข้อบ่งชี้ของการแนะแนว

จากกรอบแนวคิดในเรื่อง ชุดการสอนและกิจกรรมแนะแนว ดังกล่าว คณาจารย์และ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต แขนงแนะแนว ปีการศึกษา 2545 ได้มี มติเห็นร่วมกันเกี่ยวกับความหมายของ “ชุดกิจกรรมแนะแนว” คือ เครื่องมือทางการแนะแนวที่ ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตามเป้าหมาย และ ข้อบ่งชี้ของการแนะแนวโดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการ แผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ คู่มือผู้รับบริการซึ่งมีใบงานใบความรู้และแบบทดสอบก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม และสื่อ หรือ อุปกรณ์

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งกล่าวได้ดังนี้ วิลาวัลย์ บุญวัฒน์ (2532 : 56) ทดลองใช้ชุดการแนะแนวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมณีน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 55 คน ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีคะแนนผลสัมฤทธิ์เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วลัยลักษณ์ ภักดีผล (2533 : 40) ทดลองใช้ชุดการแนะแนวกับนักเรียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีพฤติกรรมความไม่ประมาทในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 60) ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 254 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนได้รับการสอนแบบปกติ

ธิติมา จงพิพัฒน์วณิชย์ (2539) ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า

นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้ชุดการแนะแนวมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนว ไม่พบว่า มีการนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อน แต่มีการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในลักษณะที่เน้นการพัฒนาและเสริมสร้างลักษณะต่างๆ ผู้วิจัยเชื่อว่าชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มน่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนได้

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

2.2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

ทศนา แชนมณี (2545:7-9) กล่าวถึง ทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม ดังนี้

1) ทฤษฎีบุคลิกภาพกลุ่ม (Group Syntality Theory) ผู้ให้ กำเนิดทฤษฎีนี้คือ แคทเทล (Cattell) เขาอธิบายพฤติกรรมของกลุ่มอาศัยหลักการจากทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับกฎแห่งผล (Law of Effect) แนวคิดในทฤษฎีนี้ประกอบด้วย

(1) ลักษณะของกลุ่มแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีบุคลิกภาพเฉพาะตัว (Population Traits) ได้แก่สติปัญญา เจตคติ เป็นต้น และจะมีบุคลิกภาพเฉพาะกลุ่ม (Syntality Traits of Personality Traits) ทำให้แต่ละกลุ่มมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป กลุ่มแต่ละกลุ่มยังมีลักษณะโครงสร้างภายในโดยเฉพาะ (Characteristic of Internal Structure) อาทิ การสื่อสารระหว่างสมาชิก แสดงบทบาท กำหนดตำแหน่งหน้าที่ ฯลฯ

(2) พลังหรือการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของกลุ่ม (Dynamics of syntality) หมายถึงการแสดงกิจกรรม ความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อจุดมุ่งหมายอย่างหนึ่ง กิจกรรมของสมาชิกแสดงออกในลักษณะที่ทำให้กลุ่มรวมกันได้ Maintenance Synergy ก่อให้เกิดความสามัคคีความร่วมมือร่วมใจกัน (Cohesion) และลักษณะที่ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ (Effective Synergy) ทำให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้

2) ทฤษฎีสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม (A Theory of Group Achievement) ของสต็อกคิลล์ (Stogdill) ได้รวบรวมองค์ประกอบของทฤษฎีไว้ดังนี้

(1) การลงทุนของสมาชิก (Member Inputs) เมื่อบุคคลมารวมกลุ่มกันจะมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นมีการแสดงออก (Performance) มีปฏิกิริยาตอบสนอง (Response) และมีการคาดหวัง (Expectation) เป็นการลงทุนของสมาชิกเพื่อให้เกิดผลจากการรวมกลุ่ม

(2) สื่อกลางของการลงทุนของสมาชิก (Mediating Variables) ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการโครงสร้างของกลุ่ม ประกอบด้วย

ก. โครงสร้างอย่างเป็นทางการ (Formal Structure) คือ สิ่งที่คาดหวังการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก เช่น การกำหนดตำแหน่งให้สมาชิกมีฐานะ (Status) และหน้าที่ (Functions) ตามที่ควรจะเป็นเพื่อให้สมาชิกกระทำ และมีปฏิกิริยาตามที่คาดหวังไว้อย่างแท้จริง

ข. โครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก (Role Structure) สมาชิกแต่ละคนจะมีบทบาทอยู่ในตัวเองสามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ ความรับผิดชอบ (Responsibility) และอำนาจหน้าที่ (Authority) ในการทำตามตำแหน่งหน้าที่

ค. ผลของกลุ่ม (Group Output) หมายถึง ผลที่ได้รับจากการลงทุนของสมาชิก ผ่านการแสดงออกตามโครงสร้างและการกระทำของกลุ่มที่กำหนดขึ้น

3) ทฤษฎีแลกเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่ม (Exchange Theory) ของ ทิโบลต์ และเคลลีย์ (Thibaut and Kelley) แนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้ สรุปได้ดังนี้ การรวมกลุ่มสมาชิกจะมีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรม และ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Interpersonal Relationship) ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก จะเกิดจากการที่สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Interaction) ซึ่งหมายถึง การแสดงพฤติกรรมในรูปต่าง ๆ (Behavior Sequences) เช่น การสื่อสาร การกระทำเป็นต้น และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ดังนี้

(1) ภายในกลุ่มต้องเป็นพฤติกรรมที่ได้รับเลือกสรรชุดเวลา (Behavior - Repertoire)

(2) การแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกจะก่อให้เกิดผลของกลุ่ม (Group Outcomes) เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก (Consequences of Interaction) ประกอบด้วย รางวัล (Reward) จากการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น ความสบายใจ ความอึดอ้อมใจ ฯลฯ และการเห็นคุณค่า (Costs) ของการพยายามกระทำพฤติกรรมนั้น เช่น ความร่วมมือ รู้จักประสานงานกัน ฯลฯ รวมทั้งเห็นลักษณะที่ไม่มีคุณค่า เช่น ความไม่รู้จักพอ ความเหนียวแน่นและความเข้ากันไม่ได้ของสมาชิก เป็นต้น

4) ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Fundamental Interoersonal Relations Orientations) ของชูทซ์ (Schutz) ทฤษฎีนี้จะพิจารณาพฤติกรรมระหว่างสมาชิกที่พยายามปรับตัวเข้าหากัน โดยเชื่อว่าคนทุกคนจะมีลักษณะเฉพาะในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นความต้องการของบุคคลที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมี 3 ลักษณะ คือ

(1) ความต้องการเชื่อมโยงกับผู้อื่น (Inclusion) ได้แก่ ความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Togetherness) ซึ่งบุคคลพยายามจะแสดงออกเพื่อให้เกิดชื่อเสียง (Prominence) การเป็นที่ยอมรับนับถือ (Recognition) และความมีเกียรติ (Prestige) เป็นต้น

(2) ความต้องการในการควบคุม (Control) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตัดสินใจเพื่อจะมีอำนาจหน้าที่หรือความต้องการ จะควบคุมผู้อื่นแสดงออกมาในสองลักษณะ คือ การควบคุมผู้อื่น หรือการถูกผู้อื่นควบคุม

(3) ความต้องการเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น (Affection) หมายถึง ความรู้สึกและอารมณ์ส่วนตัวเกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองคน เช่น ความรัก ความเป็นมิตร การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การสร้างความผูกพันทางอารมณ์ เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกัน

ดังนั้นความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มอาจเป็นลักษณะที่เข้ากันได้ (Compatibility) หรือ เข้ากันไม่ได้ (Incompatibility) ขึ้นอยู่กับบุคคลที่สัมพันธ์กันและลักษณะในการแสดงความสัมพันธ์กันเป็นสำคัญ

จากการศึกษาทั้ง 4 ทฤษฎีดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดและนำหลักการในแต่ละทฤษฎีมาใช้ให้สอดคล้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนให้สูงขึ้นในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน รวมทั้งด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน

2.2.2 ความหมายของกลุ่มและกิจกรรมกลุ่ม

1) ความหมายของ "กลุ่ม"

สแตรง (Strang, 1946 :3อ้างถึงในบุหงา วิชิระศักดิ์มงคล 2530 :1) กล่าวว่า กลุ่ม หมายถึงบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมกันโดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน

กัลลี (Gully, 1960:62อ้างถึงใน นัยนา นิยมโชค 2539:11) กล่าวว่า กลุ่มมีความหมายลึกซึ้งกว่าการที่บุคคลอยู่ร่วมกันประกอบด้วย 3 ประการคือ

1. มีวัตถุประสงค์ร่วมกันและต้องสนองความต้องการของสมาชิก

2. ผลของการทำงานเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

3. มีการสื่อสารทางวาจาหรือความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก

บาส (Bass,1960 : 39 อ้างถึงใน ทองเรียน อมรัชกุล 2523 : 2)

กล่าวว่า กลุ่ม หมายถึง การรวมตัวของเอกัตบุคคลโดยที่การรวมตัวจะทำให้แรงหนุนกำลังแก่สมาชิกของกลุ่มในลักษณะที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจสมาชิกในกลุ่ม

เดวิส (Davis,1963 :405 อ้างถึงใน บุญศรี จึงธนาเจริญเลิศ 2530:16) กล่าวว่า กลุ่ม หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมีปฏิสัมพันธ์กันโดยมีเป้าหมายร่วมกันอย่างเห็นได้ชัดเจน

จำเนียร ช่วงโชติ และ คณะ (2521 : 4-6)ให้ความหมายของกลุ่มว่า

1. ต้องเกิดจากบุคคลอย่างน้อยที่สุด 2 คน มารวมกัน
2. ต้องมีปฏิสัมพันธ์กัน หมายถึงทั้งกลุ่มและบุคคลแยกกันไม่ได้
3. มีความสนใจร่วมกันและได้รับประโยชน์ร่วมกัน
4. มีแบบแผนต่อกัน เพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายต้องมีการกำหนดหน้าที่

แบ่งความรับผิดชอบและระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นแนวทางให้สมาชิกปฏิบัติ

พม ลิมหารีย์ (2522:39) กล่าวว่า กลุ่ม หมายถึงบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปได้มารวมกันมีการแสดงออกในลักษณะที่ปะทะสังสรรค์กันกลุ่มกำเนิดจากการที่สมาชิกมีความรู้สึกผูกพันกันทางจิตใจเนื่องจากสมาชิกแต่ละคนได้รับความพอใจจากกันและกันมีผลประโยชน์ร่วมกัน

พอสรุปได้ว่า “กลุ่ม” หมายถึงบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาอยู่รวมกันและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โดยมีเป้าหมายและมีประโยชน์ร่วมกัน

2) ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

คาร์ทไรท์และซานเดอร์ (Cartwright and Zander,1968 : 3 อ้างถึงใน กุลนาถ ครุฑครองพันธ์ 2539:13) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นการนำวิธีการต่าง ๆ เช่น บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เกม การอภิปราย การสังเกต และการให้ข้อวิจารณ์ (Feed back) ซึ่งกันและกันเพื่อช่วยในการตัดสินใจร่วมกันและยังใช้ฝึกทักษะเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์หรือการประชุมต่าง ๆ

โอลเซน (Ohlsen,1970 : 6 – 7อ้างถึงในนัยนา นิยมโชค 2539:12)สรุปความหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ 2 ประการคือ

- 1) กิจกรรมกลุ่มที่ผู้ นำเป็นผู้ให้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ แก่สมาชิก

หรือผู้นำการอภิปราย เพื่อที่สมาชิกได้บรรลุถึงความมุ่งหมายต่าง ๆ ของกลุ่ม ผู้นำกลุ่มนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพหรือสังคม และส่งเสริมให้สมาชิกนำข้อมูลนั้นมาอภิปรายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเอง เช่น การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในชั่วโมง โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการทำแผนงานกลุ่มให้สมาชิกกลุ่ม

2) กิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ที่สมาชิกเป็นผู้ดำเนินการ คือ นักเรียนได้วางแผนร่วมกันจัดขึ้นเอง เช่นกลุ่มอภิปรายในเรื่องต่างๆที่นักเรียนสนใจหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรของเรียน อมรรักษ์กุล (2520 : 4 – 5) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันมีวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสมาชิกแต่ละคนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและสังคมต่อไป

ทิศนา แชนมณี (2522 : 1) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึงวิทยาการที่ว่าด้วยเรื่องความสัมพันธ์ของกลุ่มคน และกระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของคน สอดคล้องกับ เรกอนและเชฟเพิร์ด (Ragon and Shepherd, 1971 : 197 อ้างถึงใน บุญศรี จึงธนาเจริญเลิศ 2530:18) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นการศึกษารวมชาติของกลุ่ม เมื่อมนุษย์มารวมตัวกันซึ่งมีการศึกษาพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม โดยใช้วิธีการอภิปราย และ ประเมินผลร่วมกัน

วินิจ เกตุขำ และ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2522:14) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มคือการนำประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่สมาชิกต้องการและเปลี่ยนแปลงของกลุ่มผู้นำจะสามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพก็เมื่อเขาเรียนรู้วิธีการที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดปฏิสัมพันธ์ ช่วยให้สมาชิกค้นพบวิธีแก้ปัญหาแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ระหว่างกันสอดคล้องกับทิศนา แชนมณี (2522:201-202) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นการนำวิธีการต่าง ๆ เช่น บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม เกม ควรนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2524 : 80อ้างถึงใน สมร ทองดี 2545) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการแนะแนว เปิดโอกาสให้ผู้รับบริการแต่ละคนได้มีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เรียนรู้การกระทำของตนเองและผู้อื่น จากข้อมูลย้อนกลับของผู้รับบริการคนอื่นในกลุ่ม สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาตนในด้านที่บกพร่องให้ดีขึ้น สำหรับเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ใน

กิจกรรมกลุ่ม เช่น การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง เกม สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ และแม่แบบ เป็นต้น

เมตตา จินดารักษ์ (2525 : 5) และลาวัญญ์ มหาทุมะรัตน์ (2529 : 4)

ให้ความหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้อย่างสอดคล้องกันว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันเพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนจะร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ และร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมของ สมาชิกในกลุ่มซึ่งเกิดขึ้นขณะนั้น ตลอดจนแสดงความคิดเห็นและกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมนั้น

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2526 : 35) กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองเนื่องจากมีโอกาสวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนได้วิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มและมีผลทำให้บุคคลมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน

ศุภวดี บุญญาวงศ์ (2527 : 2) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การร่วมกันวางแผนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิกต่อสมาชิกภายในกลุ่มหรือสมาชิกต่อกลุ่ม หรือ กลุ่มต่อสมาชิก ซึ่งมีผู้นำกลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี ช่วยส่งเสริมให้สมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้สมาชิกพัฒนาบุคลิกภาพที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานกลุ่มและกลุ่มได้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน

คมเพชร. ฉัตรศุภกุล (2530:136) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การนำประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสมาชิกแต่ละคนและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มจะทำให้เกิดพัฒนาการในตัวบุคคลทุกคน

จากความหมายของกิจกรรมกลุ่มข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนและด้วยแรงปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะทำให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยได้เลือกใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่สามารถและพัฒนาด้านการปรับตัวกับเพื่อนให้ดีขึ้นโดยใช้เทคนิคอภิปรายกลุ่ม เกม และบทบาทสมมติ

2.2.3 ขนาดของกลุ่ม และ ประเภทของกิจกรรมกลุ่ม

1) ขนาดของกลุ่มที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม

อ็อตตาเวย์ (Ottaway, 1966:7 อ้างถึงใน นัยนา นิยมโชค 2539: 15)

กล่าวว่ากลุ่มควรมีขนาดเล็กเพราะจะช่วยให้สมาชิกมีโอกาสแสดงออกอย่างเป็นอิสระโดยทั่วถึง ดังนั้นกลุ่มควรมีขนาดเล็กอย่างมากที่สุด 12 คน หรือถ้ามากกว่านั้นก็ไม่ควรเกิน 15 คน เพราะทำให้การทำงานกลุ่มไม่มีประสิทธิภาพได้

ชอว์ (Shaw, 1971:4อ้างถึงใน นัยนา นิยมโชค 2539:15) กล่าวว่า กลุ่มย่อยควรมีสมาชิก 10 คน เป็นอย่างมาก แต่ถ้ามีจำนวนสมาชิก 30 คนขึ้นไปจะจัดเป็นกลุ่มใหญ่ จำนวนสมาชิกไม่ได้เป็นปัญหาสำคัญแต่ต้องค้ประกอบอื่นๆได้แก่ ความสัมพันธ์ของสมาชิกและความร่วมมือในการทำงานของสมาชิกจะมีความสำคัญต่อการทำงานของกลุ่มมากกว่า

มิลเลอร์ (Miller, n. d. citing Deighton, 1971 :225 อ้างถึงใน บุญศรี จีรณาเจริญเลิศ 2530:21) มีความเห็นว่า สมาชิกของกลุ่มที่จัดกิจกรรมกลุ่มควรมีประมาณ 12 – 15 คน กลุ่มไม่ควรเล็กกว่านี้เพราะจะทำให้สิ้นเปลือง แต่ถ้าขนาดใหญ่ไปกว่านี้ก็ ไม่เหมาะเพราะสมาชิกจะขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

เขาวพา เดชะคุปต์ (2517: 34) กล่าวว่า ขนาดกลุ่มที่ช่วยให้งานหรือ การเรียนการสอนประสพผลดีควรเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ประมาณ 5-15 คน ทั้งนี้ครูต้องกำหนดให้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม

จำเนียร ชวงโชติ (2521:5) กล่าวว่า นักจิตวิทยานิยมศึกษา กลุ่มขนาดเล็กที่มีสมาชิกไม่เกิน 15 คน เพราะจะทำให้สมาชิกของกลุ่มมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด และในด้านการเรียนรู้ก็จะมี การเรียนรู้ที่ได้ผลดีกว่ากลุ่มขนาดใหญ่ ถ้ามีจำนวนมากเกินไป สมาชิกทุกคนไม่มีโอกาสได้แสดงความต้องการของตนได้ ทำให้บรรยากาศน่าเบื่อหน่าย สมาชิกจะเกิดความไม่สนใจ และออกจากกลุ่มไปในที่สุด

วัชรีย์ ฐวะคำ (2523 : 87) กล่าวว่ากลุ่มที่จะมีประสิทธิภาพได้แก่ กลุ่มที่มีสมาชิกจำนวนตั้งแต่ 6 – 8 คน อาจอนุโลมให้ถึง 10 คน ถ้าจำเป็นเพราะหากมีสมาชิก จำนวนมากเกินไปกำหนดกลุ่ม จะแยกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ขึ้นมาทันที

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530 : 26) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มในการทำงานไม่ควรเกิน 15คน เพราะในกลุ่มที่มีสมาชิกมากเกิดความจำเป็นสมาชิกต้องทำงานซ้ำซ้อนกัน บางคนอาจรับผิดชอบทั้งหมด ขณะที่คนอื่นรู้สึกคับข้องใจที่ไม่มีงานทำในกลุ่มไม่มีโอกาส

ได้ใช้ทักษะที่ตนเองมีอยู่ แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือในกลุ่มและระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่ม

ขนาดของกลุ่มข้างต้นสรุปได้ว่าขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมในการทำ กิจกรรมกลุ่มควรมีขนาดเล็ก ตั้งแต่ 6 – 10 คน และมากที่สุดไม่ควรเกิน 15 คน เพราะถ้าจำนวน มากเกินไปจะมีผลเสียต่อความสัมพันธ์และขาดการให้ร่วมมือของสมาชิกอย่างเต็มที่

2) ประเภทของกิจกรรมกลุ่ม

นิภา วิจิตรศิริ (2525 : 18 – 20) แบ่งประเภทของกิจกรรมกลุ่ม ดังนี้ คือ กลุ่มฝึกอบรม (T. Group or Training Group) กลุ่มฝึกอบรมความไวในการรับรู้ (Sensitivity Training Group) กลุ่มฝึกอบรมทักษะพื้นฐาน (BST-Group or Basic Skill Training Group) กลุ่มฝึกฝนทดลอง (Laboratory Training Group) กลุ่มเผชิญหน้า (Encounter Group) กลุ่มทนทาน (Marathon Group) การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) กลุ่มจิต บำบัดรักษา (Group Psychotherapy)

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้กิจกรรมกลุ่ม (Group Activity) เพราะ กิจกรรมกลุ่มเป็นการนำประสบการณ์มาวางแผน และแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้กิจกรรม กลุ่มมีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องความต้องการของบุคคลอื่น และฝึกทักษะในการแสดง ออกถึงความเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้

จากการศึกษาประเภทของกิจกรรมกลุ่ม สรุปได้ว่าในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้กิจกรรมกลุ่มเพราะกิจกรรมกลุ่มทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้

2.2.4 ลำดับขั้นของการเรียนรู้ เวลา และ จำนวนครั้งของกิจกรรมกลุ่ม

1) ลำดับขั้นของการเรียนรู้ของกิจกรรมกลุ่ม

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2522:23) กล่าวถึงลำดับขั้นการเรียนรู้ของ กิจกรรมกลุ่ม ดังนี้

1. ระยะเวลาที่มีส่วนร่วม ระยะเวลาที่ผู้เรียนจะเข้ามามีส่วนร่วมใน สมาชิกกลุ่ม การมีส่วนร่วมของผู้เรียนจะมีผลด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย แสดง ออกทางวาจา

1.2 การมีส่วนร่วมทางด้านจิตใจความรู้สึก และอารมณ์ต่างๆ

1.3 การมีส่วนร่วมทางด้านปัญญา สมองที่เรียนรู้ด้วยตนเอง

1.4 การมีส่วนร่วมทางสังคม มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น

2. ระยะเวลาวิเคราะห์เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์

ประสบการณ์การเรียนรู้ ทันทึหลังลงมือกระทำกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และรู้จักตนเองดีขึ้น

3. ระยะเวลาสรุปและประยุกต์หลักการไปใช้ในอนาคต ให้เข้ากับตนเอง ซึ่งการประยุกต์มี 2 ลักษณะดังนี้

3.1 การประยุกต์เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพหรือการพัฒนาตนเอง ให้เหมาะสมรวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.2 การประยุกต์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในอนาคต ตลอดจนช่วยในการคิดค้นและประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆขึ้น

3.3 ระยะเวลาประเมินผลโดยผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ ของตนเองและกลุ่ม ทั้งข้อเสนอแนะ ตีชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม แต่ในงานวิจัยครั้งนี้จะ ใช้ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จากผลการศึกษารวบรวมของลัคเนอร์และแนเคเลอร์ (สมร ทองดี 2545 : 50) เป็นวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน (Four phases of the Learning cycle) คือ 1) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) 2) สะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) 3) สรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) 4) คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying)

สรุปได้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นผู้เรียนต้องผ่านกระบวนการ เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน เพื่อ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เหมาะสมขึ้น หรือ เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนด

2) เวลาและจำนวนครั้งของกิจกรรมกลุ่ม

แพทเทอร์สัน (Patterson,1973:105 อ้างถึงใน ลินดา พัฒนพงษ์ 2535:23) กล่าวว่าทำให้ทำกิจกรรมกลุ่มควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่ถ้าเวลาในการเข้าร่วม กิจกรรมมีน้อยอาจจัดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง สำหรับเด็กประถมศึกษาควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง เพราะเด็กอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้

ทรอทเซอร์ (Trotzer,1977 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร 2528: 18-19 อ้างถึงใน นิสรรา คำมณี 2544:32) ให้ความเห็นพอสรุปได้ว่าในการกำหนดระยะเวลาและความถี่ ของการเข้ากลุ่มนั้น หากจัดทำกับสถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาถึงการจัดเวลาเรียนของ สถานศึกษานั้นด้วย เช่น ในโรงเรียนส่วนมากจะจัดเวลาเป็นคาบ ๆ ละ 50 นาที ซึ่งจะช่วยให้

สามารถกำหนดได้ว่าควรใช้เวลาในการเข้ากลุ่มนานเท่าใด สำหรับจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่มขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่ม และธรรมชาติของสมาชิกกลุ่ม แต่อย่างน้อยที่สุดควรเข้ากลุ่มไม่ต่ำกว่า 8 ครั้ง ถ้ามากกว่านี้ได้ก็ยิ่งเป็นการดี

จากการศึกษาในเรื่องเวลา และจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มพอจะสรุปได้ว่าเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม แต่ละครั้งนี้ ควรจะใช้เวลาประมาณ 45-50 นาที และความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มประมาณ 8-13 ครั้ง เพราะในการจัดกิจกรรมนั้นเป็นสิ่งยากที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคลภายใน 1-2 วันได้จึงต้องใช้เวลาที่เหมาะสมและฝึกทักษะอยู่บ่อยๆ สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงจัดกิจกรรมกลุ่มใช้เวลา 50 นาที ทั้งหมด 14 ครั้ง

2.2.5 เทคนิคที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มและคุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม

1) เทคนิคที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2526 : 37-39) ได้กล่าวถึงเทคนิคของกิจกรรมกลุ่มในการจัดกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ มักจะใช้เทคนิคได้แก่ เกม (Game) บทบาทสมมติ (Role Playing) กรณีตัวอย่าง (Case) สถานการณ์จำลอง (Simulation) แม่แบบ (Action or Dramatization) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

จากการศึกษาเทคนิคที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มมีเทคนิคมากมายแต่ผู้วิจัยได้เลือกใช้เพียง 3 เทคนิค คือ การอภิปรายกลุ่ม เกม และบทบาทสมมติมีลักษณะดังนี้

1) การอภิปรายกลุ่ม คือ วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกทั้งด้าน ความคิดและการปฏิบัติโดยนักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และฝึกฝนการทำงานเป็นกลุ่ม

2) เกม คือ วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการจัดสถานการณ์ให้นักเรียนลงเล่นด้วยตนเอง ภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาที่กำหนดไว้ ผลการตัดสินใจออกมาเป็นแพ้หรือชนะ วิธีนี้ช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ แล้วช่วยฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางสังคมและเพื่อน หรือเป็นการเรียนรู้ในด้านสังคมและอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น

3) บทบาทสมมติ คือ วิธีการทำให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ใน บทบาทของผู้เล่น โดยที่ผู้เล่นสวมบทบาทและแสดงออกตามที่ตนคิดว่าจะเป็นซึ่งไม่มีการฝึกซ้อม มาก่อนวิธีนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดง มีการฝึกทักษะ การสังเกตและรู้วิธีแก้ไขปัญหาในสถานการณ์นั้นๆอย่างกว้างขวางขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่น ในการแสดงออกทั้งด้านความคิดและการกระทำและนำแนวคิดที่ได้รับไปใช้ปรับปรุงบุคลิกภาพ ของตนเองให้เหมาะสมมากขึ้น

ดังนั้นทั้ง 3 เทคนิคนี้ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในการปรับตัวกับ เพื่อนในด้านต่างๆอาทิเช่น ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนรวมทั้งด้านการดำเนินชีวิต ร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน

2) คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม

โรเจอร์ส (Rogers,1970:121-122อ้างถึงใน นัยนา นิยมโชค 2539:23) กล่าวถึง ผลการศึกษาวิจัยของกิบป์ (Gibb) พบว่า กิจกรรมกลุ่มจะส่งผลทางด้าน จิตวิทยามาก คือ บุคคลจะเปิดเผยความรู้สึกของตน มีความจริงใจ แสดงพฤติกรรมตรงกับ ความรู้สึกของตนยอมรับตนเอง และยอมรับผู้อื่นมากขึ้น มีความรู้สึกพึ่งพาซึ่งกันและกันเชื่อ ในความสามารถของบุคคลในการแก้ปัญหาโดยการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

พัชนี วรกวิน (2522: 149-150) พอสสรุปได้ว่า การเข้ากลุ่มทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเพราะการได้เข้าร่วมกลุ่มเป็นการแสดงถึงการได้รับการยอมรับจาก กลุ่มทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจความอบอุ่นใจและรู้สึกว่าตนเองนั้นมีคุณค่าทำให้เกิดความรู้สึก เป็นพวกเป็นกลุ่มของตนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ในบางครั้งที่มีโอกาสได้เป็นผู้นำยิ่งทำให้มี ความภาคภูมิใจมั่นใจมากยิ่งขึ้น เพราะเล็งเห็นว่าตนมีคุณค่าทำให้มีกำลังใจที่จะตั้งความหวังให้ กับตนเองในการเข้าร่วมกลุ่มและมีสัมพันธภาพที่ดีเมื่อมีการกระทำร่วมกัน (Interaction) เป็น โอกาสให้ได้ทำความเข้าใจตนเองและสมาชิกอื่นในกลุ่ม

วิไลวรรณ สันถวะโกมล (2522 : 20) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มช่วยฝึก ทักษะดังนี้

1. ทักษะทางสังคม (Social Skill) เป็นทักษะที่ช่วยให้อยู่ร่วมกัน และทำงานกับผู้อื่น ได้อย่างราบรื่น เช่นทักษะการเป็นผู้ให้และผู้รับ การปรับตัวให้เข้ากับ

สิ่งแวดล้อม การควบคุมตนเอง การยอมรับความสามารถของตนเองและผู้อื่น การรับผิดชอบต่อนหน้าที่ การรู้จักสิทธิของตนเองและผู้อื่น

2. ทักษะในการศึกษาค้นคว้า(Study Skill)เป็นทักษะในการค้นคว้าหาความรู้เช่น ทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล การพูด การฟัง การอ่าน และการรายงาน เป็นต้น

3. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การวิพากษ์วิจารณ์ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีเหตุผล

4. ทักษะในการทำงานกลุ่ม (Group Work Skill) เป็นทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น ทักษะในการวางแผนงาน การเป็นผู้นำ แสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปราย การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

พนม ลีมาจารย์ (ม.ป.ป.:56-57) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มมีประโยชน์ ดังนี้

1. กลุ่มจัดเป็นสนามสำหรับทดสอบความสามารถของสมาชิกเช่น เด็กวัยรุ่นต้องการคบเพื่อนต่างเพศ แต่มีอาการเขินอายเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่มอาการเขินค่อยๆ ลดลงเป็นปกติ

2. กลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์เจตคติ ความคิดเห็นช่วยปรับปรุงเจตคติและนิสัยใจคอของสมาชิกและเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน

3. กลุ่มช่วยสร้างความมีวินัยให้แก่ตนเอง เมื่อสมาชิกเข้ากลุ่มต้องมีการปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอทำให้สมาชิกมีความอดทน

4. กลุ่มช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย อบอุ่น ให้กำลังใจ ความรัก และทำให้เขารู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มได้รับการยกย่องจากกลุ่ม ช่วยให้เด็กเข้าใจตนเองเกิดความมั่นคงและเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่ช่วยให้สมาชิกได้พัฒนาทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมเพราะ กิจกรรมกลุ่มจะนำไปสู่การวิเคราะห์โดยการปฏิบัติจริงทำให้รู้จักตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ผู้เรียนยอมรับข้อบกพร่องของตนเองและพร้อมจะแก้ไขกิจกรรมกลุ่มยังช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย รับผิดชอบในบทบาทของตนเอง แก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ยอมรับผู้อื่น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่มและเทคนิคต่างๆที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม

1) งานวิจัยในประเทศ

เมตตา จินดารักษ์ (2525 : 41) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้ฝึกกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวทางสังคมสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ฝึกกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิราภรณ์ หุ่นตระกูล (2528 : 49-55) ศึกษาผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยการใช้บทบาทสมมติมีการพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

บุญศรี จึงธนาเจริญเลิศ (2530 : 46) ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนคนที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนดีขึ้น

พวงแก้ว เนตรโสภารัตน์ (2533 : 66) ศึกษาเรื่องผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มของ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานแหลม จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2532 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ เมื่อเปรียบเทียบความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มของทั้งสองกลุ่มหลังการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุนันท์ กิตตินรนนท์ (2536: 64) ศึกษาผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่อง พรานวิทยา อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติมีความสามารถในการทำงานกลุ่มสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิมล หนองพงษ์ (2537 : 173) ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่ม ที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครักษ์ จังหวัดนครนายก แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คน พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

มีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนตรนภา กล่องพุดชา (2539 : 106) ทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านสะเดาหนองไผ่ อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนสูงกว่าก่อนสอนโดยชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) งานวิจัยต่างประเทศ

เทรปปา และไฟรด์ (Treppa and Frike , 1972 : 466 – 468

อ้างถึงใน นัยนา นิยมโชค 2539:26) ได้ทำการใช้กิจกรรมกลุ่มกับกลุ่มทดลอง 11 คน และกลุ่มควบคุม 11 คน ไม่ได้รับการใช้พบว่ากลุ่มที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจในตนเองในทางที่ดีขึ้นด้านความสามารถในการควบคุมตนเอง เห็นคุณค่าของการมีชีวิต การยอมรับตนเอง ความเข้าใจในความเป็นมนุษย์ ความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์และความคิดเกี่ยวกับตนในอุดมคติ

เล็กซ์ (Lex, 1973 : 6099 – A อ้างถึงใน นัยนา นิยมโชค 2539:27)

นำกิจกรรมกลุ่มไปใช้สอนกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในรัฐอินเดียนา โดยให้กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบเก่า ผลการทดลองปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนสอนและหลังสอนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่ากลุ่มทดลองมีความพอใจในประสบการณ์ที่ได้รับและยินดีที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

ชอว์ (Shaw , 1976 : 46อ้างถึงใน กุลนาถ ครุฑครองพันธ์

2539:33) ได้มีผลงานวิจัยออกมาว่า การจัดให้กลุ่มบุคคลมาฟังบรรยายเฉย ๆ ทำให้ได้รับความรู้เท่านั้น แต่ถ้าให้แบ่งกลุ่มอภิปรายและบรรยายในเรื่องเดียวกันโดยให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้แย้ง ปรากฏว่าบุคคลในกลุ่มอภิปรายมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทัศนคติและได้รับความรู้ได้ดีกว่ากลุ่มที่จัดให้ฟังคำบรรยายเฉย ๆ

เดอริชมิทท์ (Derschmidt , 1977:3953 – A อ้างถึงใน

นัยนา นิยมโชค 2539:26) ได้ศึกษาผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจในตนเองของนักศึกษาพบว่านักศึกษาที่ได้รับการใช้กระบวนการกลุ่มมีการยอมรับตนเองดีขึ้น

จากผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น มีผู้ศึกษาและทำวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มโดยใช้เทคนิคที่หลากหลายเช่นเกม บทบาทสมมติ และการอภิปรายกลุ่ม มาบ้าง และนำกิจกรรมกลุ่มไปใช้พัฒนานักเรียนทั้งด้าน การปรับตัวทางสังคม ความร่วมมือขณะทำงานกลุ่ม การสร้างสัมพันธภาพที่ดี และการควบคุมตนเอง เป็นต้น ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยเห็นว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาโดยเฉพาะด้านการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดในการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มมาทดลองใช้ในการปรับตัวกับเพื่อนให้แก่แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต

2.2.7 แนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

สมร ทองดี (2545 : 44-59) เสนอแนวทางในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวพอสรุปประเด็นดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว เป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จในการจัดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบของการเขียนวัตถุประสงค์ไม่มีรูปแบบตายตัว แต่วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว อยู่ในขอบข่ายที่สอดคล้อง กับ แนวคิดในการกำหนด วัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนว (กรมวิชาการ 2544 : 2 อ้างถึงใน สมร ทองดี 2545:46) ที่ระบุว่า วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมจะต้องมุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมทั้งองค์ความรู้ตามหลักวิชาชีพและวิชาการให้ผู้รับบริการมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ปัญญาและเป็นคนดีคนเก่ง และมีความสุข
2. การกำหนดขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวมองได้หลายลักษณะ เช่น กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน กิจกรรมสั้น ๆ เหมือนการสอนในช่วงเวลาเรียน และกิจกรรมในรูปแบบโครงการ ที่ใช้เวลาต่อเนื่องขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม ในปัจจุบันเน้นการบูรณาการแบบองค์รวม
3. การกำหนดขั้นตอนของกิจกรรม ประกอบด้วยขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรมและขั้นประเมินผลกิจกรรม มักใช้ในชั้นเรียน นอกจากนี้ สมร ทองดี (2545:49) แสดงทรรศนะว่าการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนด ขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม ลัคเนอร์ และแนคเลอร์ (Luckner & Nadler,199:4cite by

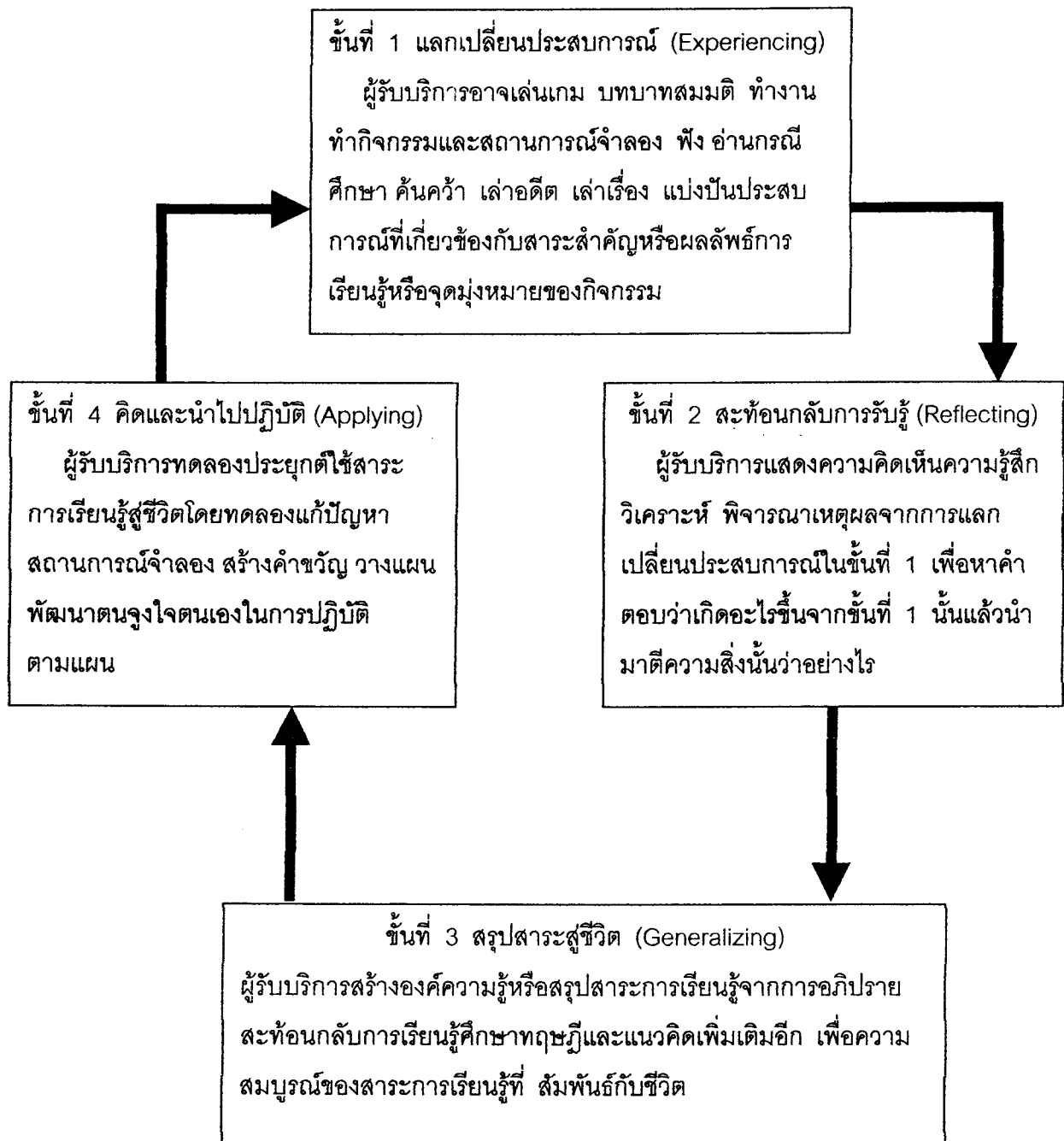
Kottman, Ashby & DeGraaf, 2001:13 อ้างถึงในสมร ทองดี 2545:49) กล่าวว่า เทคนิคการเรียนรู้เชิงประสบการณ์สนองปรัชญาการแนะแนวที่มุ่งเสริมสร้างการพัฒนาตนเองของผู้รับบริการ เพราะการสนับสนุนโอกาสให้ผู้รับบริการ สร้างองค์ความรู้ พัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์จากประสบการณ์ของตนเอง ทำให้ผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้ต่อการปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรม

4. การเลือกใช้เครื่องมือและสื่อประกอบกิจกรรมแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมแนะแนว มีบทบาททั้งในแง่สร้างความสนใจ กระตุ้นการมีส่วนร่วม เสริมความจำ สร้างความประทับใจ ส่งเสริมการคิด สนับสนุนการแก้ปัญหา เครื่องมือในการจัดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบบันทึกข้อมูล แบบสะสมงาน ระเบียบสะสม แบบบันทึกพฤติกรรม สื่อได้แก่ เครื่องฉายข้ามศีรษะ แผ่นโปร่งใส สไลด์และเครื่องฉาย เทปเสียง และ เครื่องเล่นเทป ม้วนวีดิทัศน์ และ เครื่องฉายวีดิทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ แผนภูมิ ใบงาน ใบความรู้ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รูปภาพ หุ่นจำลอง และของจริง ซึ่งผู้จัดต้องเลือกใช้เครื่องมือ และ สื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม วัยของผู้รับบริการ สถานที่จัดกิจกรรมและอื่นๆ

5. การประเมินคุณภาพของกิจกรรมแนะแนว เพื่อทราบว่ากิจกรรมนั้นมีจุดเด่น จุดอ่อน เพื่อนำไปสู่การปรับและพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประเมินคุณภาพของกิจกรรมแนะแนว มีหลายวิธี เช่น การสังเกตการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ วิจัยติดตามผลจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้แนะแนวจะต้องเลือกวิธีการประเมินให้เหมาะสม และครอบคลุมทุกระยะของกิจกรรม ตั้งแต่การเตรียมกิจกรรมจนกระทั่งสิ้นสุดกิจกรรม ในการประเมินอาจประเมินอย่างเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ได้

6. การจัดทำคู่มือกิจกรรมแนะแนว เพื่อช่วยให้ผู้ดำเนินกิจกรรมสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างราบรื่นยังเป็นการเผยแพร่แนวคิดในการจัดกิจกรรมแนะแนวมักจัดทำเป็นรูปเล่ม 2 ลักษณะ คือ คู่มือกิจกรรมสำหรับผู้จัดกิจกรรมแนะแนว และ คู่มือกิจกรรมสำหรับผู้รับบริการแนะแนว

ดังนั้นจากการศึกษาแนวคิดในเรื่องการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญมากในการจัดกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้นำขั้นตอนทั้ง 4 ขั้น มาใช้ในการดำเนินการในชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม โดยมีขั้นตอนที่สำคัญดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
(สมร ทองดี 2545 : 50)

จากการศึกษาแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวสรุปได้ว่าการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มในแต่ละกิจกรรมจะมีขั้นตอนเรียนรู้อยู่ 4 ขั้นตอนตามแนวความคิดของสมร ทองดี(2545:50)

2.2.8 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการปรับตัวกับเพื่อนเป็นคุณลักษณะที่สามารถพัฒนาได้ควรเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น กิจกรรมกลุ่มน่าจะเป็นแนวทางเลือกหนึ่งสำหรับพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มจำนวน 14 กิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมจะดำเนินตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- 2) ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้
- 3) ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และ
- 4) ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

แผนการจัดกิจกรรม 14 กิจกรรม มีดังนี้

ตารางที่ 2.1 กิจกรรม จุดมุ่งหมาย และเทคนิคที่ใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อน

กิจกรรมที่ /เรื่อง	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค	ด้านที่ต้องการพัฒนา
กิจกรรมที่ 1 "ปฐมนิเทศ"	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึง จุดมุ่งหมาย และวิธี การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิด ความสนิทสนม คุ้นเคยกันมากขึ้น	อธิบาย	สร้างความ คุ้นเคย ระหว่างผู้วิจัย กับนักเรียน
กิจกรรมที่ 2 "ไป"	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความ รู้สึกที่มีต่อตนเองและเพื่อน	เกม	ด้านความเข้าใจ ตนเอง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กิจกรรมที่ / เรื่อง	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค	ด้านที่ต้องการพัฒนา
กิจกรรมที่ 3 “มุมมอง”	เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจ พฤติกรรมของตนเอง ที่มีต่อเพื่อน	เกม	ด้านความเข้าใจ ตนเอง
กิจกรรมที่ 4 “มองตัวเอง”	เพื่อให้ นักเรียน รู้จัก และ เข้าใจ เพื่อน และ ปรับปรุง พฤติกรรม การปรับตัวกับเพื่อนให้ดีขึ้น	การอภิปราย กลุ่ม	ด้านความสัมพันธ์ กับเพื่อน
กิจกรรมที่ 5 “มาสร้างมิตรภาพ กันเถอะ”	เพื่อให้ นักเรียน รู้จัก และ เข้าใจ เพื่อน แล้ว สามารถ มี สัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน	การอภิปราย กลุ่ม	ด้านความสัมพันธ์ กับเพื่อน
กิจกรรมที่ 6 “บอกเล่าเก้าสิบ”	เพื่อให้ นักเรียน เห็น ความ สำคัญ ของการสื่อสารกับเพื่อน	เกม	ด้านความสัมพันธ์ กับเพื่อน
กิจกรรมที่ 7 “สื่อสารด้วยภาพ”	เพื่อให้ นักเรียน แสดง พฤติกรรม ในการทักทายหรือสื่อสารกับ เพื่อน ได้อย่าง มี ประสิทธิภาพ	เกม	ด้านความสัมพันธ์ กับเพื่อน
กิจกรรมที่ 8 “เรื่องของแก่นแก้ว”	เพื่อให้ นักเรียน รู้จัก เป็น ผู้ ให้ และ ผู้ รับ อย่าง ถูก ต้อง เหมาะสม	บทบาทสมมติ	ด้านความสัมพันธ์ กับเพื่อน
กิจกรรมที่ 9 “เรื่องปรับกันสักนิด”	เพื่อให้ นักเรียน เห็น ความ สำคัญ ของการได้รับการยอมรับจาก เพื่อน ทั้ง ใน และ นอก ชั้น เรียน	บทบาทสมมติ	ด้านการดำเนินชีวิต ร่วมกับเพื่อน ทั้ง ใน และ นอก ชั้น เรียน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กิจกรรมที่ / เรื่อง	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค	ด้านที่ต้องการพัฒนา
กิจกรรมที่ 10 "ของดวงใจ"	เพื่อให้นักเรียนเห็นความ สำคัญของตนเองและเพื่อน	เกม	ด้านการดำเนินชีวิต ร่วมกับเพื่อนทั้งใน และนอกชั้นเรียน
กิจกรรมที่ 11 "สี่เหลี่ยมปริศนา"	เพื่อให้นักเรียนแสดงความ คิดเห็นร่วมกับเพื่อนในการ แก้ไขปัญหา	เกม	ด้านการดำเนินชีวิต ร่วมกับเพื่อนทั้งใน และนอกชั้นเรียน
กิจกรรมที่ 12 "ส่งแหวนด้วยปาก"	เพื่อให้นักเรียนมีความร่วมมือ ในการทำงานกลุ่ม	เกม	ด้านการดำเนินชีวิต ร่วมกับเพื่อนทั้งใน และนอกชั้นเรียน
กิจกรรมที่ 13 "เรื่องคนขี้ลืม"	เพื่อให้นักเรียนมี ความรับผิดชอบ ในการทำงานกลุ่ม	บทบาทสมมติ	ด้านการดำเนินชีวิต ร่วมกับเพื่อนทั้งใน และนอกชั้นเรียน
กิจกรรมที่ 14 "ปัจฉิมนิเทศ"	เพื่อให้นักเรียนแสดงความ คิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่ม และนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ พัฒนาการปรับตัวกับเพื่อน	อภิปรายผล ร่วมกัน	สรุปผลการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต มี 12 ห้อง จำนวน 3 แผนการเรียน แผนการเรียนละ 4 ห้อง จำนวนทั้งหมด 597 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการสุ่มดังนี้ สุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต มาแผนการเรียนละ 1 ห้องรวมจำนวน 159 คน นำมาทดสอบด้วยแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนแล้วเลือกห้องที่มีคะแนนจากแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนต่ำ ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 40 คน แล้วสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลอง และ กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ ดังนี้

- 2.1. ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม
- 2.2. กิจกรรมแนะแนวปกติ
- 2.3. แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

จากเอกสารทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.1.2 **สร้างแผนการจัดชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม** ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ปฏิบัติการหรือนิยามศัพท์เฉพาะและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมกลุ่มที่ใช้แต่ละครั้ง

2.1.3 **นำแผนการจัดชุดกิจกรรมกลุ่มไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน** ได้แก่ ท่านแรกเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการแนะแนวและสอนเรื่องการพัฒนาตน ท่านที่สองเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการแนะแนวและสอนเรื่องกิจกรรมในโรงเรียน ท่านที่สามเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการแนะแนวและสอนเรื่องแบบทดสอบทางจิตวิทยา ท่านที่สี่เป็นครูแนะแนวและการใช้กิจกรรมกลุ่ม และท่านที่ห้าเชี่ยวชาญด้านภาษาไทย สถิติและการใช้กิจกรรมกลุ่ม ทั้ง 5 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะของเนื้อหา กิจกรรม วิธีดำเนินการและการประเมินผลจากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และเมื่อหาค่า IOC พบว่ามีค่าตั้งแต่ 0.84 ถึง 1 ดูรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 150

2.1.4 **นำแผนการจัดชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม** ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิจิตรสงคราม จังหวัดภูเก็ต เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับเนื้อหา วิธีดำเนินการและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

2.2 **กิจกรรมแนะแนวปกติ** เป็นกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้กลุ่มควบคุมเกิดการเรียนรู้เรื่องการปรับตัวกับเพื่อน โดยใช้วิธีอธิบายให้นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานและศึกษาจากใบความรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามแสดงความคิดเห็นและสรุปสาระสำคัญร่วมกัน

ดังนั้นแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมแนะแนวปกติจะใช้ชื่อที่เหมือนกันทั้ง 14 กิจกรรมเน้นสาระความรู้ในเรื่องการปรับตัวกับเพื่อนในด้านต่างๆ 3 ด้าน และมีส่วนประกอบของแผนการจัดกิจกรรมที่เหมือนกันซึ่งแตกต่างกันเฉพาะขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมเท่านั้น

ตารางที่ 3.1 ความเหมือนและความแตกต่างของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มกับ
กิจกรรมแนะแนวปกติเปรียบเทียบได้ดังนี้

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม	กิจกรรมแนะแนวปกติ
- ส่วนประกอบของแผนการจัดกิจกรรม ชื่อกิจกรรม ระยะเวลา วัตถุประสงค์ สื่อประกอบกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม การประเมินผล	- ส่วนประกอบของแผนการจัดกิจกรรม ชื่อกิจกรรม ระยะเวลา วัตถุประสงค์ สื่อประกอบกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม การประเมินผล
- ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ	- ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ครูอธิบายและให้นักเรียนศึกษา จากใบความรู้ หรือทำกิจกรรม ตามใบงาน นักเรียนซักถาม และช่วยกันสรุปสาระสำคัญ

2.3 แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต จำนวน 40 ข้อ (ในการพัฒนาแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน ได้พัฒนามาจากเครื่องมือของ บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ 2530:46) มีขั้นตอนในการพัฒนาดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

2.3.2 ทาค่าความตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดังที่กล่าวมาแล้วในชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม)พิจารณาคำถามในแต่ละข้อของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนที่พัฒนาขึ้น สามารถวัดได้ตรงกับลักษณะต่างๆของนิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ(ปรับปรุงเพียง 4 ข้อ คือ ข้อ4 ข้อ6 ข้อ7และข้อ 28 ปรับจำนวนหรือข้อคำถามให้ชัดเจนกว่าเดิม และดูรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 151 – 156

2.3.3 ทาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยนำแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์จำนวน 40 ข้อ แล้วไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิชิตสงคราม ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 66 คนแล้วนำไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยเทคนิค 25%กลุ่มสูง และ 25%กลุ่มต่ำ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test Independent) สูตร ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{n_H} + \frac{S^2_L}{n_L}}}$$

t	แทนค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน	
\bar{X}_H	แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงที่ได้คะแนนสูง	} $\bar{X}_H, \bar{X}_L = \sum \frac{fx}{n}$
\bar{X}_L	แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำที่ได้คะแนนต่ำ	
S^2_H	แทนความแปรปรวนของกลุ่มสูงที่ได้คะแนนสูง	} $S^2_H, S^2_L = \frac{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}$
S^2_L	แทนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำที่ได้คะแนนต่ำ	
n_H, n_L	แทนจำนวนผู้ตอบแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนในแต่ละกลุ่ม	

เอ็ดเวิร์ด (Edwards. 1957:152-154 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536) กล่าวว่า ค่า t คำนวณ มากกว่าหรือเท่ากับ 1.75 ถือว่าข้อคำถามนั้นจำแนกคนเป็นสองกลุ่มได้ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่ข้อ 1ถึงข้อ 40 นั้น มีค่า t คำนวณมากกว่า 1.75 ทุกข้อ คำถามดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 คุณภาพของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนเป็นรายข้อ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	2.70 *	21	2.38 *
2	3.23 *	22	3.03 *
3	5.26 *	23	2.78 *
4	2.44 *	24	3.13 *
5	2.70 *	25	2.13 *
6	4.26 *	26	2.22 *
7	1.84 *	27	2.13 *
8	2.56 *	28	2.22 *
9	2.22 *	29	2.5 *
10	2.86 *	30	2.17 *
11	3.03 *	31	2.38 *
12	5.63 *	32	2.56 *
13	2.86 *	33	2.86 *
14	4.17 *	34	5 *
15	5 *	35	2.22 *
16	3.03 *	36	2.17 *
17	2.56 *	37	2.38 *
18	2.5 *	38	2.17 *
19	2.22 *	39	2.22 *
20	2.44 *	40	2 *

* $P < .05$

2.3.4 หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา

(Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงหรือความสอดคล้องภายในของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 คูรยละเอียดในภาคผนวกหน้า 157 โดยใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

α แทนค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนทั้งฉบับ

n แทนจำนวนข้อของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนทั้งฉบับ

S_i^2 แทนคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทนคะแนนความแปรปรวนของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนทั้งฉบับ

2.3.5 นำแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนที่มีคุณภาพ นำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการปรับตัวกับเพื่อน ฉะนั้นจะไม่มีคำตอบถูกหรือผิด สิ่งที่สำคัญคือขอให้นักเรียนตอบตรงกับความจริงที่รู้สึกนึกคิด กระทำ ในข้อความอย่างไร โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องดังนี้

ช่องที่ 1 ถ้าเห็นด้วยมาก ช่องที่ 2 ถ้าเห็นด้วย ช่องที่ 3 ถ้าตัดสินใจไม่ได้

ช่องที่ 4 ถ้าไม่เห็นด้วย และช่องที่ 5 ถ้าไม่เห็นด้วยมาก

ข้อความ	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	ตัดสินใจไม่ได้	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย มาก
1. ฉันเล่นกับเพื่อนได้ดีแม้ว่าเพื่อนเล่นรุนแรง					
2. ฉันไม่กล้าเล่าเรื่องส่วนตัวให้เพื่อนฟัง					
3. ขณะทำงานเพื่อนยอมรับความคิดเห็นของฉัน					
0					
0					
0					
39.ฉันถูกเลือกเข้ากลุ่มเพราะฉันไม่เป็นคนเอาแต่ใจตนเอง					
40ฉันไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะฉันเรียนไม่เก่ง					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนน ผู้วิจัยพิจารณาจากคำตอบของนักเรียนที่ทำเครื่องหมาย ✓ ลง

ในระดับช่องต่างๆ ดังนี้

ในกรณีที่เป็นข้อความทางบวก จัดในข้อคี่ เช่น 1,3,5,.....,39

ในช่อง เห็นด้วยมาก ให้คะแนน 5 คะแนน

ในช่องเห็นด้วย ให้คะแนน 4 คะแนน

ในช่องตัดสินใจไม่ได้ ให้คะแนน 3 คะแนน

ในช่องไม่เห็นด้วย ให้คะแนน 2 คะแนน

ในช่องไม่เห็นด้วยมาก ให้คะแนน 1 คะแนน

ในกรณีที่เป็นข้อความทางลบ จัดในข้อคู่เช่น 2,4,6,....,40

ในช่อง เห็นด้วยมาก ให้คะแนน 1 คะแนน

ในช่องเห็นด้วย ให้คะแนน 2 คะแนน

ในช่องตัดสินใจไม่ได้ ให้คะแนน 3 คะแนน

ในช่องไม่เห็นด้วย ให้คะแนน 4 คะแนน

ในช่องไม่เห็นด้วยมาก ให้คะแนน 5 คะแนน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการทดลอง

3.1.1 *เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลอง* โดยขออนุญาตจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเวลาของกลุ่มตัวอย่าง ในการทดลอง ตลอดจนขอใช้สถานที่

3.1.2 *เตรียมกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการทดลอง* ด้วยการพูดคุยนัดหมาย วันเวลา

3.2 ขั้นตอนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi Experimental)มีการ สุ่มกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง(Randomized Contral Group Pretest-Posttest Design) โดยมีรูปแบบการทดลองดังแสดงในตารางที่ 3.3 ตารางที่ 3.3 รูปแบบการวิจัย ดังนี้

การสุ่มเข้ากลุ่ม	ทดสอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	ทดสอบหลัง
RE	T ₁ E	X	T ₂ E
RC	T ₁ C	~X	T ₂ C

ความหมายของสัญลักษณ์

X	แทน	การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม
~X	แทน	การใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างอย่างสุ่ม
T ₁ E	แทน	การทดสอบก่อนในกลุ่มทดลอง
T ₂ E	แทน	การทดสอบหลังในกลุ่มทดลอง
T ₁ C	แทน	การทดสอบก่อนในกลุ่มควบคุม
T ₂ C	แทน	การทดสอบหลังในกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน แล้วบันทึกผลเป็นคะแนนก่อนการทดลอง(Pretest)

2) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

(1) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยกิจกรรมกลุ่ม เป็นเวลา 3 สัปดาห์ 2 วัน สัปดาห์ละ 4 กิจกรรม ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2546 - 18 กุมภาพันธ์ 2546 ของคาบ 2 คาบ 3 คาบ 5 และ คาบ 6 กิจกรรมละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 14 กิจกรรม และจัดในห้องแนะแนวใหญ่หรือห้องชั่วคราว ม.1/4

(2) ผู้ช่วยวิจัยใช้กิจกรรมแนะแนวปกติกับกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 3 สัปดาห์ 2 วัน สัปดาห์ละ 4 กิจกรรมตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2546 -18 กุมภาพันธ์ 2546 ของคาบ 2 คาบ3 คาบ5และ คาบ 6 กิจกรรมละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 14 กิจกรรมและจัดในห้องแนะแนวเล็กและห้องสมุด (อาจารย์แนะแนวในโรงเรียนสตรีภูเก็ตเป็นผู้ช่วยในการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ)

(3) หลังการทดลองเสร็จแล้ว ทิ้งระยะไว้ 4 วัน ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนชุดเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลอง แล้วเก็บคะแนนหลังการทดลอง(Posttest)

(4) นำคะแนนที่ได้จาก Pretest และPosttest ไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

4.1 เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลัง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

4.2 เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มและกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน ดังนี้

5.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อน

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนผู้ตอบแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

5.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}} \text{ หรือ } S.D = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน จำนวนคน

5.2 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ ข้อ 2 ใช้สูตรค่า t-test ดังนี้

5.2.1 เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง
 ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}, \quad df = n-1$$

D แทน ผลต่างคะแนนในแต่ละคู่
 n แทน จำนวนคู่ของคะแนนจากการวัดก่อนและหลัง

5.2.2 เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนระหว่างกลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม ใช้ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}} \quad , df = n_1 + n_2 - 2$$

- n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
- n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
- \bar{x}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
- \bar{x}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
- s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
- s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง"ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต"

1. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.1 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

1.2 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มและกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

2. เสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

2.1 เสนอข้อมูลพื้นฐานของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม นำเสนอในตารางที่ 4.1

2.2 การเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม นำเสนอในตารางที่ 4.2

2.3 การเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม นำเสนอในตารางที่ 4.3

2.4 การเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม นำเสนอในตารางที่ 4.4

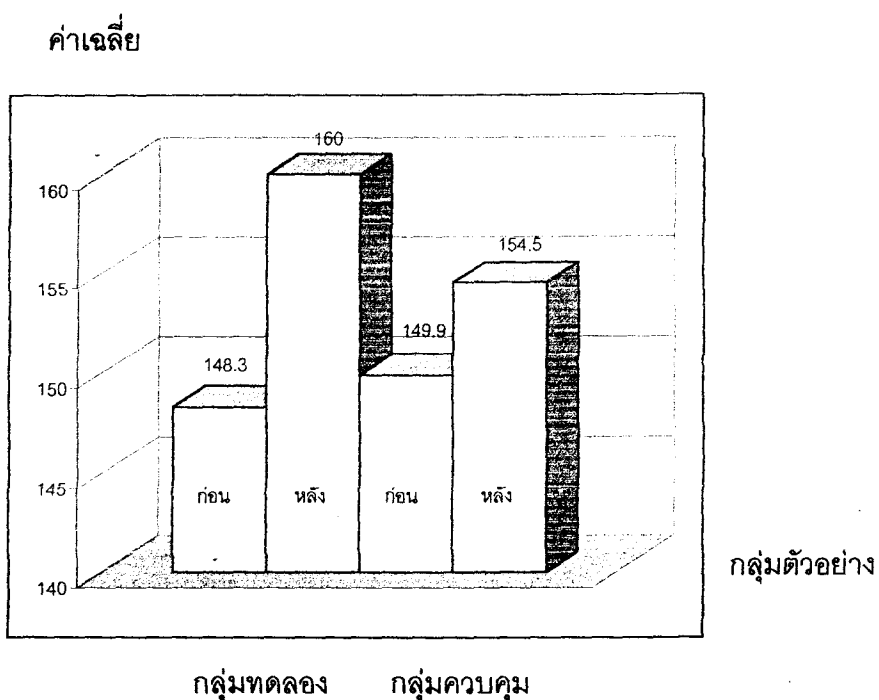
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อน
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาค่า t-test Independent , t-test Dependent
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	การทดลอง	n	\bar{X}	S.D.
กลุ่มทดลอง	ก่อน	20	148.3	9.67
	หลัง	20	160	9.42
กลุ่มควบคุม	ก่อน	20	149.9	14.16
	หลัง	20	154.5	13.23

จากตารางที่ 4.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนก่อนการทดลองเท่ากับ 148.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.67 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนหลังการทดลองเท่ากับ 160 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.42 นักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนก่อนการทดลองเท่ากับ 149.9 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.16 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนหลังการทดลองเท่ากับ 154.5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.23 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแสดงเป็นกราฟได้ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวกับเพื่อนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	การทดลอง	X	n	df	t
กลุ่มทดลอง	ก่อน	148.3	20	38	- 0.42
กลุ่มควบคุม	ก่อน	149.9	20		

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่าก่อนการใช้กิจกรรมแนะแนวทั้ง 2 วิธีของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่พบความแตกต่างในด้านการปรับตัวกับเพื่อน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
โดยกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{X} (ก่อน)	\bar{X} (หลัง)	n	df	t
กลุ่มทดลอง (ก่อน-หลัง)	148.3	160	20	19	5.39*
กลุ่มควบคุม (ก่อน-หลัง)	149.9	154.5	20	19	1.65

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มนักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนก่อน และหลังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	การทดลอง	\bar{X}	n	df	t
กลุ่มทดลอง	หลัง	160	20	38	1.7*
กลุ่มควบคุม	หลัง	154.5	20		

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนแตกต่างกัน หลังจากการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม มีผลทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเสนอการสรุปผลการวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มและกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต มี 12 ห้อง จำนวน 3 แผนการเรียน แผนการเรียนละ 4 ห้อง จำนวนทั้งหมด 597 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสุ่มดังนี้ สุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต มาแผนการเรียนละ 1 ห้องรวมจำนวน 159 คน นำมาทดสอบด้วยแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนแล้วเลือกห้องที่มีคะแนนจากแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนต่ำ ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 40 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน

1.2.3 เครื่องมือการวิจัย ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ ดังนี้

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม
- 2) กิจกรรมแนะแนวปกติ
- 3) แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเตรียมการทดลอง

(1) เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลอง โดยขออนุญาตจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เพื่อความร่วมมือในการจัดเวลาของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง ตลอดจนขอใช้สถานที่

(2) เตรียมกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการทดลองด้วยการพูดคุยนัดหมาย วัน เวลา

2) ขั้นตอนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental) มีการสุ่มกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Randomized Control Group Pretest-Posttest Design) โดยมีรูปแบบการทดลองดังแสดงในตารางที่ 3.3 ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

(1) ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนแล้วบันทึกผลเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

(2) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

ก. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม เป็นเวลา 3 สัปดาห์ 2 วัน สัปดาห์ละ 4 กิจกรรม ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2546 ถึง วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546 ของ คาบ 2 คาบ 3 คาบ 5 และคาบ 6 กิจกรรมละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 14 กิจกรรมและจัดในห้องแนะแนวใหญ่และห้องชั่วคราว ม.1/4

ข. ผู้ช่วยวิจัยใช้กิจกรรมแนะแนวปกติกับกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 3 สัปดาห์ 2 วัน สัปดาห์ละ 4 กิจกรรมตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2546-18 กุมภาพันธ์ 2546 ของคาบ 2คาบ 3 คาบ 5และ คาบ 6 กิจกรรมละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 14 กิจกรรม และจัดในห้องแนะแนวเล็กและห้องสมุด(อาจารย์แนะแนวในโรงเรียนสตรีภูเก็ตเป็นผู้ช่วยในการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ)

ค. หลังการทดลองเสร็จแล้ว ทิ้งระยะไว้ 4 วัน ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตอบแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนชุดเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลอง แล้วเก็บคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

ง. นำคะแนนที่ได้จาก Pretest และ Posttest ไปทำการ
วิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

2) เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม และ กลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรม
แนะแนวปกติ

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีคะแนนการ
ปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

1.3.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มมีคะแนน
การปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ.05

2 อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มี
ต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ผลการ
วิจัยปรากฏดังนี้

2.1 หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีคะแนนการปรับตัว
กับเพื่อนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม
สมมติฐานข้อที่ 1

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เมตตา จินดารักษ์ (2525: 41)

ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของบุญศรี จีรณาเจริญเลิศ (2530: 46) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเทรปปาและไฟรด์ (Treppa and Frike 1972 : 466-468 อ้างถึงใน นัยนา นิยมโชค 2539:26) ได้ทำการฝึกโดยใช้กิจกรรมกลุ่มกับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึก พบว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกมีการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจในตนเองในทางที่ดีขึ้นด้านความสามารถในการควบคุมตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง ความเข้าใจในความเป็นมนุษย์ ความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์และความคิดเกี่ยวกับตนในอุดมคติ

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลอง มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนสูงขึ้นทั้งนี้เป็นเพราะว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีที่ทำให้นักเรียนเข้าใจความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองในการปรับตัวกับเพื่อนอย่างเหมาะสมซึ่งประกอบด้วยเทคนิคที่สำคัญคือ การอภิปรายกลุ่ม เกมและบทบาทสมมติ การใช้เทคนิคเหล่านี้ จะช่วยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ทำให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองและเพื่อนมากยิ่งขึ้น เรียนรู้แนวทางปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองตลอดจนยอมรับความคิด ความรู้สึก ในพฤติกรรมของเพื่อน และจากการที่นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกการปรับตัวกับเพื่อนทำให้นักเรียนสามารถใช้ภาษา พูดคุยและทักทายกับเพื่อนอย่างสุภาพหรือได้รับการยอมรับจากเพื่อน เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีความรับผิดชอบต่อการทำงานกลุ่มมากขึ้นและเมื่อสอบถามครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา พบว่าหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองมากคือ มีความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือต่อการทำงานกลุ่มมากขึ้น และเมื่อขัดแย้งกันก็จะใช้คำพูดได้ตอบด้วยถ้อยคำที่สุภาพหรือใช้เหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์

2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่2

หลังจากผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม ที่มีเทคนิคการอภิปรายกลุ่ม เกม และ บทบาทสมมติ ใน ทำให้นักเรียนได้เข้าใจความคิด ความรู้สึก และ การกระทำของตนเองในการปรับตัวกับเพื่อน ตลอดจนพัฒนาบุคลิกภาพในส่วนที่บกพร่องของตนเอง นอกจากนี้ การที่นักเรียนได้มีโอกาสฝึกการปฏิบัติตนร่วมกับเพื่อนและได้ทราบผลการกระทำของตนเองทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะปรับปรุงตนเอง จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม เพราะว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มได้พัฒนาด้านพฤติกรรม บุคลิกภาพ ภาษา เรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม วิเคราะห์และอภิปรายผล การแสดงบทบาทต่าง ๆทำให้นักเรียนได้เข้าใจความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเองและเพื่อนแล้วนำมาสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติตน ให้เหมาะสมกับเพื่อน ส่วนนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ ได้เรียนรู้เรื่องการปรับตัวกับเพื่อนจากการอธิบาย เล่าเรื่อง ชักถาม ยกตัวอย่าง และทำกิจกรรมในใบความรู้ซึ่งนักเรียน ไม่มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติตนร่วมกับเพื่อนไม่ได้ทราบผลการแสดงพฤติกรรมของตนเองหรือทำให้นักเรียนในกลุ่มควบคุมไม่มีการพัฒนาด้านการปรับตัวกับเพื่อนอย่างเต็มที่

ผลการวิจัยครั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพงแก้ว เนตรโอภารักษ์ (2533:106) พบว่านักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มสูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ (2530:46) พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมตตา จินดารักษ์ (2525:41) พบว่านักเรียนที่ได้ฝึกกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวทางสังคมสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ฝึกกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิมล หนองพงษ์ (2537:173) พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลดีขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01และจากการศึกษาวิจัยของจิราภรณ์ หุ่นตระกูล (2528:49-55) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยการใช้นิทานบทบาทสมมติมีการพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุนันท์ กิตตินรพันธ์ (2536:64) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้นิทานบทบาทสมมติมีความสามารถในการทำงานสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นได้นำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย เทคนิคที่สำคัญคือ การอภิปรายกลุ่ม เกม และบทบาทสมมติมาใช้ เช่นเดียวกับชุดกิจกรรม แนวโน้มโดยกิจกรรมกลุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งส่งผลให้นักเรียนที่ใช้ ชุดกิจกรรมแนวโน้มนำโดย กิจกรรมกลุ่มมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนวโน้มนำปกติ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนวโน้มนำโดยกิจกรรมกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนดีขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางให้อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนได้ตามความเหมาะสม แต่ผู้ที่จะนำไปใช้ ควรศึกษา เอกสาร เรื่องการปรับตัวกับเพื่อน และศึกษาเรื่องแผนการใช้ชุดกิจกรรมแนวโน้มนำโดย กิจกรรมกลุ่ม ให้เข้าใจเสียก่อน เพราะในบางกิจกรรมต้องปรับใช้ให้เหมาะสม กับกลุ่มที่นำไปใช้

3.1.2 อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนวโน้มนำ ควรใช้ ชุดกิจกรรมแนวโน้มนำโดย กิจกรรมกลุ่ม เป็นวิธีการจัดกิจกรรมแนวโน้มนำช่วยแก้ปัญหาที่คล้ายๆ กัน เช่น แก้พฤติกรรม การปรับตัวทางสังคม เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน การปฏิบัติตนขณะทำงานกลุ่ม ฯลฯ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาโดยทดลองกับนักเรียนในระดับอื่นๆ เช่น ในระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.4-ม.6) และระดับอุดมศึกษา ได้แก่ นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 เป็นต้น

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนโดยใช้เทคนิคอื่นๆ เช่น การใช้ตัวแบบ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง เป็นต้น เพื่อให้มีเทคนิคที่หลากหลายขึ้นใน แต่ละกิจกรรม

3.2.3 ควรมีการติดตามผล เป็นระยะเช่น ภายใน 1 หรือ 2 เดือน หรือ 3 เดือน หรือ 4 เดือนและ 6 เดือน เป็นต้น หลังการทดลอง เพื่อศึกษาความคงทนของการปรับตัวกับเพื่อน (ดูประสิทธิภาพของการใช้ชุดกิจกรรมแนวโน้มนำโดยกิจกรรมกลุ่ม)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ **สุขวิทยาจิตในโรงเรียน** กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2524
- กรมการศึกษานอกกระบบโรงเรียน **แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวและทักษะชีวิต** 2540
- กรรณิการ์ พันศิริกุล "การสำรวจปัญหาส่วนตัว สังคม และ ปัญหาการเรียนของนักเรียนสารพัด
ช่างในกรุงเทพมหานคร" ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521
- กุลนาถ คุรุครองพันธ์ "ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4" ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2539
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล **กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน** กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2530
- จรววยพร กาญจนโชติ "การปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้"
ปรินูญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2536
- จิตรอารี เนตรหิน **คู่มือจัดกิจกรรมแนะแนว** หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษา 2522
- จิราภรณ์ หุ่นตระกูล "ผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับ
เพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 " 2528
- จวีร์ วาทิกทินกร "หน่วยที่ 7 การจัดระบบงานบุคลากรแนะแนวในสถานศึกษา " ใน **เอกสาร
การสอนชุดวิชาหลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา**
นนทบุรี สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2533
- จำเนียร ชวงโชติ และคณะ **เทคนิคการแนะแนว** อมรินทร์การพิมพ์ 2524
- ฉัตรชัย วิเทศน์ "ผลของการให้คำปรึกษาเน้นตามแบบของ เอดเลอร์ที่มีต่อการปรับตัวทางสังคม
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสรรพวิทยาคม อ.แม่สอด จังหวัดตาก "
ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร 2535
- ชูชีพ เยาวพัฒน์ **นันทนาการ** กรุงเทพมหานคร 2543
- ชูชัย สมितिไกร **กิจกรรมกลุ่มสำหรับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม** ภาควิชาจิตวิทยา
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2528

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ "หน่วยที่ 1-5 กระบวนการสันนิเวทยาการและระบบสื่อการสอน"
 ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2523
- _____ "หน่วยที่ 11-15 นวัตกรรมการศึกษา" ใน เอกสารประกอบชุดวิชา
 เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา หน้า 33-37 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2523
- ทวีป อภิลิทธิ การสร้างสมรรถภาพในวิชาชีพครูโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อ
 ต้นอ่อนแถมมี 2539
- ทิตินา เขมมณี กลุ่มสัมพันธ์ : ทัศนคติและแนวปฏิบัติเล่ม 1 บุรพาศิลป์การพิมพ์ 2522
 _____ . กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร
 2545
- ทองเวียน อมรัชกุล กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. โรงพิมพ์พิมพ์เนศ 2523
- ธิดิมา จงพิพัฒน์วณิชย์ "การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการ
 แนะนำเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี"
 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2539
- ธีระ ยุทธยรรยง "ผลของการใช้ชุดการแนะนำที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี" ปรินิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2533 (อัดสำเนา)
- นิตยา เชียงทอง "ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 ในโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี" ปรินิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526
- นิภา นิธยาน การปรับตัวกับบุคลิกภาพ : จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต
 สารศึกษาการ พิมพ์ 2520
- นิภา วิจิตรศิริ "ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 โรงเรียนหนองแคสภกิจพิทยา จังหวัดสระบุรี" ปรินิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2525 (อัดสำเนา)

- นิรมิต ชาวระนอง *กลุ่มสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร 2540*
- นิสรา คำมณี "ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจูงใจตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร จ.นครปฐม"
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2544
- นัยนา นิยมโชค "ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนชาวเขาชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก "ปริญญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต 2539 (อัดสำเนา)
- เนตรนภา กล่องพุดชา " ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวด้าน
สัมพันธ์ภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียน
บ้านสะเดาหนองไผ่ อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ " ปริญญานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2539
- _____ . " ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวด้าน สัมพันธภาพ
กับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนบ้านสะเดาหนองไผ่
อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ " ปริญญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2539
- บุญชม ศรีสะอาด *พัฒนาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
2528*
- บุญศรี จีงธนาเจริญเลิศ " ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร " ปริญญานิพนธ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร การศึกษามหาบัณฑิต 2530
- บุหงา วิชิระศักดิ์มิ่งคล *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน แผนกเอกสารและการพิมพ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2526 (อัดสำเนา)*
- ประกอบ มณีโรจน์ *เรียนรู้สู่การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน* กรุงเทพฯ 2544
- ปราชญาลปณี กัณเฑเณตร " ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองของระหว่างบุคคล
ความเกรงใจและการปรับตัว " ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515
- พนม ลีมอารีย์ *กลุ่มสัมพันธ์ จิตทัศน์การพิมพ์* ม.ป.ป.
- พรรณราย ทรัพย์ประภา *การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกระบวนการกลุ่ม
รุ่งเรืองสถานการพิมพ์ 2529*

- พวงแก้ว เนตรโสภารัตน์ “ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานแหลม จังหวัดนครปฐม ”
 ปรินญาณีพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2532
- พวงสร้อย วรกุล “การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลา “ ปรินญาณีพนธ์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522 (อัคราณา)
- พีระศักดิ์ ผาณิตบุศย์ “ ศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร จังหวัดหนองบัวลำภู ” ปรินญาณีพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2543
- พัชนี วรกวิน **จิตวิทยาสังคม** โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์ ปากเกร็ด 2522 (อัคราณา)
- เมตตา จินดารักษ์ “ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร”
 ปรินญาณีพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525 (อัคราณา)
- โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ **จิตวิทยา** กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ 2533
- เยาวพา เดชะคุปต์ “ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา”
 ปรินญาณีพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517 (อัคราณา)
- รัตนา ยัญทิพย์ “ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 “ ปรินญาณีพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2522.
- รัตนา รัตนประสพโชค “ การพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยกิจกรรมกลุ่ม” ปรินญาณีพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524
 (อัคราณา)
- ราศี ธรรมนิยม **จิตวิทยาพัฒนาการฉบับสมบูรณ์** ม.ป.ท. , ม.ป.ป.
- เรือนแก้ว เพ็งพุ่ม “ ผลการให้บทบาทสมมติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 ” 2535
- ลาวณีย์ มหาทุมะรัตน์ “ ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ” ปรินญาณีพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2529 (อัคราณา)

- ลินดา พัฒนพงษ์ "ผลของการใช้กลุ่มสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมอิสระกับความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเนินกุมวิทยา อ.บางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก" ปรินฎยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร 2535
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการวัดผลและการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2536
- วลัยลักษณ์ ภักดีผล " ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร " ปรินฎยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2533 (อัดสำเนา)
- วัชรีย์ ทรัพย์มี *การแนะแนวในโรงเรียน* พิมพ์ครั้งที่3 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2531 _____ และนางลักษณ์ ประเสริฐ "ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา " กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530 (อัดสำเนา)
- วัชรีย์ ธนะคำ *จิตวิทยาแนะแนวและให้คำปรึกษา* กรุงเทพมหานคร กรมการฝึกหัดครู 2523 .
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา " การเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามทัศนะของอาจารย์และนักเรียน " กรุงเทพมหานคร สภาวิจัยแห่งชาติ 2528
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ *จิตวิทยาการศึกษา* สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์ 2522
- วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล *กระบวนการกลุ่ม* โอเดียนสโตร์ 2522
- วิมล หนองพงษ์ " ผลของกิจกรรมรวมกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก " มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2538
- วิภาพร มาพบสุข *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ 2542
- วิลาวัลย์ บุญรัตน์ " ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมณณ์ จังหวัดศรีสะเกษ " ปรินฎยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2532 (อัดสำเนา)
- วิไลวรรณ สันถะโกมล " การเปรียบเทียบการสอนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกระบวนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ในชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา " ปรินญาณิพนธ์ คุรุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522 (อัดสำเนา)
- วรรณภา ปุณฺชิตติ " วิธีแก้ไขเด็กที่ปรับตัวไม่ได้ในโรงเรียน " *วารสารจิตวิทยาคลินิก* 3 (สิงหาคม 2515) หน้า 49 – 53
- วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี *จิตวิทยาพัฒนาการและการศึกษา* กรุงเทพมหานคร คุณพิมพ์อักษรกิจ 2529
- ศักดิ์ดา เหมือนโพธิ์ " การศึกษาบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคมตามทฤษฎีอิริคสันของข้าราช การตำรวจในระดับสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น " 2538
- ศุภาวดี บุญญวงค์ *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* สงขลา 2527
- สมร ทองดี " หน่วยที่ 9 " ใน *ประมวลสาระชุดวิชา พัฒนาเครื่องมือทางการแนะแนว นนทบุรี* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- _____ และปราณี รามสุด " หน่วยที่ 9 " ใน *ประมวลสาระชุดวิชา พัฒนาเครื่องมือทางการแนะแนว นนทบุรี* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- สุชา จันท์ธอม *จิตวิทยาเด็กเกเร* โอเดียนสโตร์ 2522
- สุนันท์ กิตตินรนนท์ " ผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 " 2536
- สุภาพรรณ โคตรจรัส *ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* กรุงเทพมหานคร 2524
- สุรัชย์ โภคิยะกุล " การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการปรับตัวสำหรับนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร " ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2556 (อัดสำเนา)
- สายพิน กัมพพันธ์ " ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมิ่งเมืองของแก่น จังหวัดขอนแก่น " ปรินญาณิพนธ์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2538

อรรถัย ชื่นมนุษย์ *สุขภาพจิตและการปรับอารมณ์* โรงพิมพ์ ดี แอนด์ เอส ม.ป.ป..

อารี ริงสินันท์ *ความคิดสร้างสรรค์* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
2528 (อัดสำเนา)

Bass, Bernard M. *Leadership Psychology and Organization Behavior*. New York
Harper and Row Publishers, 1962.

Cartwright, Dorwin and Alwin Zander. *Group Dynamics* 3rd ed. New York : Harper
and Row Publishers, 1968.

Davis, Keith. *Human Relation at Work*. New York, Mc. Graw – Hill Company ,1962.

Durschmidt, Barbara J. Hagans " Self – Actualization and the Human potential Group
Process In a Community College, *Dissertation Abstract International*.
38-07 A January, 1977.

Gorlow Leon. *Readings in the Psychology of Adjustment*. 2nd ed. New York, Mc Graw
Hill, 1968.

Groulund Norman Edward. *Sociometry in the Colssroom*. New york Harper, 1957.

Gully, Halbert E. *Discussion, Conference and Group Process*. New York : Holt,
Rinehart and Winston , 1960.

Houston , W .Robert and othes. *Development Instructional Modules*, Houston Texas :
College of Education University of Houston, 1972.

Hurlock ,Elizabeth B. *Developmental Psychology*. New York : McGraw- Hil Book ,
1964 .

Kaplan, Louis *Mental health and Human Relation in Education*. New York, Harper
and Brothers, 1969.

Lazarus, Richarch. *Pattern of Adjustment and Human Education*. New York, Harper
Mc Graw Hill, 1969.

- Ohlsen , Merle M. *Group Counseling*. New York : Holt Rinehart and winston ,1970.
- Ottaway ,A.K.G. *Learning Through Group Experiences*. London : Routhledge and Kegan Paul-,1966 .
- Patterson, C.H. *Theories of Counseling and Psychotherapy* .2nd .Ed. New York. Harper & Row, 1973 .
- Ray E. Merrin, and Donald D.Wally. The Group Leader's Hand Book. *Resources and Survival Skills*. New York. Ringchantand Winston, 1977.
- Roger,Carl .R. *Encounter Groups*. New York,Harper and Row ,1970.
- Shaw,Mavin E. *Group Dynamics*. : The Psychology of Small Group Behaviour 3rd ed.- New York, McGraw Hill Book ,1981 .
- Strang , Ruth. *Group Work in Education*. New York : Harper & Brothers, 1958.
- Traxler, A.E. and R.D. North. *Techinques of Guidance*. New York, Harper and Row, 1967 .
- Treppa Jerry A. and Lawrence Frike. "Effects of Marathon Group Experience" *Journal of Counseling Psychology*. 19:466 – 468. September, 1972.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ประวัติของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ ผศ.ณรงค์ อุ้ยนอง

สถานที่ทำงาน อาจารย์สอนภาคจิตวิทยาและการแนะแนวคณะครุศาสตร์สถาบัน
ราชภัฏนครศรีธรรมราช

วุฒิการศึกษา กศ.บ (เกียรตินิยม) ศษบ.แนะแนว คม.มัธยมศึกษา

ประสบการณ์หรือความชำนาญ สอนระดับอุดมศึกษา 31 ปี กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
กิจกรรมแนะแนว การพัฒนาบุคลิกภาพ การพัฒนาองค์กร

ชื่อ อาจารย์เว็วตร แซ่อู่ย

สถานที่ทำงาน อาจารย์สอน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์สถาบัน
ราชภัฏนครศรีธรรมราช

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (การแนะแนว)

ประสบการณ์หรือความชำนาญ อดีตนายกองค้การนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก
อดีตรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช อดีตหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา
และการแนะแนวสถาบัน ราชภัฏนครศรีธรรมราช

ชื่อ อาจารย์จตุพร อัครโสวรรณ

สถานที่ทำงาน อาจารย์สอน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์สถาบัน
ราชภัฏนครศรีธรรมราช

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา)

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้สอนรายวิชาจิตวิทยา ประธานโปรแกรมวิชาจิตวิทยา
รองคณบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ชื่อ อาจารย์ปิ่นทิพย์ กรณี

สถานที่ทำงาน ครูแนะแนวโรงเรียนสตรีภูเก็ตจังหวัดภูเก็ต

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (การแนะแนว)

ประสบการณ์หรือความชำนาญ สอนกิจกรรมแนะแนวเป็นเวลา 23 ปี

ชื่อ อาจารย์รพีพรรณ ลิ้มปิติ

สถานที่ทำงาน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองจังหวัดภูเก็ต

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรีเอกภาษาไทย ปริญญาโทเอกการศึกษานอกโรงเรียน

ประสบการณ์หรือความชำนาญ หัวหน้างานข้อมูลสถิติ หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา หัวหน้า
งานวิชาชีพ ฝ่ายบัญชี เขียนหลักสูตรและสื่อนิเทศและเป็นครูประจำกลุ่ม

ภาคผนวก ข

1. แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน
2. ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม
3. กิจกรรมแนะแนวปกติ

1. ตัวอย่างแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

ด้านต่างๆของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

รายละเอียดของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน	ข้อ
ด้านความเข้าใจตนเอง ได้แก่	
- การเข้าใจความรู้สึกที่มีต่อตนเองและเพื่อน	5 , 6 , 11 ,12, 34
- การเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและเพื่อน	19 ,20 ,21,22,35
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ได้แก่	
- การรู้จักและเข้าใจเพื่อน	1,2,23,24,36
- การแสดงพฤติกรรมในการสื่อสารและทักทายกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม	7,8, 25,26,37
- การรู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับอย่างถูกต้อง	13,14,27,28,38
ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน ได้แก่	
- การได้รับการยอมรับจากเพื่อน	3 ,4, 29,30,39
- การเห็นความสำคัญของตนเองและเพื่อน	17,18,31,32,40
- การร่วมมือ / แสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบในการทำงาน	9,10,15,16, 33

แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการปรับตัวกับเพื่อนฉะนั้นไม่มีคำตอบถูกหรือผิด สิ่งสำคัญคือขอให้นักเรียนตอบคำถามตามข้อความต่อไปนี้ให้ตรงกับความรู้สึกนึกคิดและการกระทำที่เป็นจริงของนักเรียนเองโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ 1 ถ้าเห็นด้วยมาก ช่องที่ 2 ถ้าเห็นด้วย ช่องที่ 3 ถ้าตัดสินใจไม่ได้ ช่องที่ 4 ถ้าไม่เห็นด้วย และช่องที่ 5 ถ้าไม่เห็นด้วยมาก

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ข้อความ	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	ตัดสินใจไม่ได้	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมาก
1.ฉันเล่นกับเพื่อนได้อย่างดีแม้ว่าเพื่อนเล่นรุนแรง					
2.ฉันไม่กล้าเล่าเรื่องส่วนตัวให้เพื่อนฟัง
3.ขณะทำงานกลุ่มเพื่อนยอมรับฟังความคิดเห็นของฉัน
4.ฉันทำให้เพื่อนกลายเป็นตัวตลกในกลุ่ม
5.เพื่อนทุกคนรักฉัน
6.เพื่อนบางคนเข้าใจฉัน
7.ฉันเห็นอกเห็นใจเพื่อนทุกคน
8.ฉันมีเพื่อนสนิทเพียงน้อยนิด
9.ฉันมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
10.เพื่อนในกลุ่มมักทำงานเสร็จก่อนฉันเสมอ
11.เพื่อนให้กำลังใจขณะที่ฉันผิดหวังเสมอ
12.ฉันชอบเขาชนะเพื่อน
13.ฉันจะให้บัตรอวยพรแก่เพื่อนในโอกาสพิเศษ
14.ฉันนำข้อผิดพลาดของเพื่อนมาเป็นเรื่องพูดสนุก
15.ฉันให้ความร่วมมือเต็มที่ขณะทำงานกลุ่ม
16.ฉันไม่ได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนเพราะเก็บความลับของเพื่อนไม่ได้
17.ฉันให้ความสำคัญกับเพื่อนทุกคนเท่าๆกัน
18.ฉันถูกทอดทิ้งจากเพื่อนขณะทำงานกลุ่ม
19.เมื่อเกิดความขัดแย้งกับเพื่อนฉันมักไม่สบายใจ
20.ฉันชอบพูดเสียงดังๆจนเพื่อนไม่กล้าพูดด้วย

ข้อความ	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	ตัดสินใจไม่ได้	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมาก
21. เมื่อเพื่อนกลั่นแกล้งฉันให้อภัยเพื่อนเสมอ
22. เมื่อเพื่อนทำอะไรไม่ถูกใจฉันจะตอบโต้อย่างรุนแรง
23. ฉันพูดกับเพื่อนได้ทุกเรื่อง
24. ฉันไม่กล้าทำความรู้จักกับเพื่อนก่อนเพราะไม่รู้ว่าเพื่อนคิดอย่างไรกับฉัน
25. ฉันไม่ได้เลือกคบเพื่อนที่มีฐานะร่ำรวยเท่านั้น
26. ฉันไม่รู้จะทักทายเพื่อนอย่างไรจึงทำทางเฉยๆเมื่อพบกัน
27. ฉันสุขใจเมื่อได้ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนๆทุกคน
28. ฉันมักจะตอกย้ำการทำผิดของเพื่อนในกลุ่ม
29. ทุกครั้งในการทำงานกลุ่มฉันถูกเลือกเป็นเลขาฯ เพราะลายมือสวย เขียนไวและเรียบร้อย
30. ฉันถูกละเลยจากเพื่อนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน
31. ฉันรู้สึกที่เพื่อนร่วมงานชื่นชอบกับผลงานของฉันที่แสดงออกมา
32. ขณะทำงานกลุ่มฉันรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสำคัญ
33. ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถทุกครั้ง
34. ฉันรู้สึกว่าไม่มีเพื่อนคนใดอยากคบกับฉัน
35. เมื่อเพื่อนเสียใจฉันพูดให้กำลังใจแก่เพื่อนเสมอ
36. ฉันรู้สึกอายเมื่อเล่าเรื่องส่วนตัวให้เพื่อนฟัง
37. ฉันยิ้มแย้มกับเพื่อนเมื่อพบเจอกันทุกเช้า
38. เพื่อนที่ฉันคบส่วนมากเป็นเพื่อนกินมากกว่าเพื่อนแท้
39. ฉันถูกเพื่อนเลือกเข้ากลุ่มเพราะฉันไม่เป็นคนเอาแต่ใจตนเอง
40. ฉันไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะฉันเรียนไม่เก่ง

ชื่อเสนอแนะ.....

.....

.....

กระดาษคำตอบ

ชื่อ.....สกุล.....โรงเรียน.....ห้อง.....

ข้อ	ระดับความคิดเห็น					คะแนน
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	ตัดสินใจไม่ได้	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมาก	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
	รวมคะแนน					

2. ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม

การจัดกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านความเข้าใจตนเอง
 - เข้าใจความรู้สึกที่มีต่อตนเองและเพื่อน กิจกรรมครั้งที่ 2
 - เข้าใจพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อน กิจกรรมครั้งที่ 3
2. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ได้แก่
 - การรู้จักและเข้าใจเพื่อน กิจกรรมครั้งที่ 4,5
 - การแสดงพฤติกรรมในการสื่อสารและทักทายกิจกรรมครั้งที่ 6, 7
กับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม
 - การรู้จักให้และรับ กิจกรรมครั้งที่ 8
3. ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน
 - การได้รับการยอมรับจากเพื่อน กิจกรรมครั้งที่ 9
 - การเห็นความสำคัญของตนเองและเพื่อน กิจกรรมครั้งที่ 10
 - การแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน กิจกรรมครั้งที่ 11
 - การร่วมมือในการทำงาน กิจกรรมครั้งที่ 12
 - ความรับผิดชอบในการทำงาน กิจกรรมครั้งที่ 13

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่	หัวข้อ	กิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค
1	ปฐมนิเทศ	"ปฐมนิเทศ"	1.เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2.เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความสนิทสนมคุ้นเคยกันมากขึ้น	อธิบาย
2	ด้านความเข้าใจตนเอง	"ไป"	เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความรู้สึกที่มีต่อตนเองและเพื่อน	เกม
3	ด้านความเข้าใจตนเอง	"มูมมอง"	เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อน	เกม
4	ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	"มองตัวเอง"	เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเพื่อนและปรับปรุงพฤติกรรมการปรับตัวกับเพื่อนให้ดีขึ้น	การอภิปรายกลุ่ม
5	ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	"มาสร้างมิตรภาพกันเถอะ"	เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเพื่อนแล้วสามารถมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน	การอภิปรายกลุ่ม
6	ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	"บอกเล่าเก้าสิบ"	เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสื่อสารกับเพื่อน	เกม
7	ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	"สื่อสารด้วยภาพ"	เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการทักทายหรือสื่อสารกับเพื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	เกม

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม	:	ปฐมนิเทศ
ประเภทของกิจกรรม	:	☒ พัฒนา ☐ ปรับปรุง / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วิชาของผู้รับบริการ	:	ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วิทยุ
ขนาดของกลุ่ม	:	20 คน
ระยะเวลา	:	ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	:	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่ม 2. เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มได้รู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น 3. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจกำหนดการและความมุ่งหมายของการ ร่วมกิจกรรมกลุ่ม
สื่อประกอบกิจกรรม	:	1. ลูกอมหลากสี 20 รส 2. แบบสำรวจข้อมูล เท่ากับจำนวนนักเรียน 3. กำหนดการ การจัดกิจกรรมกลุ่ม และแบบวัดการปรับตัว กับเพื่อน
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	:	ตัดกระดาษและเตรียมลูกอมให้ครบจำนวนที่ต้องการ

การดำเนินกิจกรรม

- 1) ผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก ให้นักเรียนทำแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน (Pretest) จากนั้นให้นักเรียนหยิบลูกอมคนละ 1 เม็ด แล้วจับคู่เพื่อนที่หยิบได้ลูกอมรสเดียวกัน เพื่อซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันให้ได้มากที่สุด
- 2) ผู้วิจัยแจกแบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวให้นักเรียนแต่ละคู่ตอบเสร็จแล้วให้รวบรวมส่งผู้วิจัย
- 3) ผู้วิจัยสุ่มหยิบมาให้นักเรียนทาย 10 คน ถ้านักเรียนคนใดที่เพื่อนทายไม่ถูกต้องออกมายืนหน้าห้องให้เพื่อนซักถามต่อ
- 4) นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม (กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนและผู้วิจัยได้ทำความรู้จักคุ้นเคยให้มากยิ่งขึ้น)
- 5) ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย พร้อมกับแจกกำหนดการและแนวการปฏิบัติการเข้าร่วมกิจกรรมแก่นักเรียนทุกคนและผู้วิจัยนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

- การประเมินผล :
1. ผู้วิจัยสังเกตการมีส่วนร่วมของกิจกรรม
 2. สังเกตปฏิกิริยาของสมาชิกในขณะร่วมกิจกรรมด้วย¹

🌸 แบบสำรวจข้อมูลส่วนตัว 🌸

👤 ชื่อ..... 📅 วันเกิด..... 😊 กรุ๊ปเลือด.....

😊 นิสัย..... 🏢 งานอดิเรก.....

🍷 อาหารที่ชอบ..... 🍷 ที่ไม่ชอบ.....

🍷 รสที่ชอบ..... ❤️ ขนมที่ชอบ.....

🐾 สัตว์ที่ชอบ..... 🐾 สัตว์ที่ไม่ชอบ.....

🏠 ภูมิลำเนาเดิม..... ✨ อื่นๆ.....

¹(ชูชีพ เยาวพัฒน์ "นันทนาการ" กรุงเทพมหานคร 2543:27)

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม	:	ไข่
ประเภทของกิจกรรม	:	☒ พัฒนา ☐ ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	:	ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	:	20 คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม
ระยะเวลา	:	ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	:	เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักสังเกตและเข้าใจถึงความรู้สึก (อารมณ์) ของตนเองและผู้อื่น (เพื่อน)
สื่อประกอบกิจกรรม	:	ฉลากที่เขียนอารมณ์ 10 อย่าง ดังนี้ 1. เกลียด 6. โกรธ 2. อาย 7. พอใจ / ชอบ 3. สนุก / ดีใจ 8. รัก 4. กลัว 9. เหงา 5. เสียใจ 10. เครียด

การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า : จัดทำฉลากอารมณ์ต่างๆม้วนใส่ภาชนะ

การดำเนินกิจกรรม : ผู้วิจัยใช้เทคนิค เกม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม ด้วยการจับฉลากผลไม้ (ส้มโอ/เงาะ/ส้ม / แตงโม) และส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน มาจับฉลากอารมณ์ต่างๆ
2. ให้ตัวแทนทั้ง 4 คนมาแสดงท่าทางให้เพื่อนทั้ง 4 กลุ่มทายว่าแสดงเป็นอารมณ์ใด
3. ผู้วิจัยชี้แจงกติกาของกิจกรรมว่าในการทายแต่ละครั้งสมาชิกกลุ่มไม่ควรตะโกนควรวกมือก่อนตอบ ตอบถูกได้ 1 คะแนน และ ตอบผิดได้ 0 คะแนน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และหาคำตอบจากคำถามดังต่อไปนี้
 - นักเรียนรู้ได้อย่างไรว่าเพื่อนของเธอแสดงอารมณ์ต่างๆดังที่กล่าวไว้ ?
 - นักเรียนทายอารมณ์ของเพื่อนถูกหรือไม่ เพราะเหตุใด ?
2. นักเรียนเคยสังเกตความรู้สึกของเพื่อนบ้างไหมเมื่อเพื่อนแสดงออกมาทั้งในและนอกห้องเรียน ขณะทำงานร่วมกันและนักเรียนตอบสนองต่อความรู้สึกนั้นอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (ผู้วิจัยซักถามให้นักเรียนสรุปเป็นหลักการให้เหมาะกับตนเอง)

1. นักเรียนจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปฝึกการสังเกตความรู้สึกของเพื่อนได้อย่างไร
2. นักเรียนคิดจะตอบสนองความรู้สึกด้านอารมณ์ของเพื่อนอย่างไรเพื่อให้เกิดมิตรภาพที่ดี
3. ในเมื่อนักเรียนรู้จักสังเกตความรู้สึก / อารมณ์ของตนเองก่อให้เกิดประโยชน์อะไรบ้างแก่ตนเองและเพื่อน
4. นักเรียนไม่ตอบสนองความรู้สึก / อารมณ์ของเพื่อนจะเกิดผลอย่างไรแก่ตนเองและเพื่อน

แนวตอบ : ถ้านักเรียนเป็นคนช่างสังเกตก็จะเข้าใจอารมณ์ / ความรู้สึกของบุคคลอื่นได้ดี ซึ่งในการคบค้าสมาคมจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาจิตใจเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกันและมีผลต่อการปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ง่าย / จริงใจ ก่อให้เกิดมิตรภาพ แต่ถ้านักเรียนไม่เข้าใจอารมณ์ผู้อื่นย่อมมีปัญหาทั้งด้านการปรับตัวกันและอาจทำให้กลายเป็นศัตรูกันหรือขัดแย้งขณะทำงานร่วมกันได้

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (ผู้วิจัยซักถามให้นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้)

1. ต่อไปนี้เมื่อเพื่อนแสดงความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียนแล้วนักเรียนตอบสนองอย่างไรเพื่อก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี
2. แต่ถ้าเพื่อนแสดงความรู้สึกแง่ลบเช่น โกรธ เกลียด ฯลฯ นักเรียนควรตอบสนองอย่างไร
3. หากนักเรียนรู้จักสังเกตความรู้สึก / อารมณ์ของตนเองก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรแก่

ตนเองที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

แนวตอบ : เราสามารถเข้าใจความรู้สึกของตนเอง / ปรับอารมณ์ให้มั่นคงไม่หงุดหงิดใส่ผู้อื่นจนกลายเป็นคนสุขุมใจเย็น และคิดก่อนทำ-พูด

4. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

แนวตอบ : นักเรียนรู้จักสังเกตความรู้สึกทั้งของตนเองและเพื่อนเพื่อตอบสนองต่อมิตรภาพสัมพันธที่ดี ลดการทะเลาะวิวาท ลดการใช้อารมณ์มาใช้เหตุผลแทน / เข้าใจความรู้สึกของตนเองหากรู้ว่ามีความรู้สึกไม่ดีก็ปรับให้เย็นลง / ไม่หงุดหงิดต่อผู้อื่น

การประเมินผล : ผู้วิจัยสังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนและผู้วิจัยสังเกตจากการแสดงความคิดเห็น / ซักถามข้อสงสัยของนักเรียน²

²(จิตรอารี เนตรหิน"คู่มือจัดกิจกรรมแนะแนว"หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษา 2522: 9-10)

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม	:	มุมมอง
ประเภทของกิจกรรม	:	☒ พัฒนา ☐ ปรับปรุง / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	:	ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	:	จับคู่ 10 คู่
ระยะเวลา	:	ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	:	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจพฤติกรรม ของตนเองที่มีต่อเพื่อน 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกคุณลักษณะ ของตนจากการประเมินของตนเองและเพื่อน
สื่อประกอบกิจกรรม	:	แบบสำรวจ "มุมมอง "
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	:	ไม่ต้อง
การดำเนินกิจกรรม	:	ผู้วิจัยใช้เทคนิค เกม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ให้นักเรียนจับคู่กันและผู้วิจัยแจกแบบสำรวจแก่นักเรียนทั้งหมด
2. กำหนดให้นักเรียนสำรวจตนเองโดยใช้แบบสำรวจตนเอง 5 นาที และให้เพื่อนสำรวจอีก 5 นาที คู่ใดไม่เสร็จออกมาร้องเพลงหน้าชั้น
3. เมื่อสำรวจเสร็จให้ดูข้อความที่ตนเองและเพื่อนเห็นตรงกันและซักถามเหตุผลในข้อที่เห็นแตกต่างกัน
4. ให้นักเรียนสรุปผลการสำรวจว่าคุณลักษณะที่แท้จริงของตนเองเป็นเช่นไร ข้อดี 4 ข้อ และข้อที่ต้องปรับปรุง 1 ข้อ เมื่อครบเวลาให้แต่ละคู่หยุด

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงกิจกรรมที่ทำว่าการสำรวจตนเองจะก่อให้เกิดประโยชน์อะไรบ้างแก่นักเรียน
2. ผลการสำรวจของตนเองและเพื่อนเหมือนกันจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

ผู้วิจัยตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้

1. นักเรียนจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปสำรวจพฤติกรรมของตนเองได้อย่างไร

2. นักเรียนคิดว่าผลการสำรวจของตนเองและเพื่อนในข้อที่แตกต่างว่าเกิดจากสาเหตุใด
 แนวตอบ : เพื่อนรู้จักเราไม่ดีพอ หรือเพื่อนมองเราเพียงผิวเผิน เจอเพียงเปลือกนอกไม่ถึงแก่นแท้
 หรือ เนื้อในของเรา

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ(ผู้วิจัยคำถามให้นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้)

1. ผลการสำรวจของตนเองและเพื่อนส่งผลให้ตนเองเข้าใจพฤติกรรม , คุณลักษณะของ
 ตนเองดีขึ้นอย่างไรบ้าง

แนวตอบ : ทำให้นักเรียนเข้าใจตนเองอย่างทอ่งแท้ มองเห็นส่วนดีและส่วนบกพร่องเพื่อแก้ไขให้ดีขึ้น

2. นักเรียนบอกพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อนว่าเป็นอย่างไรทั้งด้านดีและด้านไม่ดี
 แนวตอบ : ด้านดีเป็นคนช่างคิด ปรับตัวง่ายและใจกว้าง ด้านไม่ดีเป็นคนเครียดและเจ้าอารมณ์

3. ถ้านักเรียนเจอสถานการณ์คล้ายกับกิจกรรมนี้จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร
 บ้าง

แนวตอบ :- ผลการสำรวจทำให้เรารู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น เข้าใจถึงบุคลิกภาพ หรือ นิสัย
 ของแต่ละคนว่าย่อมแตกต่างกัน

- ขณะเดียวกันเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสะท้อนภาพของเราค่อยๆ กระจกเงาทำให้เรามอง
 เห็นตัวเองชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อรู้จักและยอมรับตนเองตามความเป็นจริงและก็สามารถแก้ไขใน
 ส่วนที่บกพร่องให้ดียิ่งขึ้น

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน

2. ผู้วิจัยสังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน³

³(กรมการศึกษานอกโรงเรียน"แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวและทักษะชีวิต"2540:83-88)

แบบสำรวจตนเอง

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนประเมินผลตนเองโดยใช้เครื่องหมาย ในช่อง ใช่ หรือ ไม่ใช่
- ให้เพื่อนประเมินนักเรียนโดยใช้เครื่องหมาย ในช่อง ใช่ หรือ ไม่ใช่

ข้อ	คุณลักษณะ	☐ / ใช่	☐ / ไม่ใช่	☒ / ใช่	☒ / ไม่ใช่
1	เป็นคนช่างฝัน				
2	เป็นคนก้าวร้าว				
3	เป็นคนขบถอิสระ				
4	เป็นคนใจกว้าง				
5	เป็นคนร่าเริง				
6	เป็นคนเก็บกด				
7	เป็นคนฉลาด				
8	เป็นคนน่าเบื่อ				
9	เป็นคนเครียด				
10	เป็นคนช่างคิด				
11	เป็นคนชอบให้บังคับ/ ควบคุม				
12	เป็นคนชอบอยู่คนเดียว				
13	เป็นคนชอบสังคม				
14	เป็นคนปรับตัวง่าย				
15	เป็นคนมีกฎเกณฑ์				
16	เป็นคนช่างสังเกต / มีเหตุผล				
17	เป็นคนวิตกกังวล				
18	เป็นคนเจ้าอารมณ์				
19	เป็นคนสงบ				
20	เป็นคนขี้เกรงใจ				
21	เป็นคนอ่อนไหว				
22	เป็นคนหือถอย				
23	เป็นคนเชื่อง่าย				
24	เป็นคนชอบช่วยเหลือผู้อื่น				
25	เป็นคนไม่มีระเบียบ				
26	เป็นคนเสแสร้ง				
27	เป็นคนหัวแข็ง				
28	เป็นคนชอบโต้แย้ง				
29	เป็นคนชอบอุน				
30	เป็นคนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม	:	มองตัวเอง
ประเภทของกิจกรรม	:	☐ พัฒนา ☒ ปรับปรุง / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วิชาของผู้รับบริการ	:	ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วิทยุ
ขนาดของกลุ่ม	:	20คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม
ระยะเวลา	:	ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	:	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเพื่อน 2. เพื่อให้นักเรียนปรับปรุงตนเองให้มีพฤติกรรม การปรับตัวกับเพื่อนที่ไม่ดีให้ดีขึ้น
สื่อประกอบกิจกรรม	:	เอกสารเรื่อง เพื่อนเข้าใจฉันใหม่ และใบความรู้เรื่อง การปรับตัวกับเพื่อน
การเตรียมตัวกิจกรรมล่วงหน้า	:	ศึกษารายละเอียดเรื่องเพื่อนเข้าใจใหม่
การดำเนินกิจกรรม	:	ผู้วิจัยใช้เทคนิค “ การอภิปรายกลุ่ม ” โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยซักถามนักเรียนว่าใครบ้างที่เพื่อนทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพังทั้งขณะเรียนและทำงานกลุ่ม
2. ผู้วิจัยอ่านเรื่อง " เพื่อนเข้าใจฉันใหม่ " ให้นักเรียนฟัง
3. หลังจากอ่านจบ ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ด้วยการให้เพลง (รำวงพอเพลงหยุด ให้นักเรียนจับกลุ่ม 5 คน แล้วนั่งลง) และนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นอภิปรายในหัวข้อดังนี้
 - ถ้าเพื่อนไม่ให้นักเรียนเล่นด้วยเหมือนทองสร้อย นักเรียนรู้สึกอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าทองสร้อยควรปรับปรุงตนเองอย่างไรจึงทำให้เพื่อนรักเธอ
 - นักเรียนคิดว่าเพื่อนในห้องมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของทองสร้อยอย่างไรบ้าง
 - หากนักเรียนเป็นครู นักเรียนจะทำอย่างไรกับทองสร้อย เพราะอะไร
4. ผู้วิจัยกำหนดเวลาให้แต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน 15 นาที ส่งตัวแทนออกมาพูดหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการร่วมกิจกรรมตามประเด็น
ดังนี้

1. พฤติกรรมแบบใดแสดงว่าปรับตัวกับเพื่อนไม่ดี
2. วิธีการแก้ไขพฤติกรรมปรับตัวกับเพื่อนที่ไม่ดีให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต(ผู้วิจัยซักถามให้นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้)

1. นักเรียนจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปแก้ปัญหาพฤติกรรมปรับตัวกับเพื่อนของตนเองได้อย่างไร
2. หากนักเรียนปรับพฤติกรรมปรับตัวกับเพื่อนให้ดีขึ้นก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรต่อตนเอง
3. หากนักเรียนมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับทองสร้อยมีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ(ผู้วิจัยซักถามให้นักเรียนประเมินการเรียนรู้)

1. เมื่อร่วมกิจกรรมข้างต้น นักเรียนสำรวจตนเองมีข้อบกพร่องในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนหรือไม่ ถ้ามีข้อบกพร่องควรปฏิบัติอย่างไรยกตัวอย่างมา 3 ข้อ
2. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

แนวตอบ : นักเรียนได้สำรวจตนเองว่ามีข้อบกพร่องด้านการปรับตัวกับเพื่อน หากมีก็ปรับปรุงให้ดีขึ้นและนักเรียนได้รู้จักและเข้าใจเพื่อนอย่างลึกซึ้ง

- การประเมินผล :
1. ผู้วิจัยสังเกตจากความตั้งใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้
 2. ผู้วิจัยสังเกตการแสดงความคิดเห็น/ ซักถามข้อสงสัยต่างๆของนักเรียน⁴

⁴(นิสรา คำมณี “ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม”มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2544: 83)

ใบความรู้เรื่องเพื่อนเข้าใจฉันไหม

เด็กหญิงทองสร้อย เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เธออยู่กับแม่และพ่อเลี้ยง มีน้องต่างบิดา 2 คน ลักษณะทั่วไปทองสร้อยดูเป็นเด็กแข็งแรงกระตือรือร้น ชอบก่อเรื่องทะเลาะกับเพื่อนในระดับเดียวกันเสมอและบางครั้งนัดตบตีกับเพื่อนระดับอื่นๆที่เธอไม่พอใจ ครูที่ปรึกษาสังเกตว่านักเรียนในห้องม.1/9 ไม่มีนักเรียนคนใดชอบทองสร้อยเลย ไม่มีใครกล้านั่งกับเธอเธอนั่งคนเดียว แม้ว่าเพื่อนกำลังเล่นอยู่ทองสร้อยเดินเข้าไป เพื่อนๆก็เลิกเล่นทันที หรือไม่ให้ทองสร้อยเล่นด้วย

ครูที่ปรึกษาเคยเรียกทองสร้อยมาซักถามถึงพฤติกรรมของเธอก็ได้เรื่องว่าปัญหามีสาเหตุจากทางบ้านคือเธออยู่บ้านมีเรื่องทะเลาะกับน้อง 2 คน พ่อเลี้ยงจะเชื่อคำพูดของน้องทั้งสองคน แล้วในที่สุดก็ลงโทษทองสร้อยจนเธอไม่กล้าต่อล้อต่อเถียงต้องยอมให้เสมอมาและเก็บความรู้สึกอัดอั้นตันใจไว้คนเดียวเมื่อมาโรงเรียนเพื่อนคนใดทำไม่ถูกใจเพียงเล็กน้อยเธอจะระบายออกมาทันที

ครูที่ปรึกษาชี้แจงทองสร้อยให้เข้าใจว่า การกระทำของเธอนั้นทำให้เพื่อนๆไม่พอใจในที่สุดก็จะเกลียด ถ้าเธอทำตัวน่ารัก พูดจาไพเราะและเล่นกับเพื่อนๆเพื่อนๆก็จะรักและยอมให้เธอเล่นด้วย เธอก็รับฟังด้วยดี ในเวลาที่ทองสร้อยไม่อยู่ในห้อง ครูที่ปรึกษาก็บอกเพื่อนในห้องให้เข้าใจในตัวทองสร้อยว่าเธอน่าสงสาร และเพื่อนในห้องก็ทำตัวเป็นมิตรให้ อภัยเธอในความเกรง ทำให้เธอเริ่มปรับปรุงนิสัยให้ดีขึ้น จากคำขอรับของครู ถ้าเพื่อนคนใดวางตัวเฉยๆเธอก็แสดงก้าวร้าวเหมือนเดิม เธอจะแสดงความก้าวร้าวเหมือนเดิม ครูที่ปรึกษา คิดว่าจะพยายามแก้ไขทองสร้อยให้เข้ากับเพื่อนทุกคนให้ได้

♥ ใบความรู้ ♥

“ ทำอย่างไรให้เป็นที่รักของเพื่อน ”

- ➔ 1. เห็นความสำคัญและยอมรับซึ่งกันและกันสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้
- ➔ 2. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
- ➔ 3. มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อเพื่อนทำให้เกิดความภาคภูมิใจ อารมณ์สดชื่นแจ่มใส
- ➔ 4. ให้เกียรติแก่เพื่อน พูดจาอ่อนหวาน
- ➔ 5. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

@@@@

ใบความรู้เรื่อง
มารีย์บุคลิกภาพท้วม
การปรับตัวกันเอง

เรื่อง มาเรียนรู้บุคลิกภาพด้วยการปรับตัวกันเถอะสาระมีดังนี้

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ความเป็นอยู่ของคนจะมีปัญหามากมายทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้ผันแปรไปทำให้เราต้องปรับตัวเองเพื่อเข้ากับ สภาวะความเปลี่ยนแปลงหรือเพื่อความอยู่รอดในสังคม ดังนั้นปัญหาที่สำคัญ คือ ปัญหาการ ปรับตัว ถ้าปรับตัวดีก็จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข หากปรับตัวไม่ดีก็จะเกิดปัญหาทางด้านจิตใจ เป็นอุปสรรคในการพัฒนาบุคลิกภาพและเป็นการเพิ่มความรุนแรงให้สังคมยิ่ง ๆ ขึ้น

ดังนั้น ในบุคคลแต่ละคนก็ต้องมีการปรับตัวและในวัยที่เน้นหนักว่าต้องมีการ ปรับตัว หรือที่พบว่า เป็นปัญหาด้านการปรับตัวมากที่สุดก็คือ วัยรุ่น เพราะเป็นช่วงชีวิตที่อยู่ ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก หากว่าปล่อยให้มีการปรับตัวได้น้อย หรือไม่ได้รับการปรับตัว เมื่อเข้ามาสู่วัยผู้ใหญ่ก็จะปรับตัวได้ยากทีเดียว และไม่มีโอกาสจะเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมดังนี้ กัญญา สุวรรณแสง (2533 : 4-5)

1. ความมั่นใจ ผู้ที่มีบุคลิกภาพดีจะมีความมั่นใจในการแสดงออกมากขึ้น ทำให้กล้าแสดงออกเพราะคนอื่น ๆ ที่พบเห็นจะให้ความสนใจและเชื่อมั่นโอกาสของการที่จะประสบความสำเร็จจึงมีมากขึ้น
2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถบอกได้ว่าบุคคลหนึ่งแตกต่างจากอีกบุคคลหนึ่ง โดยการสังเกตพฤติกรรมเกิดขึ้นกับบุคคลนั้นเป็นประจำ เช่น สมศรี พูดเสียงเบา วิรัตน์ พูดเสียงดัง บุคลิกภาพช่วยให้สามารถจำรู้จักเข้าใจบุคคลแต่ละคนได้ จนรู้วิธีปรับตัวให้เข้ากับคนเหล่านั้นได้ เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อสังคม
3. เอกลักษณ์ของบุคคล บุคลิกภาพทำให้คนมีลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นแบบอย่างแก่คนอื่น เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง เช่น คนที่มีรสนิยมสูง
4. การปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ การที่รู้ถึงบุคลิกภาพของบุคคลอื่น ทำให้ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ง่ายขึ้น แก้ปัญหาได้เอาชนะศัตรูได้
5. การยอมรับของกลุ่ม คนที่มีบุคลิกภาพดี ย่อมเป็นที่ยอมรับของคนทั่ว ๆ ไป ใคร ๆ ก็เรียกร้องต้องการชอบที่จะให้ร่วมอยู่ในกลุ่มทำให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจ

6. การคาดหมายพฤติกรรม หากบุคคลนั้นมีบุคลิกภาพอย่างไร ก็จะทำนายได้จะแสดงพฤติกรรมอย่างไร เช่น นายแดงชอบดื่มสุราแล้วเดินโซเซ พอเห็นไกล ๆ ว่ามีคนเดินโซเซก็ทายถูกว่าคนนั้น คือนายแดง

7. ความสำเร็จ คนที่มีบุคลิกภาพดี เป็นพื้นฐานแห่งความสำเร็จ เชื่อถือแก่ผู้พบเห็น ช่วยให้ธุรกิจการงานสำเร็จง่ายขึ้น

ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีเนื่องจากการปรับตัวที่ดีด้วย ดังนั้นการปรับตัวจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ที่ไม่ดีให้ดีขึ้นเราก็ควรจะทราบว่าการปรับนั้นมีประโยชน์ต่อเราดังนี้

การปรับตัวเป็นการช่วยระบายอารมณ์ ลดความตึงเครียดลงได้ ทำให้สบายใจขึ้น ช่วยให้เราไม่สะสมความคิดคับข้องใจ ความผิดหวังและไม่สบายใจ ถ้าไม่มีการปรับตัว คนเราก็ต้องเก็บความอึดอัดอยู่คนเดียว ปล่อยให้สะสมค้างค้ำอยู่ในความรู้สึกนึกคิดมาก ๆ จะทำลายบุคลิกภาพ และบั่นทอนสุขภาพจิตอาจกลายเป็นโรคจิต และโรคประสาทได้

ความหมายของการปรับตัว

การปรับตัว หมายถึง ความพยายามของบุคคลที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมของตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ตนเกี่ยวข้องอยู่ เช่น นักเรียนที่เข้าใหม่ก็ต้องพยายามแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน หรือดังสุภาวศิตที่ว่า “เข้าเมืองตาหลิ่วก็หลิ่วตาตาม”

หลักการปรับตัวที่ดี

หลักการปรับตัวที่ดี ดังนี้

1. จงมีสมาธิ
2. จงสงบเยือกเย็น
3. จงยอมรับสภาพการณ์ด้วยความองอาจ
4. จงมีความกล้าหาญที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ที่ร้าย ๆ
5. จงมั่นใจถ้าจะเปลี่ยนความพ่ายแพ้ให้เป็นชัยชนะ
6. จงเป็นผู้แพ้ที่ร่าเริงมิใช่ผู้แพ้ที่หมดอาลัย

จะปรับตัวอย่างไร มาดูถึงวิธีการปรับตัวด้วยวิธีง่าย ๆ ดังนี้

1. พิจารณาข้อบกพร่องของตนเองแล้วรีบแก้ไขอย่าท้อใจสู้ต่อวัน รับฟังคำตักเตือนของผู้อื่น
2. ขอให้ผู้ที่นับถือ ช่วยวิเคราะห์ข้อบกพร่องอย่างตรงไปตรงมา (ไม่ต้องเกรงใจ)
3. ตั้งเป้าหมายชีวิตของตนให้เหมาะสมกับความสามารถ
4. ตั้งใจทำงานด้วยความเต็มใจไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค
5. ทำใจให้หนักแน่น ไม่เจ้าอารมณ์ ไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรค
6. ไม่เป็นคนทางโลก รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว

การมองโลกในแง่ดี จะช่วยให้บุคคลนั้นมีความอดทนต่อสิ่งบกพร่องของบุคคลอื่นและของตนเอง ซึ่งช่วยให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันระหว่างบุคคลได้

ท่านพุทธทาสภิกขุ แห่งสำนักสวนโมกข์ได้ประพันธ์ไว้เป็นคติสอนใจดังนี้

มองแต่แง่ดีเกิด

เขามีส่วน	เลวบ้าง	ช่างหัวเขา
จงเลือกเอา	ส่วนที่ดี	เขามีอยู่
เป็นประโยชน์	โลกบ้าง	ยังน่าดู
ส่วนที่ชั่ว	อย่าไปรู้	ของเขาเลย
จงหาคน	มีดี	โดยส่วนตัว
อย่ามัวเที่ยว	ค้นหา	สหายเอ๋ย
เหมือนเที่ยวหา	หนวดเต่า	ตายเปล่าเลย
ฝึกให้เคย	มองแต่ดี	มีคุณจริง

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม	:	มาสร้างมิตรภาพกันเถอะ
ประเภทของกิจกรรม	:	☐ พัฒนา ☒ ปรับปรุง / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	:	ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	:	20 คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม
ระยะเวลา	:	ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	:	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเพื่อน 2. เพื่อให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน
สื่อประกอบกิจกรรม	:	เอกสารเรื่อง มิตรภาพของวิภาและสมฤดี
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	:	เตรียมเอกสารเรื่องมิตรภาพของวิภาและสมฤดี
การดำเนินกิจกรรม	:	ผู้วิจัยใช้เทคนิค การอภิปรายกลุ่ม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยซักถามว่า นักเรียนมีวิธีสร้างมิตรภาพกับเพื่อนทั้งใน-นอกห้องเรียน อย่างไรบ้าง
2. ผู้วิจัยอ่านเรื่อง มิตรภาพของวิภาและสมฤดี ให้นักเรียนฟัง
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่มด้วยการแบ่งกลุ่มตามสีที่ชอบ(แดง /ฟ้า/ชมพู / ม่วง) แล้วให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นอภิปรายในหัวข้อดังนี้
 - จากการฟังเรื่องมิตรภาพของวิภาและสมฤดี นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - นักเรียนพอจะสรุปความหมายของคำว่า มิตรภาพคืออะไร
 - วิธีสร้างมิตรภาพให้ยาวนานกับเพื่อนสนิทควรทำอย่างไร
4. ผู้วิจัยกำหนดเวลาให้แต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน 15 นาที ส่งตัวแทนออกมาพูดหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการร่วมกิจกรรม อภิปรายกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันว่า นักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่สร้างมิตรภาพกับเพื่อนทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อลดปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนที่ไม่ดีให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต(ผู้วิจัยซักถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้)

1. นักเรียนนำแนวคิดจากกิจกรรมไปพัฒนาการสร้างมิตรภาพกับเพื่อนทั้งใน-นอกห้องเรียนหรือไม่ ทำอย่างไรบ้าง
2. หากนักเรียนมีมิตรภาพที่ดีเกิดผลอย่างไรต่อตนเองและเพื่อน
3. หากนักเรียนมีมิตรภาพที่ไม่ดีเกิดผลอย่างไรต่อตนเองและเพื่อน

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ(ผู้วิจัยตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้)

1. เมื่อร่วมกิจกรรมข้างต้น นักเรียนสำรวจตัวเองได้เริ่มสร้างมิตรภาพกับเพื่อนทั้งในและนอกห้องเรียนหรือไม่ ถ้าไม่ได้เริ่มควรทำอย่างไร
2. นักเรียนบอกวิธีสร้างมิตรภาพกับเพื่อนด้วยวิธีง่ายๆทำแล้วไม่รู้สึกลำบาก 2-3 ข้อ
3. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

แนวตอบ :- นักเรียนสำรวจตัวเองว่าเราเริ่มสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี หรือ ก่อให้เกิด

มิตรภาพที่ดีกับเพื่อน (บุคคลรอบข้าง) หากว่าด้านนี้ยังบกพร่องก็ปรับปรุงตนเองก่อนเพื่อก้าวเข้าสู่การปรับตัวกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม

- นักเรียนได้เรียนรู้วิธีสร้างมิตรภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตจากความตั้งใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้
2. ผู้วิจัยสังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการซักถามข้อสงสัยต่างๆของนักเรียน⁵

“ใบความรู้มิตรภาพของนิภาและสมฤดี ”

วิภาและสมฤดีเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันมานานถึง 6 ปี แต่เมื่อมาเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขาทั้งสองก็ต้องแยกกันเรียนเนื่องจากวิภาต้องย้ายตามครอบครัวไปเรียนที่กรุงเทพมหานคร ทำให้สมฤดีต้องเหงาอยู่ในช่วงแรกๆไม่มีเพื่อนเดินไปโรงเรียนในตอนเช้าและไม่มีเพื่อนตักน้ำให้ก่อนสอบ แต่ระยะทางไม่เป็นอุปสรรคทำลายความเป็นเพื่อนของทั้งสองคนได้ วิภาและสมฤดีต่างก็เขียนจดหมายหากันบ่อย บางครั้งก็โทรศัพท์มาคุยกันเสมอ หากสมฤดีต้องการซื้อหนังสือเรียน วิภาก็หาส่งทางพัสดุเป็นประจำ

เมื่อเวลาผ่านไป 6 ปี เขาทั้งสองก็เรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิภาจึงชักชวนสมฤดีมาตัวที่กรุงเทพฯ และซื้อใบสมัครสอบเอ็นทรานซ์ให้ด้วยความมุ่งมั่นและความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกันทำให้เธอทั้งคู่สอบติดคณะแพทยศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์

⁵(นิรสา คำณณี”ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร” มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2544:85)

ใบความรู้ ๕

มิตรภาพ คือ ความเป็นเพื่อน

วิธีสร้างมิตรภาพ มีขั้นตอนดังนี้

1. รู้จักคิดเอาใจเขามาใส่ใจเรา
2. พูดอ่อนหวานเหมาะสมกาลเทศะกับบุคคลแต่ละวัย
3. ให้เกียรติ และ รู้จักให้มากกว่ารับ
4. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. วางตนเสมอต้นเสมอปลาย
6. ให้เกียรติเพื่อน ยอมรับซึ่งกันและกัน
7. รู้สึกที่ดีต่อเองและเพื่อน(มองโลกในแง่ดี ก็จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี)
8. เป็นนักฟังที่ดีและพูดเรื่องที่เราสงใจ

👁 คำกลอน

มิตรภาพคือนิยามของความรัก

ซึ่งตระหนักความหมายสู่ปลายฝัน

ประดุจแสงสีเกล้าของตะวัน

และนิรันดรค่าห่วงอาลัย

&และ&

ถ้าเพื่อนดี	มีหนึ่ง	ถึงจะน้อย
ดีกว่าร้อย	เพื่อนคิด	วิษยา
เหมือนมีเกลือ	นิดหน่อย	น้อยราคา
ยังดีกว่า	น้ำเค็ม	เต็มทะเล

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม	: บอกเล่าเก้าสิบ
ประเภทของกิจกรรม	: ☒ พัฒนา ☐ ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	: ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	: 20 คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม
ระยะเวลา	: ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	: 1. เพื่อให้นักเรียนรู้ความสำคัญของการสื่อสารข้อความระหว่างบุคคล 2. เพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาที่เหมาะสมในการสื่อสารกับเพื่อน
สื่อประกอบกิจกรรม	: กระดาษเขียนแบบรายงานอุบัติเหตุ
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	: เตรียมฉลากชื่อสัตว์ / กระดาษเขียนอุบัติเหตุ
การดำเนินกิจกรรม	: ผู้วิจัยใช้เทคนิค เกม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มด้วยการจับฉลากชื่อสัตว์ (แมว สุนัข ลิง นก) เป็น 4 กลุ่ม ให้นักเรียนนั่งต่อกันเป็นแถว 4 แถว
2. ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มส่งอาสาสมัครมากลุ่มละ 1 คน อ่านข้อความข้างนอกห้องโดยอ่านหลาย ๆ เทียบจนจำได้หมดแล้วนำไปกระซิบบอกเพื่อนใช้เวลา 10 นาที
3. คนที่กระซิบก็ให้นั่งต่อจากคนต่อไปเรื่อย ๆ จนถึงคนสุดท้ายออกมาวาดรูปอุบัติเหตุบนกระดานดำ
4. ผู้วิจัยเฉลยภาพ / ข้อความที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นการรายงานอุบัติเหตุว่าเกิดความเข้าใจในข้อความทั้งของผู้รับและผู้ส่ง สิ่งสำคัญในการสื่อสาร การใช้ภาษา ถ้อยคำ ก็ต้องเข้าใจตรงกันทั้งสอง 2 ฝ่าย ถ้าการสื่อสารความหมายที่ผิดเพี้ยน เช่นนี้ มีผลต่อชีวิตประจำวัน หรือการทำงาน หรือไม่ เพียงใด

2. นักเรียนเคยสื่อสารกับเพื่อนในเรื่องเดียวกัน แต่เข้าใจคนละความหมายบ้างไหม เพราะเหตุใด

(เช่น ก :- ถาม กินข้าวไหม? ข : ตอบ ข้าวไหม เรากินข้าวพอดี

ก : ถาม มีปากกาไหม? ข : ตอบ ยัง (มี) แต่ ก ก็รีบไปถาม ค ว่ามีไหม / อะไรเป็นเหตุให้ข้อความที่เล่าบิดเบือนไป และผู้เล่ามีเจตนาบิดเบือนหรือไม่)

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต(ผู้วิจัยซักถามให้นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้)

1. นักเรียนจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปฝึกการใช้ภาษาที่สุภาพ เข้าใจง่ายต่อการสื่อสารกับเพื่อนหรือไม่
2. นักเรียนคิดว่าหากเราตะโกนสั่งให้เพื่อนช่วย กับเราพูดขอร้องให้เพื่อนทำงานให้เพื่อน จะเลือกช่วยนักเรียนแบบใด เพราะอะไร
3. หากเราสื่อสารด้วยภาษาที่สุภาพ เข้าใจง่าย เกิดผลอย่างไรแก่ตนเองและผู้รับฟัง
4. หากนักเรียนได้รับสารที่ส่งมาด้วยถ้อยคำสุภาพกับถ้อยคำห้วน ๆ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร และจะตอบรับสารใดก่อน

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ(ผู้วิจัยซักถามให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน)

1. ต่อไปนี้ เมื่อนักเรียนจะทักทายเพื่อนขณะเจอกัน จะใช้ถ้อยคำอย่างไร เพราะอะไร
2. ภาษาที่ใช้กับเพื่อนและผู้ใหญ่ควรใช้ภาษาแบบใดจึงเหมาะสม เพราะอะไร
3. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

{แนวตอบ : - นักเรียนรู้จักเลือกใช้ภาษา / ถ้อยคำที่เหมาะสมกับวัย กาลเทศะ
- นักเรียนรู้จักใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเพื่อน (ไม่ควรใช้ภาษาหยาบ

กระด้างก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันในหมู่เพื่อน)

- นักเรียนได้เรียนรู้ประเภทของภาษา เช่น (อวัจนภาษา เป็น ภาษาท่าทาง หรือ ไม้ ,และวัจนภาษา คำพูด และควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัย และกาลเทศะด้วย ซึ่งจะเกิดการสร้างมิตรมากกว่าศัตรูในหมู่เพื่อนฝูง) }

ประเมินผล : ผู้วิจัยสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียนและการใช้วิธีการสื่อสาร / การแสดงความสัมพันธ์กับเพื่อนในการร่วมกิจกรรมนี้⁶

⁶(กรมการศึกษานอกโรงเรียน"แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวและทักษะชีวิต"2540 : 124-125)

ใบความรู้

1. การสื่อความหมายให้มีประสิทธิภาพนั้น ๆ หมายถึงการที่ผู้สื่อความหมายและผู้รับเข้าใจตรงกันในสารที่ส่งมา การสื่อความหมาย มักจะมีการผิดพลาดหรือบิดเบือนบ่อยๆ ทั้งนี้เป็นเพราะ มีสาเหตุ อุปสรรค และปัญหาต่างๆ ประการขึ้นอยู่กับทักษะทางภาษา ความนึกคิด ประสบการณ์ และอารมณ์ของผู้สื่อความหมาย นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับความพร้อมความตั้งใจ การแปลความ และอารมณ์ของผู้รับอีกด้วย

2. ด้วยเหตุที่การสื่อสารความหมายนั้น อาจมีการผิดพลาดได้ ดังนั้นเมื่อเราได้ยินได้ฟังอะไรมา (โดยเฉพาะในเรื่องที่ไม่พอใจ) ไม่ควรเชื่อโดยทันทีทันใด เราควรรู้จักหยุดยั้งคิดพิจารณาไตร่ตรองสิ่งที่ได้ฟังมาให้รอบคอบเสียก่อน

แบบรายงานอุบัติเหตุ

เด็กหญิงมะลิ : ไม่สามารถที่จะรอตำรวจ เพื่อจะรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุนี้ได้เมื่อมะลิเห็นอุบัติเหตุนี้ มันจำเป็นมากที่มะลิจะต้องรีบไปโรงพยาบาลให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้

" รถเมลิซึ่งมาจากทางใต้และเลี้ยวขวาที่สี่แยก ในขณะที่เดียวกันที่รถตู้วิ่งมาจากทางเหนือเพื่อที่จะเลี้ยวซ้าย คนขับทั้งสองต่างก็บีบแตรด้วยกันทั้งคู่ แต่ก็ไม่ได้ลดความเร็วลงเลยเมื่อจะเลี้ยวที่จริงนั้นรู้สึกว่ารถตู้ใช้ความเร็วแซงขึ้นมาชน"

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม	: สื่อสารด้วยภาพ
ประเภทของกิจกรรม	: ☒ พัฒนา ☐ ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	: ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	: 20 คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม
ระยะเวลา	: ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	: 1. เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการทักทาย / สื่อสาร กับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม 2. เพื่อให้นักเรียนเปรียบเทียบประสิทธิผลของการทำงานแบบสื่อสารทางเดียวและการทำงานแบบสื่อสารสองทาง
สื่อประกอบกิจกรรม	: 1. รูปภาพต้นแบบ 2 ชุด 2. กระดาษขาวแจกให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น 3. ปากกา / ดินสอ
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	: จัดหารูปภาพต้นแบบ 2 ชุด
การดำเนินกิจกรรม	: ผู้วิจัยใช้เทคนิค เกม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ
2. คัดเลือกอาสาสมัคร 2 คน ที่มีเพื่อนๆ ยอมรับว่าเป็นคนอธิบายได้อย่างเข้าใจ
3. ผู้วิจัยแจกกระดาษให้นักเรียนทุกคน ๆ ละ 1 แผ่น
4. ให้อาสาสมัครคนที่ 1 รับภาพชุดที่ 1 ไปบอกให้เพื่อนฟังแล้ววาดรูปตาม โดยห้ามถามผู้บอก ผู้ฟังไม่มีสิทธิโต้แย้ง / ร้องขอให้ทวนคำ
5. ให้อาสาสมัครคนที่ 2 รับภาพชุดที่ 2 แล้วบอกให้เพื่อนวาดรูปตามที่ฟัง โดยซักถามกันจนพอใจ ทบทวนได้
6. เมื่อวาดภาพเสร็จ ผู้วิจัยถามความคาดหวังของผู้วาดดังนี้

ภาพที่ 1 คาดว่าวาดถูก.....คน ถูกจริง ๗.....คน
 ถูกทุกรูป.....คน ถูก 3 รูป.....คน
 ภาพที่ 2 คาดว่าวาดถูก.....คน ถูกจริง ๗.....คน
 ถูกทุกรูป.....คน ถูก 3 รูป.....คน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมวิเคราะห์ถึงกิจกรรมที่ทำว่านักเรียนจะเลือกพฤติกรรมสื่อสารแบบใด จึงทำให้ภาพ การสื่อสารมีประสิทธิภาพ
2. ในการทำงานกลุ่ม นักเรียนเคยทำงานแบบใด

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต(ผู้วิจัยซักถามให้นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้)

1. นักเรียนจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปใช้ในการทำงานกลุ่มหรือไม่ เพราะอะไร
2. นักเรียนคิดเลือกทำงานแบบภาพที่ 2 เพราะอะไร
3. หากนักเรียนไม่เลือกทำงานแบบภาพที่ 1 เพราะอะไร
4. นักเรียนต้องการให้งานกลุ่มสำเร็จอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ต้องใช้การสื่อสารแบบใด เพราะอะไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ(ผู้วิจัยซักถามให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน)

1. ต่อไปนี้เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำงานกลุ่ม ควรใช้การสื่อสารแบบใดจึงทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความสุขในการทำงาน
 2. นักเรียนสามารถบอกความแตกต่างของการสื่อสาร 2 แบบ ว่าเป็นอย่างไรพอสิ้น ๗
 3. แนวคิดได้จากกิจกรรมนี้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง
- (แนวตอบ - นักเรียนแสดงพฤติกรรมทั้งการทักทาย/สื่อสารกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม
- นักเรียนบอกความแตกต่างของการทำงานทั้ง 2 แบบได้ ดังนี้
 -

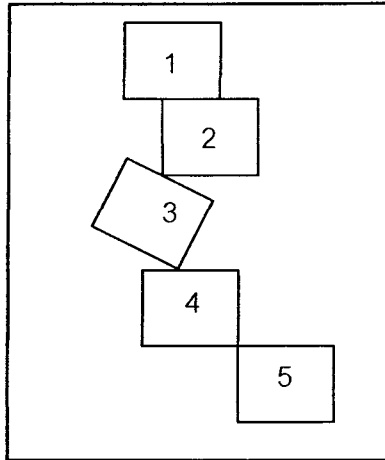
ใบความรู้ รูปแบบการสื่อสารทั้ง 2 แบบ

รูปแบบการทำงาน	แบบสื่อสารทางเดียว (เผด็จการ)	แบบสื่อสาร 2 ทาง (ประชาธิปไตย)
ความรู้สึก	อึดอัด เครียด หงุดหงิด	สบายใจ สนุก พอใจ
เวลา	เสร็จเร็ว	เสร็จช้า
คุณภาพงาน	ถูกน้อยผิดมาก	ถูกมากผิดน้อย
บรรยากาศ	ทำให้เป็นศัตรูกัน	เป็นมิตร , กันเอง

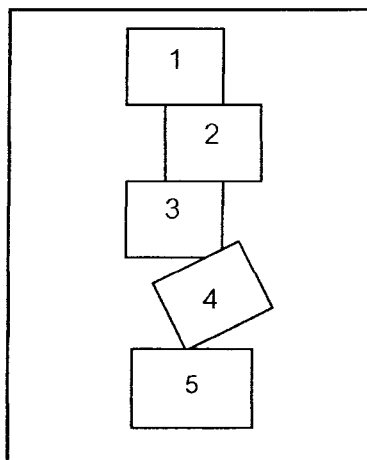
การประเมินผล : ผู้วิจัยสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม, สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในการร่วมงานกลุ่ม / ทักทายกับเพื่อน⁷

ตัวอย่างภาพสำหรับกิจกรรมนี้

ภาพที่ 1 สำหรับให้อาสาสมัครคนที่ 1 เป็นคนบอกให้เพื่อนวาด โดยห้ามถาม (กลุ่มที่ 1)

ภาพที่ 2 สำหรับให้อาสาสมัครคนที่ 2 เป็นคนบอกให้เพื่อนวาด โดยซักถามได้ (กลุ่มที่ 2)

⁷(ทวีป อภิสัทธา "การสร้างสมรรถภาพในวิชาชีพครูโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อ" 2539 :193-195)

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 8

- ชื่อกิจกรรม** : เรื่องของแก่นแก้ว
- ประเภทของกิจกรรม** : พัฒนา ปรับ / ละลายพฤติกรรม
- ระดับ / วัยของผู้รับบริการ** : ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
- ขนาดของกลุ่ม** : 20 คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 4กลุ่ม
- ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม** : ประมาณ 50 นาที
- วัตถุประสงค์** : 1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักร่วมมือและช่วยเหลือเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับอย่างถูกต้องเหมาะสม
- สื่อประกอบกิจกรรม** : เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ของแก่นแก้ว
- การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า** : เตรียมเรื่องของแก่นแก้ว
- การดำเนินกิจกรรม** : ผู้วิจัยใช้เทคนิค"บทบาทสมมติ " โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัคร 4 คน เพื่อเตรียมตัวแสดงและแจกเอกสารบทบาทสมมติ ให้ผู้แสดงอ่านและจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
2. ผู้วิจัยกำหนดเวลาแสดงบทบาทสมมติ ประมาณ 15 นาที
3. นักเรียนที่ไม่ได้แสดงก็ให้ตั้งใจดู เมื่อดูเสร็จก็ต้องแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์โดยตอบคำถาม ดังนี้
 - 3.1 แก่นแก้ว เป็นคนอย่างไร
 - 3.2 ในการทำงานกลุ่ม ถ้านักเรียนมีเพื่อนแบบแก่นแก้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร
 - 3.3 นักเรียนต้องการให้แก่นแก้วร่วมงานกลุ่มด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนออกมาพูดหน้าชั้น

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงกิจกรรมที่ทำว่าในการทำงานนั้นมีใครบ้างชอบทำงานคนเดียว หรือใครบ้างของทำงานเป็นกลุ่ม
2. นักเรียนเคยสำรวจตนเองว่ามีลักษณะเป็นผู้ให้หรือผู้รับมากหรือน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต(ผู้วิจัยซักถามนักเรียนให้สรุปสาระการเรียนรู้)

1. นักเรียนจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้จักให้และผู้รับอย่างเหมาะสมหรือไม่
2. นักเรียนคิดว่าการเป็นผู้รับจะสุขใจและกายมากกว่าเป็นผู้ให้ มากหรือน้อยเพียงใด เพราะอะไร
3. หากนักเรียนเป็นผู้ให้ที่ดีได้รับประโยชน์อย่างไรในการทำงาน
4. เมื่อนักเรียนเป็นผู้รับฝ่ายเดียว นักเรียนรู้สึกอย่างไร ควรทำอย่างไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (ผู้วิจัยตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน)

1. ต่อไปหากนักเรียนได้รับงานอาจารย์ นักเรียนควรจะทำแบบใด จึงทำให้ตนเองไม่เหน็ดเหนื่อยคนเดียว.
2. ประโยชน์ของการทำงานกลุ่มและทำงานเดี่ยว แตกต่างกันอย่างไร
3. การเป็นผู้รู้จักให้และรับอย่างถูกต้องเหมาะสมมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร
4. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

แนวคิด : - นักเรียนได้สำรวจว่าตัวเองได้ให้ความร่วมมือกับการทำงานกลุ่มกับเพื่อนมากหรือน้อยเพียงใด ถ้ายังน้อยก็ได้ปรับปรุงให้ดีขึ้น

- ทราบว่าการเป็นผู้ให้ดีกว่าผู้รับฝ่ายเดียว

- ในการทำงานกลุ่มควรฝึกตนเองให้มีความรับผิดชอบ หรือ ให้ความร่วมมือกับ

เพื่อนและได้รับมอบให้เป็นสมาชิกของกลุ่ม

การประเมินผล: ผู้วิจัยสังเกตการแสดงของนักเรียนและให้นักเรียนสรุปร่วมกัน⁸

⁸(เรือนแก้ว เพ็ญพุ่ม “ผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่4 ” 2535 : 66-67)

ใบความรู้ เรื่องของแก่นแก้ว

แก่นแก้วกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ปกติแก่นแก้วเป็น คนที่ไม่ชอบช่วยเหลือใคร ๆ ในการทำงาน มักจะหลีกเลี่ยงงานอยู่เสมอ เมื่ออาจารย์ลาวัลย์สั่ง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม นักเรียนทุกคนจัดกลุ่มกันได้ ยกเว้น แก่นแก้วไม่ได้เข้าทำงานกับกลุ่มใด เพราะไม่มีใครชวน พอดีกับกลุ่มของสุมาลี เมื่ออาจารย์ยังอธิบายขอบข่ายของงานกลุ่มเสร็จแล้ว สุมาลีจึงนัดประชุมตอนหลังเลิกเรียนที่ห้องสมุด

เมื่อเลิกเรียนแล้ว วิทนี และสุมาลี มาพร้อมกันที่ห้องสมุด แก่นแก้วมาช้าไป 20 นาที เมื่อมาถึงก็ไม่แสดงท่าทีว่ามีความผิด ทั้งสองคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายงานซึ่งอาจารย์ มอบหมาย แก่นแก้วก็ไม่ได้ให้ความคิดอะไร ไม่สนใจเลยว่ากลุ่มจะแบ่งงานกันอย่างไร ในที่สุด ทุกคนก็รับงานในส่วนที่ต้องทำเพื่อนำมารวมกันอีก 2 วัน

เมื่อถึงวันนัดวิทนีและสุมาลี ก็นำงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบเพื่อรวมกัน ยกเว้นของ แก่นแก้วไม่ได้นำมาให้ วิทนีถามแก่นแก้วว่ามีปัญหาตรงไหน แก่นแก้วไม่ตอบเธอบอกว่าพุงนี้ เข้าจะนำมาให้

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม	: เรื่องปรับกันสักนิด
ประเภทของกิจกรรม	: ☐ พัฒนา ☒ ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	: ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	: 20 คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม
ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	: ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	: 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการได้รับการยอมรับจากเพื่อนทั้งใน – นอกชั้นเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของเพื่อน
สื่อประกอบกิจกรรม	: เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ปรับกันสักนิด
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	: เตรียมเรื่องปรับกันสักนิด
การดำเนินกิจกรรม	: ผู้วิจัยใช้เทคนิค " บทบาทสมมติ " โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัคร 4 คน เพื่อเตรียมตัวแสดงและแจกเอกสารบทบาทสมมติให้ผู้แสดงอ่านและจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อหา
2. ผู้วิจัยกำหนดเวลาแสดงบทบาทสมมติ ประมาณ 15 นาที
3. นักเรียนที่เป็นผู้ชมก็ตั้งใจดู แบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ตามความสมัครใจ แล้วช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ดูดังนี้
 - 3.1 นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นคนอย่างไร
 - 3.2 สมมติว่านักเรียนมีเพื่อนเช่นเดียวกับอุไรร่วมเดินทางไปเที่ยวด้วย นักเรียนจะมีความรู้สึกอย่างไร
 - 3.3 ถ้านักเรียนเป็นอุไรจะปฏิบัติอย่างไรในการไปเที่ยวครั้งนี้
 - 3.4 นักเรียนคิดว่า วิมลเป็นคนอย่างไร
 - 3.5 นักเรียนสำรวจสมาชิกในกลุ่มว่ามีลักษณะเป็นแบบอุไรหรือวิมลกี่คน ถ้าเลือกได้นักเรียนต้องการมีลักษณะเหมือนใคร เพราะอะไร
4. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมาพูดหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงกิจกรรมที่ทำว่าในการร่วมกิจกรรมกับเพื่อน มีใครบ้างได้รับการยอมรับให้เข้ากลุ่ม และมีใครบ้างถูกเพื่อนมองข้ามไป
2. นักเรียนเคยสำรวจตนเองว่ามีคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หรือได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง ทั้งใน- นอกชั้นเรียนมากน้อยเพียงใดและเหตุใดนักเรียนจึงควรให้ความสนใจ และยอมรับจากผู้อื่น

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (ผู้วิจัยตั้งคำถามให้นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้)

1. นักเรียนนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้พัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนหรือไม่
2. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน
3. เมื่อนักเรียนได้รับการยอมรับจากเพื่อนจะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง
4. ถ้านักเรียนไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนนักเรียนจะได้ผลกระทบอะไรบ้าง

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (ผู้วิจัยตั้งประเด็นให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน)

1. ต่อไปนี้ หากนักเรียนจะได้รับการยอมรับให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน ต้องมีพฤติกรรมที่เหมาะสมแบบใด
2. ความสำคัญของการได้รับการยอมรับจากเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียนเป็นอย่างไรมีประโยชน์ต่อนักเรียน
3. นักเรียนคิดว่าตัวเองได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูงในการทำงานมากหรือน้อยเพราะอะไร
4. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

แนวตอบ : (- ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองเกี่ยวกับการยอมรับจากเพื่อนทั้งใน และ นอกชั้นเรียน

- นักเรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและได้รับการยอมรับในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

- นักเรียนได้สำรวจตนเองเกี่ยวกับการยอมรับจากเพื่อน หากมีน้อยก็ปรับปรุงถ้ามีอยู่แล้วก็ให้คงไว้ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

- นักเรียนรู้ถึงประโยชน์ของการยอมรับจากเพื่อน ดังนี้

1. เพื่อนไม่ทอดทิ้งขณะทำงานกลุ่ม หรือ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
2. ก่อให้เกิดความสนิทสนม ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดียิ่งขึ้น

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตจากการแสดงของนักเรียน
 2. ผู้วิจัยสังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและสรุปของนักเรียนแต่ละกลุ่ม⁹

ใบความรู้ “เรื่องปรับกันสักนิด”

วิมลและอุไรเป็นเพื่อนที่สนิทกัน เด็กทั้งสองเป็นนักเรียนที่ขยัน สติปัญญาดี จึงมีผลการเรียนอยู่ระดับดีมาก วิมลมีอุปนิสัยร่าเริง ปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ ดี ส่วนอุไรเป็นคนที่วิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียนเสมอ ไม่ชอบเล่น ไม่ชอบคุย ชอบอ่านหนังสือเงียบ ๆ คนเดียว จนเพื่อน ๆ ไม่กล้าเล่น คุยด้วย ทั้งสองกำลังอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเดียวกัน ห้องเดียวกัน

ที่ห้องสมุด วิมลและอุไร กำลังนั่งคุยถึงผลการสอบครั้งแรก อุไรแสดงความยินดีที่วิมลได้คะแนนสูงสุดของห้อง อาจารย์ประจำชั้นเดินผ่านมาเห็นก็กล่าวชมว่าทั้งสองเอาใจใส่ในการเรียนดีมาก

ในโรงอาหาร วิมลนั่งคุยกับเพื่อนอีกคนหนึ่ง เรื่องนัดไปเที่ยวน้ำตกในวันเสาร์ที่จะถึงเธอ บอกให้วิมลลองชวนอุไรไปด้วย เพราะเธอเคยชวนแล้วอุไรปฏิเสธตลอดเลย อุไรเห็นว่าวิมลเป็นเพื่อนที่สนิทจึงยอมตกลงใจไปด้วย

ถึงวันนัด เด็ก ๆ นัดเจอกันหน้าโรงเรียนประมาณ 10 คน อุไรมาแล้วนำหนังสือเรียนมาด้วย เพื่อน ๆ เล่นและคุยกันสนุกสนาน อุไรก็ทำหนังสือขึ้นมาอ่าน จนทำให้เพื่อน ๆ หลายคนรู้สึกไม่สนุก เพราะอุไรทำให้บรรยากาศเสีย วิมลเห็นดังนั้นรู้สึกทนไม่ได้จึงเรียกอุไรมาเตือนให้เลิกพฤติกรรมเช่นนั้น พร้อมแนะนำว่าลองมาร่วมสนุกกับเพื่อน ๆ ทำให้เพื่อนสบาย คลายเครียด เพราะการมาเที่ยวไม่ใช่มาได้บ่อย ๆ นาน ๆ จึงมีโอกาสอันงดงามนี้วันนอกจากนี้ทำให้เกิดความสนุกคุ้นเคยกันยิ่งขึ้น

ให้นักเรียนแสดงเป็นวิมล อุไร อาจารย์ประจำชั้น และเพื่อน ๆ ตามบทบาทที่กำหนดให้

⁹(เรือนแก้ว เพ็ญพุ่ม “ ผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ” มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ 2535 : 96-98)

ใบความรู้

ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด หรือ เพศใดย่อมต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่นและต้องการ
จะได้ทราบว่าตนเองมีค่าสำคัญและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มดั่งนั้น ในการทำงานใดๆ ก็ตาม สมาชิก
กลุ่มควรจะให้ความสนใจแก่กันและกันอย่างทั่วถึงพอสมควร นอกจากนั้นเราควรระมัดระวังไม่
แสดงพฤติกรรมใด ๆ อันแสดงถึงการไม่ยอมรับผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม	: ของดวงใจ
ประเภท ของกิจกรรม	: ☒ พัฒนา ☐ ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	: ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	: 20 คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม
ระยะเวลา	: ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	: 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตนเอง และ เพื่อน 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักมองเพื่อนในแง่ดี
สื่อประกอบกิจกรรม	: 1. กระดาษรูปหัวใจเล็ก ๆ เท่าจำนวนสมาชิกในกลุ่ม 2. ของกระดาษเท่าจำนวนสมาชิก
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	: เตรียมกระดาษรูปหัวใจจำนวน 6/7ดวงต่อ 1 ของกระดาษ
การดำเนินกิจกรรม	: ผู้วิจัยใช้เทคนิค เกม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยจับฉลากลูกอม 4 รส แบ่งเป็น 4 กลุ่ม
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
3. ผู้วิจัยแจกของกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 ของ และแจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียน

เท่าจำนวนสมาชิก

4. ให้นักเรียนเขียนชื่อ และ สกุล ของตนเองให้ชัดเจนบนของกระดาษ หยิบกระดาษรูปหัวใจเขียนเกี่ยวกับความดีของตนเอง เช่น ตรงต่อเวลา ประหยัด ช่วยเหลือเพื่อน ฯลฯ หรือเขียนอุปนิสัยที่ดีมาสัก 2-3 ข้อ พับลงในซอง
5. ส่งของต่อให้เพื่อนทางขวามือของนักเรียนและรับของจากเพื่อนทางซ้ายมือมาเขียนความดี อุปนิสัยที่ดีของเพื่อนเจ้าของซองนั้น ทำแบบนี้เรื่อย ๆ จนได้รับของของตนเองกลับคืนจะใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อแต่ละคนได้รับของของตนเอง
6. กลับคืนมาให้เปิดอ่านข้อความ ใช้เวลา 2 นาที

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงกิจกรรมที่ทำว่า การที่เรามองคนอื่นในแง่

ดี ย่อมก่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน หรือเห็นความสำคัญของตนเองและเพื่อน ก่อให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพของตนเองกับเพื่อนแน่นแฟ้นขึ้น

2. นักเรียนเคยเล่นกิจกรรมนี้มาก่อนไหม ขณะที่เขียนความดีทั้งของตนเองและเพื่อน รู้สึกอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้จากคำถาม)

1. นักเรียนจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปใช้ในการมองความดีของผู้อื่นหรือไม่
2. เมื่อเปิดอ่านความดีของตนเอง รู้สึกอย่างไร
3. เมื่อเพื่อนคนใดเขียนความดีตรงกับที่ตนเองเขียนไว้ นักเรียนรู้สึกอย่างไรหากว่าเพื่อนเขียนไม่ตรง นักเรียนรู้สึกอย่างไรเพราะเหตุใด
4. หากนักเรียนมองความดีของเพื่อนมากกว่ามองข้ามข้อบกพร่อง นักเรียนจะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง

แนวตอบ : (ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน และอยากคบหาด้วย)

5. ในการมองเพื่อนในแง่ลบ จุดบกพร่องจะเกิดผลอย่างไร

แนวตอบ : (เป็นศัตรูกันมากกว่า และ แข่งขันกัน)

6. นักเรียนจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปใช้แก้ปัญหาเรื่องอะไรบ้าง

แนวตอบ : (ลดปัญหาความคิดเห็นขัดแย้งกัน และ ในการคบเพื่อน ควรมองเพื่อนในแง่ดีมากกว่าแง่ลบ)

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้)

1. ต่อไปนี้เมื่อเพื่อนเขียนความดีตรงกับที่ตนเองเขียน รู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด
2. ถ้าเพื่อนเขียนไม่ตรงกับที่ตนเองเขียน นักเรียนรู้สึกอย่างไร เพราะสาเหตุใด
3. เมื่อนักเรียนมองความดีของผู้อื่นมากกว่ามองจุดบกพร่อง นักเรียนได้รับประโยชน์อะไรบ้าง
4. ข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

แนวตอบ : นักเรียนสร้างสัมพันธ์ภาพได้ดีเนื่องจากการมองในความคิดมากกว่าความบกพร่องของผู้อื่น

5. ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมด้วยบทกลอนท่านพุทธทาสที่กล่าวว่า

เขามีส่วน	เลวบ้าง	ช่างหัวเขา
จงเลือกเอา	ส่วนที่ดี	เขามีอยู่
เป็นประโยชน์	โลกบ้าง	ยังน่าดู
ส่วนที่ชั่ว	อย่าไปรู้	ของเขาเลย
จงหาคน	มิดี	โดยส่วนตัว
อย่ามัวเที่ยว	ค้นหา	สหายเอ๋ย
เหมือนเที่ยวหา	หมวดเต่า	ตายเปล่าเลย
ฝึกให้เคย	มองแต่ดี	มีคุณจริง

- นักเรียนเห็นความสำคัญของตนเองและเพื่อนก่อให้เกิดการสร้างมิตรมากกว่าศัตรู
 - นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองในด้านนิสัยส่วนตัว หากดีอยู่แล้วก็ให้ทำต่อไป แต่ถ้าไม่ดีก็
 ปรับให้ดีขึ้น

- นักเรียนได้เปิดเผยตัวเอง ทำให้เข้าใจตนเองขณะเดียวกันก็ต้องเข้าใจผู้อื่นจาก
 การเปิดเผยซึ่งกันละกัน

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตขณะร่วมกิจกรรมกับเพื่อนในกลุ่ม
 2. ผู้วิจัยสังเกตการตอบคำถาม¹⁰

¹⁰(นิรมิต ขาวระนอง " กลุ่มสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 " 2540: 65-68)

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 11

ชื่อกิจกรรม	: สีเหลี่ยมปริศนา
ประเภทของกิจกรรม	: ☐ พัฒนา ☒ ปรับ / ลายพุดกิจกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	: ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	: 20 คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม
ระยะเวลา	: ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	: 1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในการ แก้ไขปัญหา 2. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการวางแผนก่อนการตัดสินใจและ แก้ไขปัญหา
สื่อประกอบกิจกรรม	: 1. ตาราง 2. ตัวเลข
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	: เตรียมตัวเลข 1-9 = 4 ชุด และ ตาราง 4 ชุด
การดำเนินกิจกรรม	: ผู้วิจัยใช้เทคนิค เกม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ตามชื่อดอกไม้ (มะลิ จำปี จำปา กุหลาบ)
2. ผู้วิจัยแจกใบงานรูปตารางให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งแจกตัวเลขทั้ง 9 ตัว
3. ผู้วิจัยอธิบายวิธีร่วมกิจกรรมนี้ โดยให้นำตัวเลข 1 – 9 ใส่ลงในตารางทั้ง 9 ช่อง ๆ ละ 1 จำนวนให้ครบ และตัวเลขไม่ซ้ำกัน แต่ละแถวทั้งแนวนอนและแนวตั้ง รวมกันได้เท่ากับ 15 โดยใช้เวลา 10 นาที
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 1 คน เพื่อมาเป็นผู้สังเกตการทำงานของแต่ละกลุ่ม
ดังนี้
 - ในการทำงานมีการวางแผนก่อนไหม ถ้ามีดำเนินการอย่างไรบ้าง
 - สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นกันทุกคนไหม
5. เมื่อครบเวลาให้แต่ละกลุ่มหยุดการทำงาน กลุ่มใดทำถูกและเร็วก็เป็นฝ่ายชนะ
6. ผู้วิจัยเฉลยคำตอบที่ถูกต้องโดยใช้ชาร์ทแสดง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงกิจกรรมที่ทำว่า การที่นักเรียนจะทำงานกลุ่มให้สำเร็จควรทำอย่างไร

แนวตอบ : (เริ่มแรกต้องมีการวางแผนก่อน วิเคราะห์สิ่งๆ ที่ทำเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2. ในการทำงานกลุ่มนักเรียนเคยวางแผนก่อนการทำงานบ้างไหม ถ้าวางแผนควรทำอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (ผู้วิจัยตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้)

1. นักเรียนนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปฝึกการวางแผนก่อนการตัดสินใจและปัญหาอย่างไรบ้าง

2. เมื่อทำงานกลุ่มนักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในการแก้ไขปัญหาหรือข้อสงสัยหรือไม่ รู้สึกอย่างไรบ้าง และส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง

3. อะไร เป็นสาเหตุให้กลุ่มทำงานล่าช้า ถูกปรับแพ้

4. อะไรเป็นสาเหตุให้กลุ่มทำงาน เสร็จเร็ว ทันเวลา

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายตามประเด็นดังนี้)

1. ต่อไปนี้ เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายในการทำงานกลุ่ม นักเรียนจะดำเนินงานอย่างไร

2. นักเรียนคิดว่าในการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนจะต้องปรับปรุงตนเองในด้านใดบ้าง

ที่จะทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

3. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

แนวตอบ : (- นักเรียนได้ฝึกการวางแผนก่อนการตัดสินใจและแก้ปัญหา

- นักเรียนได้รับการยอมรับเมื่อมีการแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน

- นักเรียนมีความสำคัญต่อเพื่อนในการได้รับการยอมรับให้แสดงความคิดเห็นใน

การทำงานกลุ่ม

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน

2. ผู้วิจัยสังเกตจากการแสดงความคิดเห็น การซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

ของนักเรียน¹¹

¹¹(นิสรา คำมณี "ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม" มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2544 : 90-91)

เฉลยคำตอบ

(อาจจะสลับแถวกันได้ แต่ถ้าแนวตั้ง - นอน ผลลัพธ์ แต่ละช่องก็ต้องเท่ากับ 15)

2	9	4
7	5	3
6	1	8

4	9	2
3	5	7
8	1	6

4	2	9
3	7	5
8	6	1

9	4	2
5	3	7
1	8	6

6	7	2
1	5	9
8	3	4

แบบสังเกตการณ์ของผู้สังเกต

1. บรรยากาศในการทำงานของกลุ่มเป็นอย่างไร
2. สังเกตพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคนในขณะที่ทำงานมีการช่วยเหลือกันบ้างไหม ช่วยอย่างไร
3. มีสมาชิกไม่ปฏิบัติตาม กติกาหรือไม่
4. สาเหตุที่กลุ่มทำงานสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว
5. สาเหตุที่กลุ่มทำงานล่าช้า
5. อื่น ๆ ที่สังเกตได้

ใบความรู้

ในการทำงานร่วมกัน ทุกคนมีความสำคัญทั้งสิ้น เพราะทุกคนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ความร่วมมือร่วมใจจากทุกคนจึงเป็นสิ่งจำเป็นการที่เราจะอยู่ร่วมกันได้อย่างดีนั้น เราจำเป็นต้องศึกษาความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น สิ่งสำคัญ อีกอย่างหนึ่งคือ การให้และถ้าเราได้พยายามฝึกตัวเองให้ไวต่อความรู้สึกและความต้องการของ ผู้อื่น รู้จักการให้เขาบ้าง ก็จะทำให้การทำงานร่วมกันเป็นไปได้อย่างดี

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 12

ชื่อกิจกรรม	: “ส่งแหวนด้วยปาก “
ประเภทของกิจกรรม	: ☐ พัฒนา ☒ ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	: ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	: 20 คนแยกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม
ระยะเวลา	: ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	: 1. เพื่อให้นักเรียนมีการร่วมมือในการทำงาน 2. เพื่อให้นักเรียนทำงานกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ
สื่อประกอบกิจกรรม	: 1. หลอดกาแฟ 4 หลอด 2. แหวน 1 วง ต่อ 1 กลุ่ม
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	: เตรียมหลอดกาแฟและแหวน อย่างละ 4 ชุด
การดำเนินกิจกรรม	: ผู้วิจัยใช้เทคนิค เกม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามชื่อขนม (ทองหยิบ / ฝอยทอง / ทองม้วน / ทองหยด)
2. ให้นักเรียนเข้าแถวคนที่ 1 เอาหลอดใส่ปาก แล้วเกี่ยวแหวนใส่หลอด โดยไม่ใช้มือแต่ใช้ปากเท่านั้น แล้วส่งต่อ ๆ ให้คนที่ 2 จนถึงคนสุดท้าย คนที่ส่งแหวนให้เพื่อนถัดไปแล้ววิ่งไปต่อท้ายคนสุดท้าย โดยใช้เวลา 10 นาที
3. กลุ่มใดทำแหวนหล่นปรับแพ้ทันที

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงกิจกรรมที่ทำว่าการทำงานกลุ่มนั้นสมาชิกจะต้องให้ความร่วมมือเต็มที่ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ
2. ขณะทำงานกลุ่ม นักเรียนเคยให้ความร่วมมือในการทำงานเต็มที่หรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (ผู้วิจัยซักถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้)

1. นักเรียนนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปใช้ในการฝึกตนเองให้ความร่วมมือกับเพื่อนขณะทำงานกลุ่มอย่างไรบ้าง
2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้างต่อเพื่อนที่ให้ หรือไม่ให้ความร่วมมือ
3. หากนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ส่งผลต่องานอย่างไรบ้าง

4. ถ้านักเรียนให้ความร่วมมือเต็มที่ จะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (ผู้วิจัยตั้งประเด็นให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน)

1. หากในการทำงานนักเรียนมีเพื่อนที่ไม่ให้ความร่วมมือนักเรียนจะทำอย่างไร
2. หากนักเรียนให้ความร่วมมือต่อการทำงานกลุ่ม มีผลต่อชิ้นงานอย่างไรบ้าง
3. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

แนวตอบ : (- นักเรียนได้ฝึกตนเองในการให้ความร่วมมือกับเพื่อนขณะทำงานกลุ่ม
 - นักเรียนได้มีผลงานที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากการทำงานกลุ่มที่ดี
 - นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่าเมื่อได้รับการยอมรับจากเพื่อน)

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตว่าผู้เล่นทำแหวนหล่นตอนไหน ก็ปรับแก้ได้
 2. ผู้วิจัยสังเกตดูการมีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมนี้
 3. วิเคราะห์และสังเคราะห์จากแนวคิดและพฤติกรรมของนักเรียน¹²

¹²(ชูชีพ เยาวพัฒน์ "นันทนาการ" กรุงเทพมหานคร 2543 : 101-102)

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 13

ชื่อกิจกรรม	: “เรื่องคนขี้ลืม”
ประเภทของกิจกรรม	: ☒ พัฒนา ☐ ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	: ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วัยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	: 20 คน แยกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม
ระยะเวลา	: ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	: 1. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนมีความกล้ารับผิดชอบเมื่อกระทำผิด
สื่อประกอบกิจกรรม	: เอกสารเรื่อง “คนขี้ลืม”
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	: เตรียมเอกสาร เรื่อง คนขี้ลืม
การดำเนินกิจกรรม	: ผู้วิจัยใช้เทคนิค “บทบาทสมมติ” โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามชื่อดารา / นักร้อง อย่างละ 2 กลุ่ม แล้วส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน เพื่อเตรียมตัวแสดง และแจกเอกสารบทบาทสมมติให้ผู้แสดงอ่านและจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

2. ผู้วิจัยกำหนดเวลาแสดงประมาณ 15 นาที

3. นักเรียนที่ไม่ได้แสดงก็ตั้งใจดู ช่วยกันวิเคราะห์เรื่องที่ดูนั้น ใช้เวลา 10 นาที

ดังนี้

3.1 นักเรียนคิดว่าอ้อเป็นคนอย่างไร มีข้อดีข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.2 สมมติว่านักเรียนเป็นอ้อ ถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นกับนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

3.3 ถ้าในคืนวันเกิดเหตุอ้อลืมปิดประตูข้างในบ้านอีกนักเรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้น

3.4 นักเรียนคิดว่าควรจะนำพฤติกรรมในแง่ใดของอ้อมาเป็นตัวอย่างได้บ้าง

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการกล้ารับผิดชอบเมื่อกระทำผิดได้รับผลเป็นอย่างไร รู้สึกอย่างไร ส่งตัวแทนออกมาพูดหน้าชั้นใช้เวลา 5 นาที

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์บทบาทสมมุติที่ดูแล้วย้อนดูตัวเองว่าในการได้รับมอบหมายให้ทำงาน มีใครบ้างที่มีความรับผิดชอบต่อการกระทำดีและการกระทำผิด
2. นักเรียนเคยสำรวจตนเองว่ามีความรับผิดชอบทั้งงานที่ถูกและงานที่ผิดมากหรือน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (ผู้วิจัยซักถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้)

1. นักเรียนจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้จักรับผิดชอบทั้งงานที่ถูกและงานที่ผิด
2. นักเรียนคิดว่าเมื่อนักเรียนกล้ารับผิดชอบต่อเรื่องที่ทำผิด นักเรียนจะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายตามประเด็นดังนี้)

1. ต่อไปหากนักเรียนได้รับคำแนะนำในชิ้นงานว่าทำผิดต้องทำใหม่ นักเรียนควรทำอย่างไร *แนวตอบ : (กล้าที่ตอบ ชี้แจงเหตุผลให้อาจารย์ทราบสาเหตุของชิ้นงานที่ออกมาผิดนั้น)*
2. การเป็นผู้รับผิดชอบต่อการกระทำผิดมีประโยชน์อย่างไร
3. ในการทำงานกลุ่มถ้าสมาชิกมีความรับผิดชอบมากกว่ารับผิดชอบ ทำให้เกิดอะไรบ้าง
4. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

แนวตอบ : (- นักเรียนได้สำรวจว่าตัวเองต้องฝึกให้กล้ารับทั้งชอบและผิด

- ในการทำงานกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มทุกคนควรจะมีทั้งรับชอบและผิดด้วย ซึ่งทำให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพ และเมื่อชิ้นงานผิดพลาดก็ช่วยกันแก้ไขข้อบกพร่องได้ง่าย

- ความรับผิดชอบส่งผลต่อการทำงานทั้งในและ นอกโรงเรียน เช่น ในโรงเรียน คือการทำงานร่วมกับเพื่อนและครูมอบหมายให้ทำ และ นอกโรงเรียน คือ งานที่พ่อแม่มอบหมายเมื่อเติบโตขึ้นจะสามารถทำงานกับเพื่อนร่วมงาน)

- การประเมินผล** :
1. ผู้วิจัยสังเกตจากการแสดงของนักเรียน
 2. ผู้วิจัยสังเกตการจากการตอบคำถาม และสรุปของนักเรียน¹³

¹³(เรือนแก้ว เพ็ญพุ่ม "ผลการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 " มหาวิทยาลัยนเรศวร 2535 : 87-88)

ใบความรู้ เรื่อง คนชั้ลม

คุณสมชายและคุณวรรณ มีลูกสาว 2 คน เรียงลำดับ คือ อี๊ว อ้อ คุณพ่อและคุณแม่มีอาชีพเป็นครู เลี้ยงลูกแบบประชาธิปไตยโดยตลอด ลูก ๆ จึงรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง

ในวันเสาร์คุณพ่อและคุณแม่ ต้องไปงานบุญที่บ้านเพื่อนต่างจังหวัด และออกเดินทางแต่เช้าและกลับบ้านวันอาทิตย์ จึงแบ่งงานให้ลูก ๆ ช่วยกันดูแลบ้าน โดยอี๊วเป็นคนโตดูแลความเรียบร้อยภายในบ้าน อ้อเป็นผู้ช่วย

เด็ก ๆ ทั้งสองทำหน้าที่โดยดีตลอดวัน พอถึงเวลากลางคืนอี๊วรู้สึกเพลียและง่วงมาก ก็ขึ้นไปนอน และบอกให้อ้อตรวจดูความเรียบร้อยของบ้าน ล็อกประตูใหญ่ให้เรียบร้อย อ้อรับคำสั่งสนใจอยู่กับละครโทรทัศน์ พอจบรายการอ้อก็ลืมรีบขึ้นไปนอน และลืมหน้าที่ตนเอง

ตอนเช้าของวันรุ่งขึ้น อี๊วตื่นก่อนอ้อ เพื่อเตรียมอาหารเช้าก็มองเห็นรอยเท้าของคนและโคลนเต็มไปหมด ประตูใหญ่หน้าบ้านแง้มไว้ รถจักรยานคันใหม่ที่พ่อซื้อให้อี๊วและอ้อก็หายไป อี๊วรีบขึ้นไปปลุกอ้อ ๆ หน้าซีดเพราะว่านี่ก็คิดว่าตนเองที่ลืมปิดประตูใหญ่ก่อนเข้านอน

พอสาย ๆ คุณพ่อและคุณแม่ก็กลับมา อ้อสารภาพผิด ยอมรับในความไม่รอบคอบทำให้ของเสียหาย ส่วนอี๊วก็ยอมรับผิดด้วยเพราะหากเราทั้งสองช่วยกันดูแลความเรียบร้อย ไม่ควรปล่อยให้ต้องทำคนเดียว

ให้นักเรียนเป็นสมชาย วรรณ อี๊ว และอ้อ ตามบทบาทที่กำหนด

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมที่ 14

ชื่อกิจกรรม	: ปัจฉิม
ประเภทของกิจกรรม	: ☒ พัฒนา ☐ ปรับปรุง / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วิทยของผู้รับบริการ	: ระดับมัธยมศึกษา (ตอนต้น) / วิทยรุ่น
ขนาดของกลุ่ม	: 40 คน
ระยะเวลา	: ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	: 1. เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและสรุปผลของการร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้พัฒนาการปรับตัวกับเพื่อน 3. เพื่อผู้วิจัยประเมินผล (Posttest)
สื่อประกอบกิจกรรม	: 1. ใบประเมิน และแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนชุดเดิม 2. ของที่ระลึก (ปากกา / ผ้าเช็ดหน้า / พวงกุญแจ)
การเตรียมกิจกรรมล่วงหน้า	: เตรียมใบประเมินและของที่ระลึก

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และผู้วิจัยแจกใบประเมินให้พร้อมทั้งอธิบาย
3. เมื่อเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานสรุปแนวทางการปรับตัว ทุกคนทราบ และผู้วิจัยสรุปเสริมเพิ่มเติมแจกแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนให้นักเรียน ทำ 3 นาที เมื่อเก็บผล Posttest แล้วก็แจกใบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มให้ทำอีก 5 นาที
4. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียน ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมและผู้วิจัยแจกของที่ระลึก แล้วกล่าวปิดกิจกรรม

การประเมินผล: ตรวจผลจากแบบประเมิน และแบบวัดการปรับตัวกับ เพื่อน (เก็บผลเป็นPosttest) ¹⁴

¹⁴(นิรมิต ขาวระนอง " กลุ่มสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 " 2540 : 73-75)

แบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบตามความรู้สึกที่เป็นจริงโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ซึ่งอยู่ทางขวามือ

ตอนที่ 1 ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ไม่สบาย					
กลัว					
ตื่นเต้น					
อบอุ่น					
สบายใจ					
สนุก					
กระตือรือร้น					
น่าเบื่อ					
เหงๆ					
อยากหลับ					

ตอนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังจากร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เข้าใจตนเอง					
เข้าใจเพื่อน					
ทำงานร่วมกับเพื่อน					
ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน					
ควบคุมอารมณ์ได้					
ช่วยเหลือเพื่อน					

ตอนที่ 3 ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการร่วมกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ฉันสนุกในกิจกรรมกลุ่ม					
ฉันมีความรู้ / ประสบการณ์เพิ่มขึ้น					
สมาชิกมีความสามัคคีกัน					
ฉันเจตคติที่ดีต่อตนเอง					
ฉันเข้าใจตนเองดีขึ้น					
ฉันมีความเชื่อมั่นตนเอง					
ฉันกล้าแสดงออก					
ฉันเข้าใจผู้อื่นดีขึ้น					
ฉันรับผิดชอบต่อการทำงานกลุ่ม					

แนวสรุป จากที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทั้ง 12 ครั้งก็เป็นการฝึกอบรมให้นักเรียน มีสุขภาพจิตที่ดีมุ่งมั่น มีไหวพริบ ฝึกความอดทน กล้าแสดงออก ปรับตัวกับเพื่อนได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

แบบสอบถามความคิดเห็น

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ระดับคะแนนของความคิดเห็นมีดังนี้

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนได้รับความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม					
2	ความน่าสนใจของกิจกรรม					
3	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
4	สื่อและอุปกรณ์มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม					
5	การจัดสถานที่และเวลาที่เหมาะสม					
6	บรรยากาศของการจัดกิจกรรม					
7	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
8	หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักเรียนมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีขึ้น					
9	กิจกรรมมีประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
10	นักเรียนมีความประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป					

ชื่อเสนอแนะ.....

“ เพลงใจประสานใจ ”

♥ มองแววตาทุกคน	เปี่ยมสุขสันระคนสุขสันต์
ยิ้มแย้มเข้าใจกัน	ตาสบประสานไมตรีฉายมา
ดวงฤทัยทุกดวง	ต่างด้วยรักและแรงศรัทธา
ปรารถนาในสิ่งเดียวกัน	
♥ ความกลางแคลงหายไป	โลกสดใสคืนมาอีกครั้ง
ฟ้าหลังฝนงามตา	ความมืดโรยลามาหลายพหลัน
มีแต่ความเข้าใจ	อุ่นไอรักไมตรีต่อกัน
ผ่านมานั้นลึ้มมันลบไป	
♥ ๙ ร้องเกิดร้องเพลงกัน	ประสานรอยรักในใจ
ลบลอยร้าวภายในอุรา	ร้องเกิดร้องเพลงกัน
จับมือกันได้ดีกว่า	หันหน้ามาเข้าใจกัน ๙ (ซ้ำ)
♥ อันคนเราทุกคน	ต่างเกิดมาควรพาหึงกัน
มีไมตรีสัมพันธ์โลกนั้นสดใส	จงมารวมพลังร่วมสร้างสรรค์จรรโลงฤทัย
จับมือกันเดินก้าวไป	มุ่งสู่จุดหมายอนาคตเรา

๑๑๑๑๑๑๑๑

3. กิจกรรมปกติ

องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อกิจกรรม	กิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค
1	ปฐมนิเทศ	ปฐมนิเทศ	1.ผู้วิจัยแนะนำตนเอง 2.ผู้วิจัยชี้แจงถึงจุดประสงค์ของการสอนเรื่องการปรับตัวกับเพื่อน 3.ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม	1.เพื่อให้เกิดความรู้จักคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและนักเรียน 2.เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดประสงค์ในเรื่องการปรับตัวกับเพื่อน	อธิบาย สร้าง ความคุ้นเคย
2	การเข้าใจตนเอง	"ไม้"	1.ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการเข้าใจความรู้สึกที่มีต่อตนเองและเพื่อน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าใจตนเอง 2.ผู้วิจัยให้นักเรียนยกตัวอย่างอารมณ์ต่าง ๆ ที่กระทำบ่อย ๆ ทั้งที่ดีและไม่ดี 3.ผู้วิจัยช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้เรื่องนี้	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความรู้สึกของตนเองและเพื่อน	อธิบาย คำถาม ยก ตัวอย่าง
3	การเข้าใจตนเอง	"มุมมอง"	1.ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการเข้าใจพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าใจตนเอง 2.ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันบอกพฤติกรรมที่พึงประสงค์/ไม่พึงประสงค์ที่มีต่อตนเองและเพื่อน 3.ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อน	อธิบาย คำถาม
4	ความสัมพันธ์กับเพื่อน	"มองตัวเอง"	1.ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญและความจำเป็นในการรู้จักและเข้าใจเพื่อน 2.ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่องเพื่อนเข้าใจฉันใหม่และศึกษาจากเอกสารเรื่อง การปรับตัวกับเพื่อนแล้วช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้รับ	เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเพื่อน/ปรับปรุงตนเองให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์	อธิบาย คำถาม

(องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติของกลุ่มควบคุม ต่อ)

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อกิจกรรม	กิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค
5	ความสัมพันธ์กับเพื่อน	“มาสร้างมิตรภาพกันเถอะ”	1. ผู้วิจัยอธิบายวิธีสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน 2. ผู้วิจัยเล่าเรื่องมิตรภาพของวิภาและสมฤดีให้นักเรียนฟัง 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการฟังเรื่องข้างต้นและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม	เพื่อให้ นักเรียนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน	อธิบาย คำถาม เล่าเรื่อง
6	ความสัมพันธ์กับเพื่อน	“บอกเล่าเก้าสิบ”	1. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสื่อสารกับเพื่อนที่เหมาะสม 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนศึกษาเรื่องการสื่อสารมี 2 วิธี พร้อมยกตัวอย่าง 3. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดจากการเรียนรู้เนื้อหาข้างต้น	เพื่อให้ นักเรียนเห็นความสำคัญของการสื่อสารกับเพื่อน	อธิบาย คำถาม ยกตัวอย่าง
7	ความสัมพันธ์กับเพื่อน	“สื่อสารด้วยภาพ”	1. ผู้วิจัยแจกใบงานเรื่องความแตกต่างของการทำงาน 2 แบบพร้อมทั้งอธิบายและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม 2. นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดจากการเรียนรู้เรื่องข้างต้น	เพื่อให้ นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการทักทายหรือนักเรียนสามารถสื่อสารกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม	อธิบาย คำถาม
8	ความสัมพันธ์กับเพื่อน	“เรื่องของแก่นแก้ว”	1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการให้และรับอย่างเหมาะสมพร้อมยกตัวอย่างเรื่องของแก่นแก้ว 2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้	เพื่อให้ นักเรียนรู้จักเป็นผู้ให้และรับอย่างถูกต้องเหมาะสม	อธิบาย คำถาม ยกตัวอย่าง

(องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติของกลุ่มควบคุม ต่อ)

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อกิจกรรม	กิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค
9	ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน	“เรื่องปรับกัน สักนิด”	1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการได้รับการยอมรับจากเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน และยกตัวอย่างเรื่องการปรับกันสักนิด 2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้	เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการได้รับการยอมรับจากเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน	อธิบาย คำถาม ยกตัวอย่าง
10	ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน	“ของดวงใจ”	1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการเห็นคุณค่าตนเองและเพื่อนต่างมีความสำคัญเท่าเทียมกันในการทำงานร่วมกับเพื่อนพร้อมยกกลอนของท่านพุทธทาส 2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้	เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตนเองและเพื่อน	อธิบายยกตัวอย่าง
11	ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน	“สี่เหลี่ยมปริศนา”	1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญและข้อดีของการแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม 2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ซักถาม 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้	เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในการแก้ไขปัญหา	อธิบาย คำถาม
12	ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน	“ส่งแหวนด้วยปาก”	1. ผู้วิจัยอธิบายถึงลักษณะที่สำคัญของการทำงานร่วมกับเพื่อน 2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้	เพื่อให้นักเรียนมีความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	อธิบาย คำถาม

(องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติของกลุ่มควบคุม ต่อ)

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อกิจกรรม	กิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	เทคนิค
13	ด้านการ ดำเนิน ชีวิตร่วม กับเพื่อน ทั้งในและ นอกชั้น เรียน	“เรื่องคนซี้ลิม”	1. ผู้วิจัยอธิบายถึงข้อดีของการมีความรับผิดชอบในการทำงานพร้อมยกตัวอย่างเรื่องคนซี้ลิม 2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้	เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับเพื่อน	อธิบาย ยกตัวอย่าง
14	ปัจฉิม นิเทศ	ปัจฉิมนิเทศ	1. ผู้วิจัยซักถามนักเรียนถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้และแจกแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนให้นักเรียนทำใช้เวลา 20 นาที (เก็บผลเป็น Posttest) 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาสรุปแนวทางการปรับตัวกับเพื่อน 3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ทุก ๆ ครั้งและแจกของที่ระลึก	เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมขณะเรียนรู้แต่ละครั้งและนำสิ่งที่รับรู้ไปพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อน	คำถาม อภิปราย ร่วมกัน

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม : ปฐมนิเทศ

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล (26 คน)

ระยะเวลา : 50 นาทีในคาบแนะแนว

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและนักเรียนในกลุ่มควบคุม
2. เพื่อให้ให้นักเรียนในกลุ่มควบคุมได้รู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น
3. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจกำหนดการและความมุ่งหมายของการเข้าร่วมการ

เรียนรู้ ใน 14 กิจกรรม

สื่อประกอบกิจกรรม : แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบายและสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียน

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จักและนักเรียนทำแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน (Pretest)

2. ผู้วิจัยชี้แจงถึงจุดประสงค์ของการสอนเรื่องการปรับตัวกับเพื่อน พร้อมทั้งแจกกำหนดการและแนวปฏิบัติการเข้าร่วมการเรียนรู้

3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

4. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

การประเมินผล : ผู้วิจัยสังเกตปฏิกิริยาของสมาชิกขณะเข้าร่วมการเรียนรู้ในครั้งนี้

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม : ไม้

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความรู้สึกของตนเองและเพื่อน

สื่อประกอบกิจกรรม : ใบงาน "ไปค้นคว้าว่าอารมณ์คืออะไร" และยกตัวอย่างอารมณ์ดี/ไม่ดี
ของตนเอง

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การยกตัวอย่าง และการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการเข้าใจความรู้สึกที่มีต่อตนเองและเพื่อนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าใจตนเอง

2. ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละคนไปค้นคว้าจากใบงานแล้วนำมาส่ง
ใช้เวลา 15 นาที

3. ผู้วิจัยให้ส่งตัวแทนมาสรุป 3-5 คน

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

5. ผู้วิจัยสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้

การประเมินผล : ผู้วิจัยสังเกตการแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัย

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม : มุมมอง

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล 26 คน

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนเข้าใจพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อน

สื่อประกอบกิจกรรม : ใบงาน 1. นักเรียนบอกนิสัยที่ดีของตนเอง 3 ข้อ

2. นักเรียนบอกนิสัยที่ต้องปรับปรุง 1 ข้อและบอกวิธีการ

ปรับปรุงมา 2 ข้อ

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบายและการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการเข้าใจพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อนและเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าใจตนเอง

2. ผู้วิจัยแจกกระดาษ 1 แผ่นต่อ 1 คน และแจกใบงานให้ใช้เวลาเขียน

ประมาณ 15 นาที

3. ผู้วิจัยสุ่มให้นักเรียนประมาณ 5-10 คนออกมาพูดหน้าชั้นเรียน

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันบอกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ / ไม่พึงประสงค์ที่

มีต่อตนเองและเพื่อนพร้อมยกตัวอย่าง

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถาม

6. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตั้งใจฟังผู้วิจัยอธิบาย

2. สังเกตจากการสรุปข้อคิดและการซักถาม

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม : มองตนเอง

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเพื่อน

2. เพื่อให้นักเรียนปรับปรุงตนเองให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

สื่อประกอบกิจกรรม : ใบความรู้เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง เอกสารเรื่องการปรับตัวกับเพื่อน

ใบงาน : ศึกษาเรื่องเพื่อนเข้าใจฉันใหม่และตอบคำถามเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบายและการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญและความจำเป็นในการรู้จักและเข้าใจ

เพื่อน

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่องเพื่อนเข้าใจฉันใหม่และตอบคำถาม

3. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

4. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่องการปรับตัวกับเพื่อนและช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้

จากเอกสารที่อ่าน

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตั้งใจฟังผู้วิจัยอธิบาย

2. สังเกตจากการสรุปข้อคิดและการซักถามข้อสงสัย

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม : มาสร้างมิตรภาพกันเถอะ

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบแนะแนว

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน

สื่อประกอบกิจกรรม : 1. เอกสารเรื่อง มิตรภาพของวิชาและสมฤดี

2. เช่นใบความรู้ ; คำกลอน

3. ใบงาน ศึกษาเรื่องมิตรภาพของวิชาและสมฤดีและตอบคำถาม

เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การเล่าเรื่อง และการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายวิธีสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่องมิตรภาพของวิชาและสมฤดี ตอบคำถาม

เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตอบคำถาม และ การสรุปข้อคิด

2. สังเกตจากการตั้งใจฟังผู้วิจัยอธิบาย

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม : บอกเล่าเก้าสิบ

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสื่อสารกับเพื่อน

สื่อประกอบกิจกรรม : 1. ใบความรู้

2. ใบงาน : ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าว่าการสื่อสารมี 2 วิธี คืออะไรบ้าง

พร้อมยกตัวอย่าง

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การยกตัวอย่าง และการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสื่อสารกับเพื่อนที่

เหมาะสม

2. ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียนและใช้เวลา 10–15 นาทีแล้วสุ่มออกมา

พูดหน้าชั้นประมาณ 5–10 คน

3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้จาก

ใบความรู้

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตอบคำถาม และ การสรุปข้อคิด

2. สังเกตจากการตั้งใจฟังผู้วิจัยอธิบาย

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม : สื่อสารด้วยภาพ

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการทำงานเพื่อนอย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม

สื่อประกอบกิจกรรม : 1. ใบความรู้

2. ใบงาน : ให้นักเรียนเขียนว่าการทำงานแบบประชาธิปไตยและการทำงานแบบเผด็จการมีความแตกต่างกันอย่างไร พร้อมยกตัวอย่าง

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบายและการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียนใช้เวลา 10 – 15 นาที
2. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนให้ออกมาพูดหน้าชั้น
3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้จากใบความรู้
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมให้

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตอบคำถาม และ การสรุปข้อคิด
2. สังเกตจากการฟังผู้วิจัยอธิบาย

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม : เรื่องของแก่นแก้ว

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนรู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สื่อประกอบกิจกรรม : 1. เอกสารเรื่องของแก่นแก้ว

2. ใบงาน : ให้นักเรียนศึกษาเรื่องของแก่นแก้วแล้วตอบคำถามเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

กับกลุ่มทดลอง

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การยกตัวอย่าง และการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่องของแก่นแก้วแล้วตอบคำถาม
2. ผู้วิจัยอธิบายความสำคัญของการให้และการรับอย่างเหมาะสมพร้อมยกตัวอย่างเรื่องของแก่นแก้ว

ยกตัวอย่างเรื่องของแก่นแก้ว

3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตอบคำถาม

2. สังเกตจากการตั้งใจฟังผู้วิจัยอธิบาย
3. สังเกตการสรุปข้อคิดจากการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม : เรื่องปรับกันสักนิด

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบแนะแนว

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการได้รับการยอมรับจากเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน

สื่อประกอบกิจกรรม : เอกสารเรื่องปรับกันสักนิด หรือ ใบความรู้ และ ใบงาน เพื่อให้นักเรียนศึกษาเรื่องปรับกันสักนิดแล้วตอบคำถามเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การยกตัวอย่าง และการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำตามใบงานและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
2. ผู้วิจัยอธิบายความสำคัญของการได้รับการยอมรับจากเพื่อนทั้งในและ

นอกชั้นเรียนพร้อมยกตัวอย่างเรื่องปรับกันสักนิด

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้
4. ผู้วิจัยให้เพิ่มเติมข้อคิดด้วยใบความรู้

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

2. สังเกตการสรุปข้อคิดจากการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม : ของดวงใจ

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตนเองและเพื่อน

สื่อประกอบกิจกรรม : 1. กลอนของท่านพุทธทาสภิกขุ

2. ใบงาน : ให้นักเรียนเขียนข้อดีของการเห็นตนเองและเพื่อนมีความ

สำคัญเท่าเทียมกันในการทำงานร่วมกัน

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบายและการยกตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการเห็นว่าตนเองและเพื่อนต่างมี

ความสำคัญเท่าเทียมกันในการทำงานร่วมกับเพื่อนพร้อมยกกลอนของท่านพุทธทาส

2. ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียนปฏิบัติ 15 นาที แล้วสุ่มออกมาพูดหน้า

ชั้นเรียน ประมาณ 5-10 คน

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและช่วยกัน

สรุปข้อคิดจากการเรียนรู้

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตั้งใจฟังผู้วิจัยอธิบาย

2. สังเกตการสรุปข้อคิดจากการเรียนรู้ และ การซักถามจากการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 11

ชื่อกิจกรรม : สี่เหลี่ยมปริศนา

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในการแก้ไขปัญหา

สื่อประกอบกิจกรรม : 1. ใบความรู้

2. ใบงาน : ให้นักเรียนอธิบายว่าในการทำงานกลุ่มนักเรียนควรปฏิบัติตน

อย่างไรจึงทำให้ชิ้นงานนั้นเสร็จเร็วและมีคุณภาพ

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบายและการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญและข้อดีของการแสดงความคิดเห็นร่วม

กับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม

2. ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียนปฏิบัติ 10 - 15 นาที แล้วสุ่มออกมาพูด

หน้าชั้น ประมาณ 2-5 คน

3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการเรียนรู้

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตั้งใจฟังผู้วิจัยอธิบาย

2. สังเกตการสรุปข้อคิดจากการเรียนรู้ หรือ การซักถามจากการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 12

ชื่อกิจกรรม : ส่งแหวนด้วยปาก

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนมีความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

สื่อประกอบกิจกรรม : ใบงาน : ให้นักเรียนตอบคำถาม 2 ข้อ ดังนี้

1. หากในการทำงานมีเพื่อนไม่ให้ความร่วมมือนักเรียนจะทำอย่างไร
2. หากนักเรียนให้ความร่วมมือต่อการทำงานกลุ่มมีผลต่อชิ้นงาน

อย่างไรบ้าง

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย และ การใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกับเพื่อน
2. ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียนปฏิบัติ 10-15 นาที แล้วสุ่มออกมาพูด

หน้า ชั้น ประมาณ 5-10 คน

3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามจากการเรียนรู้
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการเรียนรู้

การประเมินผล :

1. ผู้วิจัยสังเกตการตั้งใจฟังผู้วิจัยอธิบาย
2. สังเกตการสรุปข้อคิดจากการเรียนรู้ หรือ การซักถามจากการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 13

ชื่อกิจกรรม : เรื่องคนขี้ลืม

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบแนะแนว

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับเพื่อน

สื่อประกอบกิจกรรม : 1. เรื่องคนขี้ลืม

2. ใบงาน : ให้นักเรียนอ่านเรื่องคนขี้ลืมแล้วตอบคำถามเช่นเดียวกับ

กลุ่มทดลอง

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบายและการยกตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำตามใบงาน เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

2. ผู้วิจัยอธิบายถึงข้อดีของการมีความรับผิดชอบในการทำงานพร้อม

ยกตัวอย่าง เรื่องคนขี้ลืม

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการเรียนรู้

การประเมินผล : 1. ผู้วิจัยสังเกตการตั้งใจฟังผู้วิจัยอธิบาย

2. สังเกตการสรุปข้อคิดจากการเรียนรู้ หรือ การซักถามจากการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ กิจกรรมที่ 14

ชื่อกิจกรรม : ปัจฉิมนิเทศ

ขนาดกลุ่ม : รายบุคคล

ระยะเวลา : 50 นาที คาบอิสระ

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง
2. เพื่อให้นักเรียนนำสาระในการเรียนรู้ไปพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อน

สื่อประกอบกิจกรรม : 1. แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน / ใบประเมินกิจกรรม
2. ของที่ระลึก

การดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการใช้คำถามและการอภิปรายร่วมกัน

1. ผู้วิจัยซักถามนักเรียนถึงสาระความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้และแจกแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนให้นักเรียนทำใช้เวลา 15-20 นาที (Posttest)
 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาสรุปแนวทางการปรับตัวกับเพื่อนที่นักเรียนจะพึงปฏิบัติได้ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมและแจกใบประเมินกิจกรรม
 3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ทุก ๆ ครั้ง
- จนครบ 14 กิจกรรมและแจกของที่ระลึก
4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงใจประสานใจและกล่าวปิดกิจกรรม

การประเมินผล : ดูจากการประเมินทั้ง 14 ครั้งจากความคิดเห็นของนักเรียนทุกคน

ภาคผนวก ค

1. ตารางการหาค่า IOC ของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม
2. ตารางข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน
3. ตารางค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน
4. ตารางคะแนนดิบของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1. ตารางค่า IOC ของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มทั้ง 14 ครั้ง

กิจกรรมครั้งที่ ผู้เข้าร่วม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ผศ.ณรงค์	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
อ.เรวัต	10	8	8	10	10	10	9	9	9	10	10	10	9	9
อ.ปิ่นทิพย์	10	10	10	4	3	10	10	3	3	10	10	10	10	10
อ.รพีพรรณ	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
อ.จตุพร	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
คะแนน รวม	50	48	48	44	43	50	49	42	42	50	50	50	49	49
คะแนนดิบ หารกับ10	5	4.8	4.8	4.4	4.3	5	4.9	4.2	4.2	5	5	5	4.9	4.9
ค่าIOCหาร กับ5	1	0.96	0.96	0.88	0.86	1	0.98	0.84	0.84	1	1	1	0.98	0.98

ดังนั้น ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มมีค่าตั้งแต่ 0.84 ถึง 1 แสดงว่า กิจกรรมทั้ง 14 กิจกรรมมีค่ามากกว่า.50ซึ่งแสดงว่าชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มมีคุณภาพที่ใช้ได้และบางกิจกรรมก็มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้ทดลอง

2.1 ตารางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่ 1 ผศ. ณรงค์ อ้วนอง
<p>ลักษณะของแบบวัดฯดังนี้ แบบวัดฯมีทั้งหมด 40 ข้อ มี 5 ตัวเลือกมีคะแนนเชิงบวกตั้งแต่ข้อ 1,3,5,...,39และคะแนนเชิงลบตั้งแต่ข้อ2,4,6,...,40</p>	<p>ท่านให้ข้อเสนอแนะว่าในข้อ 26-40 ซึ่งเกี่ยวกับด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ควรถามเรื่องในชุมชนหรือ ครอบครัวบ้าง เช่นฉันได้รับการชวนไปบ้านเพื่อนเพื่อน ๆยินดีให้ฉันร่วมกิจกรรมการเล่นต่างๆเสมอฯลฯและท่านแนะว่าในข้อ 6,7ควรปรับใหม่ดังนี้</p> <p>เดิมข้อ6 : เพื่อนบางคนที่เข้าใจฉัน ปรับข้อ6 : เพื่อนบางคนเข้าใจฉัน</p> <p>เดิมข้อ7 : ฉันเห็นอกเห็นใจกับเพื่อนๆทุกคน ปรับข้อ7 : ฉันเห็นอกเห็นใจเพื่อนๆทุกคน</p> <p>ในแต่ละข้อความควรมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบโดยให้ข้อคู่เป็นเชิงลบและข้อคี่เป็นเชิงบวก</p>

ขอบคุณท่านอีกครั้งหนึ่งที่ทำให้ความร่วมมือด้วยดี

2.2 ตารางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่ 2 อาจารย์ เรวีตร แซ่อู๋
<p>ลักษณะของแบบวัดฯดังนี้ แบบวัดฯมีทั้งหมด 40 ข้อ มี 5 ตัวเลือกมีคะแนนเชิงบวกตั้งแต่ข้อ 1,3,5...,39 และคะแนนเชิงลบตั้งแต่ข้อ2,4,6...,40</p>	<p>ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรปรับในข้อ 4 และข้อ 28ดังนี้ เดิม ข้อ4 : เพื่อนๆทำให้ฉันกลายเป็นตัวตลกในกลุ่ม ปรับข้อ 4: ฉันทำให้เพื่อนกลายเป็นตัวตลกในกลุ่ม เดิม ข้อ28:ฉันได้รับการตอกย้ำการทำผิดของฉันจากเพื่อนในกลุ่ม ปรับข้อ28:ฉันมักตอกย้ำการทำผิดของเพื่อนในกลุ่ม ส่วนข้ออื่นๆใช้ได้</p>

ขอบคุณท่านอีกครั้งหนึ่งที่ทำให้ความร่วมมือด้วยดี

2.3 ตารางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่ 3 อาจารย์จตุพร อัครโสวรรณ
<p>ลักษณะของแบบวัดฯดังนี้ แบบวัดฯมีทั้งหมด 40 ข้อ มี 5 ตัวเลือกมีคะแนนเชิงบวกตั้งแต่ข้อ 1,3,5,...,39และคะแนนเชิงลบตั้งแต่ข้อ2,4,6,...,40</p>	<p>ท่านให้ข้อเสนอแนะว่า : ถ้าจะเปลี่ยนจาก เห็นด้วย / ไม่เห็นด้วย,... มาเป็นจริง / ไม่จริงและไม่แน่ใจ ผู้ตอบจะเลือกได้กว่าไหม</p>

ขอบคุณท่านอีกครั้งหนึ่งที่ทำให้ความร่วมมือด้วยดี

2.4 ตารางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่ 4 อาจารย์ ปิ่นทิพย์ กรณี
<p>ลักษณะของแบบวัดฯ ดังนี้ แบบวัดฯ มีทั้งหมด 40 ข้อ มี 5 ตัวเลือกมีคะแนนเชิงบวกตั้งแต่ข้อ 1,3,5,...,39 และคะแนนเชิงลบตั้งแต่ข้อ 2,4,6,...,40</p>	<p>ท่านไม่ได้ให้ข้อเสนอแนะแต่ก็ประเมิน IOC อยู่ในเกณฑ์ดี</p>

ขอบคุณท่านอีกครั้งหนึ่งที่ทำให้ความร่วมมือด้วยดี

2.5 ตารางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของผู้เชี่ยวชาญ

แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 อาจารย์ รพีพรรณ ลิมปิติ
<p>ลักษณะของแบบวัดฯดังนี้ แบบวัดฯมีทั้งหมด 40 ข้อ มี 5 ตัวเลือกมีคะแนนเชิงบวกตั้งแต่ข้อ 1,3,5,...,39และคะแนนเชิงลบตั้งแต่ข้อ2,4,6,...,40</p>	<p>ท่านไม่ได้ให้ข้อเสนอแนะแต่ก็ประเมิน IOC อยู่ในเกณฑ์ดี</p>

ขอบคุณท่านอีกครั้งหนึ่งที่ทำให้ความร่วมมือด้วยดี

3. ตารางค่าความเที่ยงของแบบการรับตัวกับเพื่อนทั้งหมด

ค่าสังเกต	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	x	x ²
1	0	3	1	2	2	3	4	2	2	3	2	2	2	3	1	3	3	2	2	2	4	3	4	2	4	3	4	3	2	3	4	2	4	2	2	2	2	2	0	0	96	9216
2	1	3	4	1	3	2	3	4	2	1	1	4	1	3	4	1	1	2	4	4	4	3	2	2	2	3	3	3	1	5	1	4	3	2	3	2	1	3	4	5	105	11025
3	2	3	4	3	4	1	3	1	3	2	5	1	5	1	2	2	4	1	5	5	3	1	3	4	5	4	1	1	4	1	3	3	1	3	5	1	1	1	4	1	107	11449
4	0	3	4	2	4	3	4	3	4	3	3	3	2	2	4	4	3	4	2	3	4	2	3	4	3	4	1	2	0	4	2	3	3	2	3	2	4	2	1	0	108	11664
5	2	4	2	2	3	2	4	1	4	1	5	2	2	2	1	4	5	3	4	4	4	4	4	4	2	1	1	1	2	2	4	2	3	1	4	1	4	1	4	2	108	11664
6	2	3	2	5	3	2	3	2	2	3	1	3	4	1	2	4	2	4	3	2	4	3	4	3	4	1	3	4	1	5	3	2	3	1	4	2	3	3	1	4	106	11236
7	1	3	5	3	4	3	4	2	5	3	4	2	1	1	1	1	1	2	3	5	3	5	3	3	1	3	5	4	3	5	1	2	1	2	3	1	4	1	4	3	111	12321
8	2	4	4	2	3	3	1	1	3	4	1	3	1	2	3	4	4	4	5	5	2	1	3	5	4	1	3	5	4	1	5	5	3	5	3	2	2	1	1	1	111	12321
9	3	1	4	4	3	3	4	2	3	3	4	2	3	4	1	3	3	3	2	2	4	4	4	3	0	3	5	1	4	2	4	2	4	2	2	4	2	4	3	1	114	12996
10	3	4	1	5	2	5	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	2	5	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	5	1	113	12769	
11	0	2	2	2	3	4	2	4	2	2	3	5	4	4	3	5	4	3	5	0	0	4	3	2	1	2	1	4	1	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	113	12769
12	3	3	3	2	4	2	2	0	2	5	1	4	4	1	3	5	4	1	2	4	5	4	1	4	3	1	4	1	3	5	0	5	2	4	5	3	1	3	2	2	114	12996
13	2	4	5	2	1	1	3	1	2	5	3	2	1	2	4	3	3	4	1	4	3	3	2	2	5	3	4	3	3	3	4	3	2	4	2	3	3	3	2	113	12769	
14	1	4	5	5	1	3	1	2	3	4	3	3	1	4	5	4	3	5	1	3	5	1	3	2	1	4	4	1	4	1	5	2	4	1	5	4	1	4	1	3	120	14400
15	1	3	0	3	4	3	4	4	5	1	2	3	3	2	4	2	3	0	4	5	2	4	4	5	3	1	3	4	1	1	2	3	3	3	2	2	4	5	4	116	13456	
16	3	2	2	4	1	2	4	2	3	4	3	4	3	3	2	3	4	4	4	4	1	3	4	3	2	3	3	3	2	2	3	4	3	2	0	4	2	3	4	116	13456	
17	1	2	4	3	4	2	0	3	3	3	4	3	3	2	2	2	4	2	1	3	2	5	2	2	4	4	5	4	2	2	5	4	4	3	5	4	4	5	1	149	22201	
18	4	4	4	2	2	4	2	5	2	4	5	4	5	5	3	2	5	3	4	4	4	4	3	4	5	4	4	5	3	5	4	4	4	5	3	4	3	4	4	151	22801	
19	4	4	5	3	4	2	4	3	3	3	5	4	4	3	4	5	4	4	4	5	1	3	3	2	5	3	5	3	2	5	4	4	5	3	4	3	3	4	4	5	154	23716
20	3	4	5	3	5	2	4	1	4	3	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	3	4	5	4	4	3	5	3	5	3	5	5	5	4	1	5	3	5	1	160	25600	
21	3	4	4	4	5	2	4	1	5	2	5	5	4	5	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	5	2	4	4	4	5	5	3	4	3	5	4	167	27889
22	3	5	5	5	3	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	3	4	5	5	5	4	1	4	3	5	2	5	5	4	4	4	4	5	4	3	1	149	22201	
23	2	4	5	1	5	3	4	5	4	4	5	4	5	5	5	4	4	4	4	5	5	5	3	2	5	4	3	5	3	4	4	4	3	5	5	1	5	1	150	22500		
24	2	5	4	3	2	4	2	3	3	4	2	3	5	5	5	2	5	5	2	1	5	5	2	5	4	3	5	4	5	5	1	5	5	5	1	5	1	5	3	148	21904	
25	2	4	5	3	4	2	4	2	4	3	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	3	4	5	3	4	2	5	3	5	4	5	4	4	3	4	2	3	3	147	21609	
26	2	5	3	5	2	5	3	5	3	5	4	5	3	5	3	5	3	4	4	3	4	1	5	3	3	4	4	4	3	5	5	4	5	1	2	3	4	5	4	2	145	21025
27	2	4	5	5	3	4	3	4	2	5	5	5	5	5	5	5	2	4	4	5	3	5	5	5	2	4	5	2	4	5	2	2	3	1	0	2	5	3	2	144	20736	
28	2	4	4	4	2	2	5	3	2	3	4	3	2	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	3	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	5	3	144	20736	
29	5	4	4	1	2	1	4	5	2	2	5	4	4	5	2	4	5	2	5	3	2	4	5	2	5	2	5	2	5	3	3	5	4	3	4	5	5	1	3	5	144	20736
30	3	3	4	3	3	2	4	3	2	1	5	4	4	5	4	4	3	4	3	4	5	4	5	4	1	4	4	4	4	3	5	4	4	4	4	4	3	4	5	3	144	20736
31	1	3	5	4	4	4	3	2	4	3	4	4	4	4	5	4	3	2	4	5	3	4	3	4	2	4	2	4	5	3	2	5	4	1	4	4	1	4	3	4	142	20164
32	2	3	4	3	3	3	3	3	5	2	3	4	4	5	3	4	4	5	4	5	4	4	3	3	5	2	5	2	5	4	4	5	3	4	4	1	5	3	4	3	142	20164
33	2	2	5	5	3	2	4	1	4	2	3	3	4	4	5	2	3	4	3	4	4	4	4	3	4	5	3	4	3	4	4	4	4	4	5	4	4	5	2	4	144	20736
34	2	3	5	2	5	1	4	4	3	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	3	4	5	4	5	4	5	1	4	1	3	5	1	5	2	4	5	3	1	3	2	140	19600
ΣX	71	111	133	106	114	79	125	81	110	89	132	103	117	117	115	108	120	117	122	130	122	130	116	110	117	94	128	99	125	115	117	115	107	126	84	120	93	95	96	4405	583821	
ΣX^2	191	391	575	380	436	211	489	239	420	265	550	379	455	469	473	382	462	459	494	555	490	530	444	386	487	300	540	351	527	449	449	433	403	510	264	486	315	335	342	Σx	Σx^2	
S^2	1.295	0.87	1.66	1.5	1.63	0.83	0.89	1.39	1.94	0.97	1.14	2.03	1.59	2.01	2.55	1.18	1.17	1.71	1.7	1.85	1.56	1	1.46	0.91	2.56	1.22	1.76	1.9	1.52	2.94	1.82	1.41	1.33	2.01	1.3	1.71	1.89	1.84	2.11	2.15	$\Sigma x^2=63.43$	

4. ตารางคะแนนดิบของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมทั้งก่อน และหลัง ทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลอง		คนที่	กลุ่มควบคุม	
	Pretest	Posttest		Pretest	Posttest
1	156	159	1	131	164
2	156	161	2	132	149
3	144	163	3	174	167
4	152	157	4	156	155
5	156	159	5	164	178
6	129	144	6	154	166
7	150	157	7	141	145
8	159	169	8	138	159
9	149	151	9	146	157
10	152	157	10	136	154
11	135	155	11	153	145
12	153	155	12	126	120
13	134	160	13	164	167
14	157	161	14	161	153
15	160	179	15	153	148
16	161	180	16	150	167
17	143	156	17	180	168
18	136	175	18	150	143
19	147	154	19	145	147
20	138	148	20	145	139
รวม	2967	3200	รวม	2999	3091
ค่า \bar{X}	$\bar{X}_{\text{ก่อน}} = 148.3$	$\bar{X}_{\text{หลัง}} = 160$	ค่า \bar{X}	$\bar{X}_{\text{ก่อน}} = 149.9$	$\bar{X}_{\text{หลัง}} = 154.5$
ค่าS.D	S.D. ก่อน = 9.67	S.D. หลัง = 9.42	ค่าS.D	S.D. ก่อน = 14.16	S.D. หลัง = 13.23

ภาคผนวก ง

1. ใบขออนุญาตระงับในการทดลองใช้เครื่องมือและในการเก็บข้อมูล
2. ใบเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

พ.ศ. 1997 ๒๕๓๖

กระทรวงศึกษาธิการ
กรมการฝึกสอนครู
จังหวัดนนทบุรี 11120

23 ธันวาคม 2545

เรียน ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้บังคับการโรงเรียนวิจิตรสงคราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางสาวจรีพรรณ พูลศรี นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษา-ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต"

ในกรณีนี้นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยขอทดลองใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิจิตรสงคราม จำนวน 40 คน เพื่อนำเครื่องมือที่ทดลองใช้นี้มาหาค่าความเที่ยงและความตรงต่อไป ทั้งนี้จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียนและผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

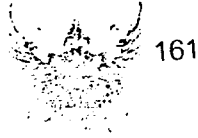
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ จอมรู่ย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร 5033566

โทรสาร 5033567

161

ที่ ศษ 137/2546

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
จังหวัดนนทบุรี 11120

2 มกราคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีภูเก็ต

เนื่องด้วยนางสาวจตุพร บูลศิริ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต"

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตาม วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบพระคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจู้)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร 5033566

โทรสาร 5033567

ที่ ศธ ๑๐๖๓๒๐๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏจรัญชโรทยธรณาราช
เขตนครพนม อนุภาคนครพนม
จังหวัดนครพนม ๖๑๑๒๐

26 ธันวาคม 2545

เรียน นายสมชาย วัฒนศิริ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต ๑

เรื่อง ผศ. ฤทธิรงค์ ตัญญา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางสาวจรัญพรอน พูลศรี นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจรัญชโรทยธรณาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูมัต จังหวัดภูเก็จ"

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำขึ้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลัก และกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ศึกษาศาสตร์และการแนะแนว.....ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเขียนด้วยตัวเอง

ขอแสดงความหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

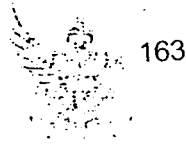
(รองคณบดีฝ่ายบริหาร (รองคณบดี) พรหมน้อย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

นางสาวระวีดา งามการ

โทร ๐๖๑-๖๖๖๖

โทรสาร ๐๖๑-๖๖๖๖

ส.ค.ม. 1001/ว.ศ.บ.ร.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
เลขที่ กษ 1001/ว.ศ.บ.ร. 1001/ว.ศ.บ.ร.
จังหวัดธนบุรี 11120

25 ธันวาคม 2545

เรียน อาจารย์ เรวัตร์ แซ่เฮ้ง

เรื่อง อาจารย์ เรวัตร์ แซ่เฮ้ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางสาวจรีพรรณ พูลศรี นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาศึกษาศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนวแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต"

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลัก และกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ศึกษิตถศาสตร์และการแนะแนว.....ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ ทั้งนี้เป็นอย่างยิ่งว่าท่านได้รับความเห็นชอบจากท่านเป็นอย่างไรก็ดี จึงขอขอบคุณ
นางสาว จีรพรรณ

ขอแสดงความนับถือ

ศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ (นางสาว) ประจักษ์

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

โทร. 02-430-3000

โทรสาร 02-430-3000

ศ.ค.ม. 1307 (ฉบับ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏจรัญธรรมาธิราช
ถนนพหลโยธิน อำเภอเมืองปทุมธานี
จังหวัดปทุมธานี 11120

26 ธันวาคม 2565

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏจรัญธรรมาธิราช

เรียน อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ เสงี่ยม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางสาวจรัญพรพรรณ พูลศรี นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจรัญธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนวแกนโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต"

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลัก และกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน... ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตัวเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ เสงี่ยม)

ประธานกรรมการประจำสาขาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร. 5033566

โทรสาร 5033567

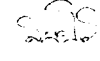

ที่ ๑๖๑ / ๒๕๔๖

มหาวิทยาลัยศิลปากร
ถนนบางเขน อ่างทองปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๖

เรียน : ขอเชิญเขียน-ปั้น-วาด-พิมพ์-และทำเครื่องมีช้ศิลปะ

เรียน : อาจารย์ พิเศษ

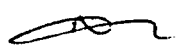
สิ่งที่ส่งมาด้วย : โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางสาวจรีพรรณ พูลศรี นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนวแกนโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต"

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลัก และกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเขียนด้วยตัวเอง

สาขาวิชา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เพรมพิชญ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
โทร. 5033566
โทรสาร 5033567

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาว จรีพรรณ พูลศรี
วัน เดือน ปีเกิด	14 มีนาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2535 ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสตรีภูเก็ต พ.ศ. 2540 ระดับปริญญาตรีวิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบัน ราชภัฏนครศรีธรรมราช (วุฒิ คบ.) พ.ศ.2546 ระดับปริญญาโท แผนกการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2540-2542 ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียน อ. เมือง จ. ภูเก็ต ตำแหน่งครูประจำกลุ่มและครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครูสรช.) พ.ศ. 2543 ครูสอนภาษาอังกฤษ(รับสอนชั่วคราว)โรงเรียน ตะกั่วทุ่งงานทวิวิทยาคม จ.พังงา พ.ศ. 2544-ปัจจุบัน ทำธุรกิจส่วนตัวภายในครอบครัว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ที่บ้าน (17/3 ม.5 ต.วิชิตสงคราม อ. เมือง จ.ภูเก็ต 83000 โทร 076- 225392)